

ÎMPREUNĂ
MAI PUTERNICI

BULETINUL INFORMATIV AL DELEGAȚIEI UNIUNII EUROPENE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

COOPERAREA UE – R. MOLDOVA: NOUTĂȚI

SEPTEMBRIE – OCTOMBRIE 2023

CUPRINS

01

MOBILITATE ȘI OAMENI

Echipa Europa sprijină modernizarea spațiilor de lucru ale instituțiilor de Învățământ Profesional Tehnic	8
Entuziasm și perseverență la Tabăra „DemocraCity”, organizată cu suportul UE	10
Tinerii din Centrul de Detenție Goian obțin șansa unei vieți mai bune prin instruire profesională	12
Sporirea mobilității academice pentru studenți și profesori universitari	14
Avocați îndrumători - instruiți în gestionarea stagiului profesional	15
Zilele Erasmus în Moldova: reuniunea noilor proiecte câștigătoare Erasmus+	16
Lucrările de restaurare a clădirii Circului din Chișinău continuă, cu sprijinul UE și PNUD	18
Localitatea Rașcov din stânga Nistrului își dezvoltă potențialul turistic cu ajutorul UE și PNUD	20
Drumeții în siguranță, datorită indicatoarelor turistice instalate cu sprijinul UE și PNUD	21
Taberele „Moldova are voce” au reunit tinerii pasionați de muzică de pe ambele maluri ale Nistrului	22
Abilitarea jurnaliștilor din Moldova: masterclass-uri pentru dezvoltarea abilităților de jurnalism de investigație	25
Spiritul, reziliența și diversitatea populației Republicii Moldova surprinse în cadrul expoziției unice organizată de ‘Oameni și Kilometri’	27
Uniunea Europeană susține Organizația Internațională pentru Migrație în Moldova pentru a asista cetățenii țărilor terțe care părăsesc Ucraina	29
Noi oportunități pentru tineri cu sprijinul Uniunii Europene	31
Explorarea bunelor practici de gestionare a Băncilor de Alimente în cadrul unei vizite de studiu în Italia	33

Explorând standardele UE în transportul urban: o delegație din Chișinău la Expoziția Busworld 2023	35
Schimb de experiență pentru îmbunătățirea sistemului de transport public din Chișinău cu suportul UE	37
Specialiști din cadrul Direcției Generale Mobilitate Urbană și Întreprinderilor Municipale de Transport din Chișinău – instruiți în domeniul mobilității urbane sustenabile	39
Edineț se transformă într-un oraș inteligent cu sprijinul UE	41
Luna filmului european 2023 la Chișinău	43
Uniți prin artă. O expoziție aniversară de neuitat	45

02

SOCIETATE MAI PUTERNICĂ

Ziua internațională de combatere a discursului de ură – marcată cu reprezentanții instituțiilor pentru egalitatea de șanse	46
Impactul urii asupra vieții victimelor a fost abordat în cadrul Bibliotecii Vii la tema discriminării	48
Colaborare pentru o mai bună combatere a rasismului în Balcanii de Vest și în regiunea Parteneriatului Estic	49
Săptămâna Consiliului Europei a fost marcată în Republica Moldova	50
Organizații ale societății civile din țările Parteneriatului Estic s-au implicat în dialogul pe anti-corupție la Conferința Regională din Moldova	52
Rolul organizațiilor societății civile în procesul de aderare la UE devine tot mai important	54
Eforturi comune în combaterea discursului de ură, a sexismului și a altor forme de violență bazată pe gen în alegerile din Republica Moldova	56
Ghidul “Combaterea discursului de ură în media audiovizuală din Republica Moldova” disponibil acum în engleză, română, rusă	57
Schimbarea atitudinilor negative față de persoanele LGBTI din Republica Moldova prin intermediul artei	58
Laboratorul bunelor practici de anticorupție: OSC-urile din regiunea centru, în vizită la organizațiile din regiunea nord	60

Resurse informaționale noi pentru reprezentanții societății civile și apărătorii drepturilor omului, puse la dispoziție cu suportul Uniunii Europene	61
15 organizații ale societății civile și-au consolidat cunoștințele în domeniul monitorizării și analizei cheltuielilor bugetare la nivel local și central	63
Cea de-a douăsprezecea reuniune a Platformei Societății Civile Uniunea Europeană – Republica Moldova a avut loc în septembrie	65
La Strășeni a fost creat în premieră serviciul social Echipa Mobilă pentru persoanele cu dizabilități severe	67
La Chișinău a fost lansat un serviciu de terapie ocupațională pentru copiii cu nevoi speciale	69
Programul de instruire pentru noile angajate ale Serviciului regional integrat din Ungheni pentru victimele violenței sexuale	71

03

INSTITUȚII ȘI GUVERNARE

La Strasbourg a avut loc reuniunea plenară a Comisiei Europene pentru Eficiența Justiției	72
Reprezentanți ai Guvernului Republicii Moldova s-au familiarizat cu mecanismele de coordonare a procesului de integrare europeană în Macedonia de Nord și Serbia	73
„Raportul analitic privind nevoile și capacitățile de traducere ale Republicii Moldova în procesul de integrare la UE” – prezentat publicului interesat	76
Recensământul de PROBĂ 2023: participarea populației în recensământul național din 2024 este crucială pentru eficiența politicilor sociale și de dezvoltare a Republicii Moldova	78
Uniunea Europeană și Consiliul Europei lansează un proiect comun pentru a sprijini reforma justiției în Republica Moldova	80
Sprijin pentru îmbunătățirea regulamentului intern al Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la selectarea inspectorilor și inspectorului șef pentru inspecția procurorilor	81
Atelier de lucru la scară largă privind implementarea noului Cod Vamal, organizat cu suportul UE	82
Echipa Înalților Consilieri UE se extinde în domeniul justiție și procuratură, și managementul finanțelor publice	83
Campanie de sensibilizare cu privire la implementarea Strategiei de dezvoltare a managementului finanțelor publice, lansată cu sprijinul UE	84

Misiunea Înalților Consilieri UE sprijină o campanie de mediatizare privind stagiile plătite în instituțiile publice	86
EUBAM se alătură eforturilor Moldovei, Ucrainei și României pentru a îmbunătăți capacitatea de traversare a frontierei pe Coridoarele Solidarității	87
Serviciul Vamal al Republicii Moldova și Inspectoratul de Stat extind cooperarea pentru asigurarea siguranței produselor	88
Autoritatea Națională de Integritate implementează o nouă abordare în Managementul Calității pentru instituțiile publice din Moldova	89
Centrul Național Anticorupție extinde echipa de voluntari anticorupție și dezvăluie noua identitate vizuală pentru aceștia	91
Proiectul Twinning “Îmbunătățirea serviciilor de date spațiale în Republica Moldova conform standardelor UE” a ajuns la finalul implementării	93

04

ECONOMIE ȘI DEZVOLTAREA AFACERII

Afaceri dezvoltate de familii vulnerabile cu suportul UE: Maria din Condrătești, mamă a cinci copii, crește pui în incubator	96
Zeci de hectare de viță de vie din sudul țării, dotate cu stații meteo, cu suportul financiar al Uniunii Europene	99
Infrastructură publică modernizată în raionul Leova și Strășeni cu suportul Echipei Europa	101
EU4Accountability susține integrarea europeană a Moldovei prin schimbul de bune practici dintre societatea civilă și autoritățile locale din România	103
„Poveste” – o nouă întreprindere socială creată de o organizație neguvernamentală cu suportul Uniunii Europene	105
Turul afacerilor sociale a continuat și în 2023, cu suportul UE	108
Campanie de informare cu privire la noul Cod Vamal pentru mediul de afaceri din regiuni, lansată la Briceni	110
Uniunea Europeană oferă patru milioane de euro pentru consolidarea încrederii dintre cele două maluri ale Nistrului	111
Congresul Rețelei Naționale LEADER abordează perspectivele de sustenabilitate a dezvoltării rurale în Moldova	113

05

REZILIENTĂ ENERGETICĂ

- Săptămânile Diplomației UE pentru Climă și Energia verde au fost marcate în Republica Moldova pe parcursul lunii septembrie 115
- Uniunea Europeană investește jumătate de milion de euro prin intermediul PNUD pentru instalarea panourilor fotovoltaice în cinci spitale raionale 118
- Cu suportul Uniunii Europene, peste 1.000 de elevi și profesori de la Liceul Teoretic „Dimitrie Cantemir” din mun. Bălți beneficiază de condiții de studiu îmbunătățite 120

06

MEDIU ȘI CLIMĂ

- Delegația Uniunii Europene, Statele Membre ale UE și partenerii de dezvoltare ai UE marchează Ziua Mondială a Curățeniei în Republica Moldova 122
- Programul de Dezvoltare cu Emisii Reduse a fost aprobat, Moldova fiind cu un pas mai aproape de o economie fără carbon 124
- Prioritățile Guvernului în domeniul economiei verzi și circulare identificate cu suportul oferit de Uniunea Europeană pentru Mediu „Economia Verde” 126
- Experții moldoveni în domeniul resurselor de apă s-au familiarizat cu cele mai bune practici ale UE în monitorizarea apei în cadrul unei vizite de studiu la Viena 128
- Declarația trilaterală pentru Prut semnată de Republica Moldova, România și Ucraina 129
- Municipalitățile din Moldova își unesc forțele la nivel de bazin hidrografic pentru a îmbunătăți gestionarea apei 131

Raportul EU4Digital: tendințe și oportunități de cooperare privind comerțul electronic în Uniunea Europeană	133
Noul raport EU4Digital privind banda largă: conectivitatea și îmbunătățirea sectorului digital în cadrul Parteneriatului Estic	135
Noile activități ale EU4Digital privind e-Vama extind potențialul comercial al țărilor Ucraina-Moldova-România	137
EU4Moldova: Startup City Cahul - încă un tânăr din Cahul și-a digitalizat afacerea grație suportului UE	139
EU4Moldova: Startup City Cahul a dat start celei de-a treia ediții a cursurilor de Robotică și Programare	141
Șase proiecte au fost selectate pentru finanțare în cadrul fazei a II-a a programului Digital Impact Cahul	143

MOBILITATE ȘI OAMENI

Echipa Europa sprijină modernizarea spațiilor de lucru ale instituțiilor de Învățământ Profesional Tehnic

În cadrul activităților programului „EU4Moldova: Comunități Locale”, o mașină multifuncțională de cusut, o semănătoare și fermentator au fost furnizate Școlii Profesionale din Leova, contribuind astfel la modernizarea atelierul de practică.

Acțiunea face parte din obiectivele programului care vizează pe deoparte îmbunătățirea condițiilor de practică în instituțiile ÎPT beneficiare ale programului. Totodată, Agenția Austriacă pentru

Dezvoltare va asigura bunul mers al implementării obiectivelor pentru a contribui pozitiv la studiile de calitate în cadrul unui sistem educațional consolidat, cu acces la echipamente moderne pentru toți tinerii.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Entuziasm și perseverență la Tabăra „DemocraCity”, organizată cu suportul UE

În perioada 1-4 august, 42 de tineri, din 10 localități ale Moldovei au participat la Tabăra „DemocraCity” organizată de Diaconia în cadrul proiectului HOPE.

Aici tinerii au avut ocazia să își crească nivelul de înțelegere critică privind drepturile copilului și procesul participativ de luarea a deciziilor. La fel, să colaboreze între ei implicându-se activ în diferite activități de dezvoltare personală.

Entuziasmați și perseverenți, participanții au reușit să îmbine armonios timpul liber cu consolidarea cunoștințelor. Au legat prietenii, au învățat lucruri noi și s-au implicat activ în diferite activități de dezvoltare personală.

„În aceste zile care au parcurs deosebit de frumos, am reușit să învăț foarte multe lucruri. Mi-a plăcut mult liniștea de la pensiune, ne-a ajutat să ne concentrăm mai bine în activități. Educatorii au fost minunați. Sunt pasionată de artă și aici am aflat multe lucruri utile despre fotografie. Acum știu cum să fac poze mai bune. Am participat la un atelier, datorită căruia acum mă simt mai încrezută în forțele proprii. În timpul liber mergeam la piscină și ne distram. Aici am trăit experiențe de neuitat”,

a spus Andreea, participantă la tabără.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Programul taberei a fost unul complex, grație căruia tinerii au acumulat experiențe și deprinderi valoroase despre: drepturile copilului, dezvoltare personală, educație financiară, fotografia mobilă.

„O tabără foarte bună. Aș reveni cu drag aici. Jocurile interactive ne-au ținut conectați și ne-au ajutat să ne cunoaștem reciproc. Am ascultat cu mult interes cursul de educație financiară. Cred că voi începe a economisi și voi încerca să-mi gestionez corect bugetul”,

a spus Margareta, participantă la tabără.

Timp de 4 zile, tabără a devenit locul minunat în care participanții și-au dezvoltat abilitățile pentru viață, au lucrat în echipă și au obținut rezultate remarcabile. Totodată tinerii s-au distrat la maxim, savurând fiecare clipă petrecută alături de colegi și facilitatori.

„Am avut un program intens și interesant. Am învățat să interacționăm și să comunicăm eficient cu colegii, să evităm situațiile de bullying. Chiar dacă au fost puține zile, am avut timp suficient ca să ne cunoaștem și să ne împrietenim. Pentru mine a fost interesant cursul de fotografie. Pe viitor aș vrea să-mi cumpăr o camera ca să pot face fotografii profesionale. Mă bucur că am avut ocazia să particip la această tabără”,

a spus Sandu, participant la tabără.

Tinerii din Centrul de Detenție Goian obțin șansa unei vieți mai bune prin instruire profesională

Fundația Regina Pacis a lansat, pe parcursul lunii septembrie, un curs de instruire profesională pentru meseria de tencuitor, la care sunt înscriși copii și tinerii din Centrul de Detenție pentru Minori și Tineri Goian.

Inițiativa are scopul de a pregăti tinerii pentru o reintegrare eficientă în societate, oferindu-le șansa de a-și construi o carieră de succes și de a avea un viitor sigur din punct de vedere material, după eliberarea din detenție.

Cursul vocațional are o durată de trei luni și se adresează unui grup de 10 copii și tineri deținuți, cărora li se oferă posibilitatea de a dezvolta competențe și abilități specifice domeniului de tencuire. Această inițiativă face parte din intervențiile strategice ale Fundației Regina Pacis, care sprijină tinerii din Centrul de Detenție pentru Minori și Tineri Goian, timp de un deceniu, desfășurând cursuri profesionale, consiliere psihologică și ateliere axate pe pregătirea intelectuală, pregătirea pentru viață, dezvoltarea abilităților de comunicare, relaționare și educarea comportamentului.

Cristina Varzari, coordonatoarea proiectului din cadrul Fundației Regina Pacis, a declarat că:

„Sprijinirea tinerilor aflați în situații de risc și în dificultate este una dintre prioritățile activității noastre. Ne motivează să continuăm aceste proiecte interesul sporit al tinerilor pentru însușirea meseriilor noi. Astfel, tinerii aflați în detenție au toate șansele să-și găsească mai ușor un loc de muncă la eliberare.”

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Instruirea presupune ore teoretice și stagiul de practică, este realizată în baza programelor moderne și inovative de formare profesională și este susținută de specialiști calificați.

Valentina Gușan, maistru IP, de la Școala Profesională nr. 7, a menționat că

„elevii din detenție sunt curioși, mereu întreabă ce vor învăța nou și, de multe ori, vin mai pregătiți la lecții decât elevii din libertate.”

Examenul de absolvire al cursului are loc în două etape: proba scrisă și cea practică, procedura fiind similară cu cea a școlilor profesionale din afara penitenciarului. Reușita la acest examen conferă elevilor certificate de calificare profesională, emise de Ministerul Educației și Cercetării. Certificate sunt recunoscute atât la nivel național, cât și internațional.

Cătălin, elev al cursului pentru meseria de tencuitor, este recunoscător pentru șansa de a învăța o meserie după gratii. La rândul său, băiatul are vise și speranțe.

„Îmi doresc să plec acasă, să-mi revăd familia, să pot să mă angajez și să muncesc ca orice om obișnuit.”

Competențele însușite vor facilita reintegrarea minorilor în societate după eliberarea din penitenciar, în special le vor fi de folos la integrarea tinerilor pe piața muncii.

Activitatea dată face parte din proiectul "HOPE - Abordarea holistică a protecției copilului în Moldova", implementat de Caritas Austria, cu sprijinul Uniunii Europene, Agenției Austriace de Dezvoltare și Caritas Austria, împreună cu partenerii locali, cum ar fi Fundația Regina Pacis, CCF Moldova – Copil, Comunitate, Familie, și Misiunea Socială „Diaconia”.

Sporirea mobilității academice pentru studenți și profesori universitari

În perioada 4-8 septembrie 2023, o misiune a experților internaționali pe termen scurt Annie Soriot și Julien Frémont a avut loc în Moldova pentru a sprijini programele de schimb academic pentru studenți și profesori universitari. Activitatea a fost organizată în cadrul Proiectului „Îmbunătățirea transparenței, responsabilizării și accesului la sistemul judiciar”, implementat de Agenția

Centrală pentru Managementul Proiectelor din Lituania și Expertise France, finanțat de Uniunea Europeană. Misiunea a avut ca scop colectarea de informații despre mobilitatea academică a studenților și profesorilor, precum și discutarea posibilităților de îmbunătățire a cooperării dintre instituțiile academice la nivel internațional.

În urma misiunii, experții internaționali pe termen scurt au elaborat *Ghidul cu recomandări privind mobilitatea și internaționalizarea*. Ghidul include recomandări privind transparența cererilor de mobilitate și promovarea activităților internaționale către comunitate, precum și identificarea potențialilor parteneri, negocierea și semnarea de noi acorduri, inclusiv monitorizarea acestora. În plus, Ghidul abordează rolul rețelelor internaționale de mobilitate academică, din perspectiva alegerii rețelei în care să se

investească, precum și crearea propriei rețele sau aderarea la o alianță. În același timp, Ghidul este o resursă valoroasă de exemple de programe de mobilitate academică pentru studenți, inclusiv doctoranzi, precum și pentru profesori universitari.

Ghidul poate fi folosit de toate universitățile din Moldova pentru a îmbunătăți internaționalizarea, ținând cont de propriul context și de stadiul de dezvoltare a activităților internaționale în cadrul fiecărei instituții.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Avocați îndrumători - instruiți în gestionarea stagiului profesional

La 11 octombrie 2023, în sediul Centrului de Instruire a Avocaților, au fost desfășurate două instruirii pentru două grupuri de 15 participanți fiecare, de către expertul național pe termen scurt Mark Segal. Activitatea a fost organizată în cadrul Proiectului „Îmbunătățirea transparenței, responsabilizării și accesului la sistemul

judiciar”, implementat de Agenția Centrală pentru Managementul Proiectelor din Lituania și Expertise France, finanțat de Uniunea Europeană. Instruirile au avut ca scop îmbunătățirea cunoștințelor și capacităților avocaților îndrumători în organizarea stagiului și mentoratul avocaților stagiați.

În cadrul fiecărei instruirii, participanții au acumulat cunoștințe și și-au îmbunătățit abilitățile, precum și au discutat despre cadrul legal privind stagiul de practică, stabilirea stagiului, gestionarea și implementarea stagiului, monitorizarea și evaluarea stagiului. Formarea s-a bazat pe *Recomandările pentru avocații îndrumători: gestionarea stagiilor profesionale ale avocaților*, document elaborat de Mark Segal pentru avocații îndrumători. Recomandările se referă la cadrul legal pentru stagiul de practică, stabilirea stagiului, în special întâlnirile inițiale și evaluarea necesităților

(abilități de advocacy, abilități de negociere și mediere, analiza de caz, planificare de caz și abilități de raționament juridic, abilități de comunicare și consultare pentru lucru cu clienții, abilități de redactare juridică, abilități de cercetare juridică, cunoaștere a cadrului juridic și instituțional/organizațional, cunoaștere, înțelegere și aplicare a standardelor etice ale profesiei de avocat), precum și la planului individual de stagiul, gestionarea și implementarea stagiului și promovarea dezvoltării competențelor, evaluarea stagiului și a performanței avocaților stagiați.

Zilele Erasmus în Moldova: reuniunea noilor proiecte câștigătoare Erasmus+

Pe parcursul celei de-a doua săptămâni a lunii octombrie, Moldova și întreaga lume au marcat Zilele Erasmus 2023, pentru a celebra diversitatea culturală a Europei și numeroasele oportunități de învățare pe care le oferă programul Erasmus+.

În acest context, Oficiul Național Erasmus+, în cooperare cu Delegația Uniunii Europene și Ministerul Educației și Cercetării în

Republica Moldova, au organizat *Reuniunea noilor proiecte Erasmus+ câștigătoare în cadrul selecției 2023*. Evenimentul s-a desfășurat pe parcursul a trei zile – la 5, 10 și 12 octombrie, reunind consecutiv noile proiecte Jean Monnet, de consolidare a capacităților în domeniul educației și formării profesionale (CBVET) și proiectele de consolidare a capacităților în domeniul învățământului superior (CBHE).

Aceste reuniuni au constituit o platformă de networking pentru ca experți, cadre didactice și administrative, dar și reprezentanții societății civile, ai Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare și ai Ministerului Educației și Cercetării să-și împărtășească experiențele și perspectivele, subliniind deschiderea sistemului nostru față de colaborarea internațională în cadrul proiectelor Erasmus+.

Anul 2023, a adus instituțiilor din sfera educației din Republica Moldova un număr record de proiecte Erasmus+. Astfel, în cadrul acestei selecții, avem șase proiecte de consolidare a capacităților în învățământul superior, trei proiecte de consolidare a capacităților în domeniul educației și formării profesionale și patru proiecte Jean Monnet.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Proiectele Erasmus+ de consolidare a capacităților, au bugete de la 200.000 până la 1 milion de euro, și sprijină acțiuni de cooperare internațională, bazate pe parteneriate multilaterale între organizațiile active în domeniul învățământului. Acestea sprijină relevanța, calitatea, modernizarea și capacitatea de adaptare a învățământului din țările terțe care nu sunt asociate la programul Erasmus+, precum e Republica Moldova, pentru redresare socioeconomică, creștere și prosperitate. Proiectele Jean Monnet, pe de altă parte, au bugete de la 30.000 până la 100.000 de euro, și vizează promovarea excelenței în predare și cercetare în domeniul studiilor privind Uniunea Europeană la nivel mondial. Prin această acțiune Comisia Europeană urmărește promovarea dialogului între mediul academic și factorii de decizie, în special, cu scopul de a consolida guvernarea politicilor UE.

Amintim că în Republica Moldova proiectele Erasmus+ sunt implementate începând cu 1994 pe dimensiunea învățământului superior și a tineretului. Începând cu anul 2021, noutate pentru Republica Moldova în cadrul programului Erasmus+ au devenit proiectele de consolidare a capacităților în domeniul educației și formării profesionale. Până în prezent, grație suportului Programului Erasmus+ în Republica Moldova au fost implementate: 83 de proiecte Tempus, 30 proiecte de consolidare a capacităților în învățământul superior, 5 proiecte de consolidare a capacităților în domeniul educației și formării profesionale și 31 proiecte Jean Monnet.

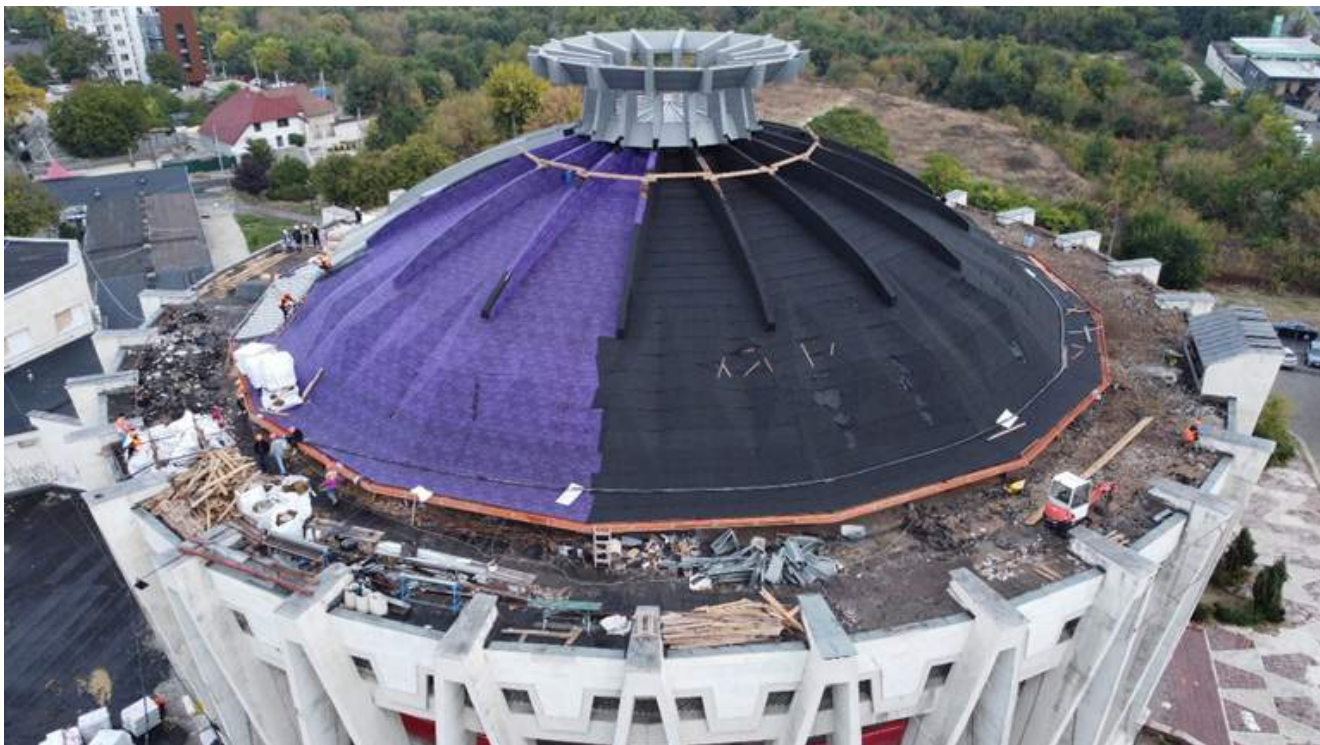

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Lucrările de restaurare a clădirii Circului din Chișinău continuă, cu sprijinul UE și PNUD

De mai bine de opt luni se lucrează la înălțime, pentru reabilitarea acoperișului Circului din Chișinău. Aceste lucrări din prima etapă de restaurare și conservare

sunt efectuate cu susținerea programului Uniunii Europene „Măsurile de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD.

Începând cu martie 2023, au fost realizate următoarele:

- » schimbarea învelitorii coroanei și a felinarului;
- » reabilitarea stratului de suport a învelitorii cupolei;
- » schimbarea sistemului dirijat de evacuare a apelor pluviale de pe cupolă.

Pentru a deveni o clădire eficientă energetic, au fost inițiate lucrările de schimbare a termoizolantului vechi, pe bază de vată din sticlă, cu unul nou pe bază de vată bazaltică și captușit cu plăci de oxid de magneziu. Acum acoperișul circului va corespunde

exigențelor eficienței energetice, iar noile materiale utilizate vor oferi și protecție anti-incendiu. La această etapă se lucrează pe trei sectoare, și anume: învelitoarea cupolei, acoperișul de tip terasă și termoizolarea cupolei pe interior.

În următoarea perioadă urmează să fie finalizată montarea învelitorii din tablă a cupolei.

O altă serie de lucrări realizate în prima etapă de restaurare și conservare realizate cu sprijinul UE și PNUD țin de înlocuirea fațadei vitrificate a clădirii principale. Până în acest moment au fost dezinstalate vechile vitralii la nivelele superioare, iar montarea noilor profiluri metalice și din aluminiu urmează să înceapă.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Uniunea Europeană, prin programul „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD, a alocat peste 1.800.000 euro, care au acoperit costurile pentru expertiza tehnică detaliată, pentru proiectare și pentru lucrări de reparație/conservare în prima etapă.

Pentru următoarele etape, urmează ca autoritățile Republicii Moldova să atragă finanțare, inclusiv din partea partenerilor de dezvoltare.

Edificiul Circului din Chișinău este o clădire cu o valoare arhitecturală deosebită, iar din luna mai 2022, clădirea a fost inclusă în Registrul Monumentelor Ocrotite de Stat. Restaurarea și conservarea Circului sunt efectuate respectând standardele naționale și internaționale.

În cadrul Programului Uniunii Europene „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD Moldova, sunt realizate lucrări de restaurare și conservare a 12 obiective cultural-istorice de pe ambele maluri ale Nistrului, inclusiv a două edificii de anvergură: clădirea Circului din Chișinău și Cetatea Tighina (Bender).

Programul contribuie la consolidarea încrederii între locuitorii de pe ambele maluri ale râului Nistru, prin implicarea lor în proiecte comune de dezvoltare.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Localitatea Rașcov din stânga Nistrului își dezvoltă potențialul turistic cu ajutorul UE și PNUD

O echipă de cercetători din cadrul laboratorului arheologic al Universității „Taras Șevcenko” din Tiraspol a desfășurat o serie de cercetări arheologice la ruinele bisericii Rașcov din stânga Nistrului. Aceste eforturi au fost incluse într-un proiect ambițios,

Cercetările arheologice au fost efectuate în perioada 9 octombrie – 15 noiembrie 2022. Ulterior, arheologi, istorici și arhitecți au combinat munca în teren cu cea de birou, pentru a documenta cercetările într-o monografie. Cu ocazia lansării acestei monografii, pe 28 septembrie 2023 a fost organizată o conferință științifică care a reunit experți de pe ambele maluri ale râului Nistru.

Cercetările au fost realizate atât în exteriorul bisericii, cât și în interiorul său, punând în lumină o serie de aspecte fascinante despre construcția și istoria acestui obiectiv turistic. Principalele obiective ale cercetărilor au fost identificarea straturilor de construcție ale bisericii și de a verifica existența unor structuri mai vechi în aceeași locație, precum și de a atribui cultural și cronologic aceste descoperiri.

În cadrul proiectului de cercetare au fost descoperite, pe neașteptate, un nou sit arheologic, aparținând comunității arheologice Cucuteni-Tripolia, precum și cea mai veche necropolă creștină din regiune care datează din secolele XVII-XVIII. În plus, au fost descoperite rămășițe – mai mulți dinți și fragmente mici din maxilarul inferior al unui animal, care a aparținut unui tânăr elefant de genul Mammuthus, care a trăit în aceste părți în urmă cu aproximativ 100 de mii de ani.

„Rașcovul istoric: cercetăm și conservăm pentru îmbunătățirea potențialului turistic împreună”. Proiectul a fost susținut de programul Uniunii Europene „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD.

Toate informațiile și descoperirile arheologice din perioada cercetării au fost incluse în monografia „Rașcovul istoric”. Rezultatele acestor cercetări arheologice aduc o contribuție semnificativă la înțelegerea istoriei și patrimoniului cultural al satului Rașcov și al regiunii înconjurătoare. Ele pot avea un impact pozitiv asupra dezvoltării potențialului turistic al zonei, aducând lumină asupra bogatei moșteniri culturale și istorice ale acestui loc.

Anterior, în cadrul programului UE „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD au fost conservate și parțial restaurate două obiective din patrimoniul cultural local, și anume sinagoga și ruinele bisericii din Rașcov.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Drumeții în siguranță, datorită indicatoarelor turistice instalate cu sprijinul UE și PNUD

Șase panouri informative și indicatoare turistice au fost amplasate în rezervațiile naturale de la Țîpova, Saharna și Iagorlîc.

Marcajele au fost instalate cu susținerea programului UE „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD.

Astfel, panourile informative conțin informații utile drumeților, cum ar fi detalii despre rezervație, flora și fauna specifice locului în care se află, iar indicatoarele îi pot ghida pe turiști să parcurgă traseele în siguranță.

De asemenea, a fost creat și un centru de informare ecoturistic, în imediata apropiere a mănăstirii Țîpova. Centrul funcționează și sâmbătă și duminică, iar pentru zilele de lucru este nevoie de o programare prealabilă.

Panourile și indicatoarele turistice le oferă ghizilor și turiștilor regulile de conduită într-o rezervație naturală. În plus, promovează ideea de turism ecologic și sustenabil.

Cu sprijinul UE și PNUD, a mai fost creată Platforma Turism, care conectează profesioniștii din domeniul turismului de pe cele două maluri ale râului Nistru. De asemenea, au fost certificați 10 ghizi turistici de pe ambele maluri ale râului Nistru. A fost inclusă o nouă specializare la Academia de Studii Economice – legată de organizațiile de management al destinațiilor.

Totodată, au fost cartografiate peste 444 de obiective turistice pe malul stâng al Nistrului și 1060 – pe malul drept al râului Nistru.

Taberele „Moldova are voce” au reunit tinerii pasionați de muzică de pe ambele maluri ale Nistrului

„A fost simbioză!” Asta declară la unison cei 24 de tineri de pe ambele maluri ale râului Nistru, participanți la cele două ediții ale taberei „Moldova are voce”. Art camp-urile au fost organizate de Pasha Parfeni, cu sprijinul USAID Moldova, Uniunii Europene și PNUD.

La cele două tabere „Moldova are voce” creatorii de muzică profesioniști și-au

împărtășit experiențele și cunoștințele cu tinerii participanți. Ghidați de trei mentori – Pasha Parfeni, Dara și Iuliana Parfeni – împreună cu alți trei producători de muzică, participanții taberelor au descoperit întregul proces de producție a unei piese: cum să aduci un mesaj social într-o piesă, sfaturi în procesul de înregistrare, cum să scrii texte când nu ai inspirație.

Născută la Chișinău, Vlada Neagu, o altă participantă, este stabilită în România de șapte ani, iar în acest an a absolvit Universitatea Națională de Muzică din București:

„În momentul artistic în care mă aflu acum am nevoie să depășesc niște bariere și să mă deschid și mai mult spre cine sunt și ce vreau

să creez, iar acest art camp a făcut exact ceea ce de ce am nevoie. Eu eram obișnuită cu piesele mele mai lente baladă-pop, cu foarte multă introspecție, dureroase pe alocuri și aici fac absolut tot – cânt orice stil, fără bariere, fără așteptări, ceea ce este minunat.”

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Artiom și Maxim sunt doi tineri veniți de la Tiraspol. Deși Artiom este actor, iar Maxim face jurnalism, cei doi au ajuns la art camp doar pentru că au același hobby – muzica.

Maxim spune că face jurnalism doar ca să aibă mai mult timp pentru a scrie și compune versuri sau muzică:

„Îmi lipsea ceva. Aveam impresia că mi s-au terminat emoțiile, gândurile și iată că am avut șansa să fiu selectat la această tabără. Toată lumea de aici e talentată în felul său și cineva te poate inspira într-un fel anume. E important ca după această tabără să nu pierd toată energia creativă acumulată și să continui să compun muzică și texte.”

Dara e mentoră la taberele „Moldova are voce”:

„Eu așa funcționez. Eu creez muzică în echipe și fac asta practic zilnic. M-ar fi ajutat foarte mult un asemenea art camp la începutul carierei mele.”

Deși taberele de creație s-au încheiat, mentorii continuă să le fie aproape participanților și să îi susțină cu recomandări.

„Moldova are nevoie de mult mai multă muzică, având în vedere câte talente are. Sunt mult mai mulți oameni care pot să se lanseze în muzică, doar că au nevoie de un pic de încredere”,

mai spune Dara.

În timpul celor două tabere de creație „Moldova are voce” au fost înregistrate aproximativ 30 de piese.

Acestea urmează să intre în procesul de post-producție și mastering, pentru ca ulterior să ajungă la publicul larg.

  UE-Moldova:
Împună mai puternici

Abilitarea jurnaliștilor din Moldova: masterclass-uri pentru dezvoltarea abilităților de jurnalism de investigație

Într-un efort concertat de consolidare a jurnalismului de investigație în Moldova, douăzeci și cinci de jurnaliști dedicați au participat la două masterclass-uri desfășurate în luna septembrie și octombrie. Aceste sesiuni educative au fost conduse de jurnaliști de investigație, membri ai diferitor rețele internaționale de jurnaliști de investigație din Ucraina și România,

și au fost posibile datorită sprijinului proiectului "Consolidarea Statului de Drept și a Mecanismelor Anticorupție în Republica Moldova", cofinanțat de Uniunea Europeană și Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ). Proiectul este implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) Moldova.

Scopul principal al acestor masterclass-uri a fost să îmbunătățească abilitățile jurnaliștilor de a efectua investigații mai bune pentru raportarea cazurilor de corupție. Acest lucru s-a realizat prin predarea metodelor de jurnalism de investigație și arta creării vizualizărilor de date pentru a comunica eficient probleme complexe.

Pe parcursul masterclass-urilor, jurnaliștii au dobândit cunoștințe și expertiză semnificativă în mai multe domenii cheie. Au învățat cum să:

» **Descopere secrete ale corupției:** Participanții au dobândit abilități în dezvăluirea poveștilor de corupție, învățând cum să selecteze subiectele potrivite, să planifice investigațiile și

să efectueze cercetări aprofundate folosind instrumente de informații cu sursă deschisă (OSINT).

» **Colecteze și rafineze date:** Jurnaliștii au explorat în profunzime lumea datelor, dobândind cunoștințe extinse despre cum să colecteze și să filtreze datele eficient, un aspect crucial al raportării exhaustive de investigații.

» **Rămână în siguranță online:** Securitatea cibernetică a fost în centrul atenției. Jurnaliștii au învățat tehnici de bază de securitate cibernetică pentru a se proteja pe ei și sursele lor de amenințările digitale, asigurând siguranța în demersurile lor de investigație.

» **Stăpânească vizualizarea datelor:** Jurnaliștii de investigație și-au perfecționat abilitatea de a utiliza instrumente de vizualizare a datelor pentru a-și prezenta constatările într-un mod captivant și ușor de înțeles. Această abilitate le permite să facă datele complexe accesibile tuturor.

» **Navigheze în lumea cartografierii:** S-a acordat o atenție specială cartografierii, unde participanții s-au familiarizat cu principiile, instrumentele și tehnicile de cartografiere. Cartografierea servește ca un instrument puternic pentru a face sens din date și pentru a furniza o poveste vizuală.

Jurnaliștii participanți au finalizat aceste masterclass-uri echipați cu abilități avansate de jurnalism de investigație. După masterclass-uri, a fost înființată o rețea locală de jurnaliști de investigație. Aceste activități de dezvoltare a capacității au îmbunătățit semnificativ calitatea investigațiilor și a rapoartelor privind cazurile de corupție. Acum produc rapoarte investigative detaliate despre cazurile de corupție în sectoare cu risc ridicat, cu accent special pe domenii sensibile la corupție, cum ar fi educația, sănătatea publică, asistența socială și agroalimentară, toate fiind de interes național și local. Prin eforturile lor, jurnaliștii de investigație cresc gradul de conștientizare publică, având ca scop prevenirea corupției printre cetățeni și creșterea acoperirii media a cazurilor de corupție.

Spiritul, reziliența și diversitatea populației Republicii Moldova surprinse în cadrul expoziției unice organizată de ‘Oameni și Kilometri’

„Realități în portrete” este titlul expoziției organizate în perioada 30 septembrie – 14 octombrie de Asociația Reporterilor „Oameni și Kilometri”, prin intermediul Internews, cu sprijinul Uniunii Europene. Expoziția în aer liber, desfășurată în trei orașe (Chișinău, Bălți și Cahul), a prezentat o colecție de 23 de portrete ale oamenilor din întreaga Moldova care se confruntă cu provocări sau împărtășesc succesele lor care inspiră. Fiecare fotografie servește drept narațiune, fie că este vorba despre adopții, autism, tradiții pe cale de dispariție, anorexie, mortalitate infantilă/maternă, veterani de teatru, sărăcie, comunitatea romă sau o afacere de succes cu miere.

„Fotografia este un instrument foarte puternic al mass media libere, care este încă puțin explorat în Republica Moldova. Oameni și Kilometri folosește fotografia pentru a oferi realității imagine, putere și o cale vizuală de a informa și sensibiliza cititorii noștri și opinia publică. O fotografie bine redată poate „atinge” la fel de frumos, precum o poezie. Acesta este, astfel, mai mult decât o cale de informare, dar și de promovare a artei fotografice în comunitatea noastră. Ne-am dorit foarte mult, prin expoziția de fotografie, să aducem poveștile oamenilor, în special din rândul persoanelor singuratice lăsate în urmă, în inimile cât mai multor semeni. Și suntem siguri că acestea au impact”,

a spus Polina Cupcea, jurnalistă și fondatoare Oameni și Kilometri.

Pentru această expoziție, organizatorul a omis intenționat peisajele și scenele rurale. În schimb, s-a concentrat exclusiv pe oameni și călătoriile lor, surprinzând spiritul, rezistența și diversitatea populației Moldovei.

Aceste portrete transcend simplele imagini. Ele oferă o perspectivă unică asupra vieții, luptelor și reușitelor persoanelor care alcătuiesc Moldova.

„Prin intermediul unui interesant proiect fotografic, între Primăria Municipiului Cahul și Asociația Reporterilor „Oameni și Kilometri” a fost stabilit un parteneriat ce durează deja de aproximativ 4-5 ani. Fotografiiile au fost vernisate în Piața Horelor din municipiul Cahul și ținând cont de importanța locației, frecvența acțiunilor culturale și sociale organizate aici, numărul de persoane care tranzitează zona,

considerăm că proiectul este unul avantajos pentru toți. Expoziția s-a înscris într-un mod armonios la amenajarea urbei, iar cetățenii au fost informați despre realitățile țării printr-o metodă artistică accesibilă diferitor categorii de vârstă. Considerăm subiectele culturale, sociale și politice abordate în cadrul expoziției fotografice, actuale și relevante pentru conștientizarea de către concitadini a importanței anumitor lucruri, a problemelor cu care se confruntă societatea, a personalităților ca surse de inspirație. De aceea vom susține, pe viitor, proiectul și sperăm să fie atinse obiectivele acestuia”,

a declarat Tatiana Romaniuc, viceprimara municipiului Cahul.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Uniunea Europeană susține Organizația Internațională pentru Migrație în Moldova pentru a asista cetățenii țărilor terțe care părăsesc Ucraina

Cetățenii din țări terțe care fug din Ucraina și membrii ucraineni apropiați ai familiilor lor au primit asistență din partea Organizației Internaționale pentru Migrație în Moldova

pentru a se întoarce în siguranță și a se reintegra în țara de origine, datorită sprijinului Uniunii Europene.

Peste 1000 de resortisanți ai țărilor terțe care fug din Ucraina, împreună cu copiii și soțul/soția lor cu cetățenie ucraineană, au primit asistență pentru a se întoarce în siguranță și a se reintegra în țările de origine respective. Această susținere a fost oferită de echipa OIM de Asistență pentru Întoarcere Voluntară și Reintegrare (AÎVR) în cadrul programului

umanitar de întoarcere voluntară de la începutul conflictului din Ucraina, în februarie 2022. Cererea pentru acest tip de asistență rămâne substanțială, 175 de persoane primind sprijin pentru returnare în ultimele două luni, în perioada 1 septembrie - 25 octombrie 2023. Azerbaidjan, Georgia, Tadjikistan și Uzbekistan sunt principalele țări de origine ale persoanelor asistate.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Pe lângă organizarea logistică a procesului de returnare în țara de origine, persoanele asistate de OIM Moldova beneficiază de diverse tipuri de suport în funcție de necesitățile identificate în cadrul procesului de screening. Astfel, în perioada 1 septembrie și 25 octombrie, 159 de persoane (128 de adulți, 31 de copii; 92 de bărbați, 67 de femei) au beneficiat de asistență pentru cazare și hrană pe toată perioada de așteptare (1-3 nopți) înainte de plecare, iar toate cele 175 de persoane returnate care au călătorit în aceste două luni au primit, de asemenea, asistență în numerar.

Asistență pentru reintegrare

Pe lângă acordarea de sprijin pentru resortisanții țărilor terțe care fug din Ucraina prin intermediul programului de returnare umanitară voluntară, OIM Moldova extinde, de asemenea, asistența de reintegrare

pentru persoanele care se confruntă cu diverse vulnerabilități, inclusiv starea de sănătate, vârsta, sexul, susținerea familiei și componența familiei, la întoarcerea în țările de origine. Asistența de reintegrare este facilitată prin intermediul misiunilor OIM în aceste țări și include asistență în numerar și granturi și asistență materială pentru necesitățile de bază (in-kind). Subvenția in-kind poate fi utilizată pentru a acoperi o gamă largă de servicii, cum ar fi mijloace de subzistență, formare profesională, calificare profesională, îngrijire medicală, îngrijire a copiilor, școlarizare, sprijin psihosocial și altele, în timp ce subvenția în numerar este destinată să acopere nevoile imediate la întoarcerea acasă, în țările lor de origine. Din februarie 2022, echipa AÎVR a OIM Moldova, prin coordonarea cu alte misiuni OIM, a oferit sprijin în numerar la 160 de persoane, 144 dintre acestea beneficiind și de grantul in-kind.

Noi oportunități pentru tineri cu sprijinul Uniunii Europene

Proiectul „MYCS: pentru o societate civilă de tineret mai puternică”, cofinanțat de Uniunea Europeană, continuă să împuternicească

și să consolideze capacitățile tinerilor și organizațiilor de tineret din Moldova.

La 6 octombrie curent, a avut o nouă întâlnire a rețelei celor 12 organizații de/ pentru tineret care sunt parte a proiectului MYCS, iar la 7 octombrie 15 grupuri de inițiativă ale tinerilor au participat la pitch-ul de idei pentru dezvoltare comunitară prin implicarea tinerilor - #spațiul3.

Întâlnirea rețelei MYCS a avut scopul de a elabora o serie de acțiuni comune de advocacy în domeniul de tineret, oferindu-le reprezentanților organizațiilor de tineret ocazia de a explora modalități de influențare a proceselor și de identificare a resurselor necesare pentru a face schimbări în comunitățile lor.

Organizațiile prezente, ghidate de facilitatori, au lucrat la cartografierea problemelor tinerilor și breșele în implementarea politicilor pentru aceștia, au identificat zonele comune de interes și au venit cu propuneri de idei pentru inițiativă comune de advocacy.

Totodată, a fost lansat în Moldova conceptul de #spațiul3, după modelul celui din România, acesta reprezentând spațiul societății civile care susține implicarea civică a tinerilor la nivel de comunitate și cultivă tineri activi ai societății civile, prin acțiuni de capacitate și împuternicire.

În cadrul la #spațiul3, zece inițiativă comunitare, realizate de tineri, vor veni cu soluții de dezvoltare comunitară și implicare a tinerilor din comunitățile locale.

60 de grupuri de inițiativă din țară, formate din tineri de 16 – 22 de ani, au răspuns la apelul pentru #spațiul3. După un proces riguros de selectare a propunerilor și o serie de sesiuni de lucru cu echipele rămase în competiție, 15 echipe au ajuns la faza de pitching, dintre care au fost selectate, pentru finanțare, 10 inițiativă.

Irina Guțu, lider comunitar și elevă la Liceul Teoretic „Alexei Mateevici” din Dondușeni, înscriindu-se în cursa pentru #spațiul3 din dorința de a contribui la schimbarea comunității sale:

„Proiectul nostru oferă exact ceea ce comunitatea mea are nevoie, acordând o atenție deosebită tinerilor, responsabilizării lor și capacitării acestora de a identifica, articula și soluționa problemele.”

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Alexandru Ocrain, de 16 ani, de Liceul „Orizont”, din Chișinău, a reprezentat echipa „Orizont”, care s-a concentrat pe soluționarea lipsei de experiență STEM în rândul liceenilor.

„Foarte mulți elevi nu au experiență STEM, pentru a putea aplica la universități și colegii de peste hotare. Respectiv, am decis să oferim astfel de posibilități nu doar liceenilor „Orizont”, ci și elevilor din afara liceului”,

a explicat tânărul motivația echipei sale de a face parte din #spațiul3.

Cele 10 inițiative selectate vor fi finanțate cu până la 2000 de euro fiecare și se vor desfășura timp de 6 luni, prin implicarea și angajarea tuturor tinerilor din comunitate. În paralel, grupurile de inițiativă vor primi suport în procesul de implementare, de colaborare cu APL-urile și de identificare a altor surse de finanțare locale pentru continuitatea activităților.

MYCS își propune să consolideze capacitățile actorilor civici locali din domeniul tineretului de a presta programe și servicii de participare și capacitate incluzivă și durabilă a tinerilor. Mai multe informații despre proiect și activități: www.tdh.md/MYCS

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Explorarea bunelor practici de gestionare a Băncilor de Alimente în cadrul unei vizite de studiu în Italia

În perioada 17-20 septembrie 2023, o delegație formată din reprezentanți ai instituțiilor guvernamentale și partenerii proiectului a efectuat o vizită de studiu la Federația Băncilor de Alimente din Italia. Această inițiativă a fost derulată în cadrul

proiectului „Parteneriate pentru servicii de cantină socială incluzive și durabile”, finanțat de Uniunea Europeană, cofinanțat și implementat de către de către I.P. "Keystone Moldova," A.O. "Concordia. Proiecte Sociale," și I.R.M.S. "Diaconia."

Vizita de studiu a avut ca scop cunoașterea în teren a bunelor practici cu privire la activitatea băncilor de alimente, modalitatea de colaborare cu donatorii de produse alimentare și cu organizațiile caritabile, fiind vizitate Băncile de Alimente din regiunile Lazio și Lombardia din Italia.

De asemenea, în cadrul vizitei a fost prezentat proiectul #Sticibo, care se concentrează pe recuperarea alimentelor găsite și a produselor neutilizate din cantinele școlare, întreprinderi, hoteluri și restaurante. Hrana recuperată zilnic de la aceste categorii de

operatori alimentari este apoi distribuită în serviciile sociale pentru a ajuta persoanele aflate în dificultate.

Totodată, prin schimbul de experiență cu specialiștii italieni s-a urmărit documentarea cu privire la reglementarea fiscală a donării produselor alimentare în scop filantropic, care a fost experiența Italiei în motivarea sectorului de business să devină un partener activ al băncilor de alimente, precum și practicile sanitar-veterinare aplicate în mecanismul de recuperare și donare a alimentelor.

"Pe parcursul acestei vizite, am avut ocazia să studiem modele de bune practici în prevenirea risipei alimentare implementate de către colegii noștri din Italia. Suntem încredințați că această abordare va contribui la dezvoltarea unui cadru normativ corespunzător în conformitate cu Legea privind Prevenirea Pierderii și Risipei Alimentelor, care a intrat în vigoare în Republica Moldova la 25 mai 2023."

**a declarat Oleg Paraschiv, director executiv
al Băncii de Alimente din Moldova**

Experiența acumulată în cadrul vizitei de studiu va ajuta la elaborarea cadrului normativ conex pentru Legea privind prevenirea pierderii și risipei de alimente, precum și la implementarea a noi practici în furnizarea serviciilor de sprijin alimentar în Republica Moldova.

Explorând standardele UE în transportul urban: o delegație din Chișinău la Expoziția Busworld 2023

În perioada 7-11 octombrie 2023, o delegație din Chișinău, formată din reprezentanți ai Primăriei Municipiului Chișinău, Regiei Transport Electric Chișinău, I.M. Parcul Urban de Autobuze și parteneri din Lublin, Polonia, au participat la expoziția Busworld Europe 2023, organizată la Bruxelles, Belgia.

Cea de-a 50-a ediție a evenimentului a avut în acest an la Bruxelles, Belgia, fiind considerat cel mai important eveniment la nivel mondial dedicat autobuzelor, autocarelor și

producătorilor de piese de schimb pentru acestea.

Reprezentanții delegației au analizat și au acumulat cunoștințe referitoare la subiectele cheie din industria autobuzelor, incluzând tranziția către autobuze autonome, digitalizarea și serviciile cu emisii reduse de CO₂, reglementările privind importul pentru autobuze și îmbunătățirea siguranței rutiere prin infrastructură adaptată.

Experții de la Chișinău au avut posibilitatea să exploreze viitorul transportului urban. Ei au analizat inovațiile și tendințele în domeniul, astfel fiind la curent cu cele mai noi sisteme de transport cu un accent deosebit pe emisii

zero de carbon. Mai mult, membrii delegației au făcut cunoștință cu cei mai cunoscuți și inovativi producători de autobuze care s-au întrecut la capitolul design, confort, eficiență energetică și siguranță. La expoziția

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

mondială din acest an, România a prezentat primul autobuz electric fabricat în țară. Autoritățile noastre au avut posibilitatea să vadă cum funcționează și care sunt planurile de viitor a companiei române.

Acest eveniment la nivel global oferă un cadru potrivit pentru schimbul de experiență, unde specialiștii din Republica Moldova au avut oportunitatea să interacționeze în același loc cu specialiști internaționali și reprezentanți ai producătorilor de autobuze.

Tendențele actuale ale serviciului de transport public este să se transforme într-un sistem de transport eficient, integrat, durabil și sigur. Pentru a atinge obiectivele europene de

protecție a mediului și eficiență energetică, majoritatea mijloacelor de transport expuse la expoziție sunt electrice menite să reducă consumul de energie.

Schimb de experiență pentru îmbunătățirea sistemului de transport public din Chișinău cu suportul UE

În perioada 25-29 septembrie 2023, Chișinăul a găzduit o delegație de experți în transportul public și dezvoltare urbană din Lublin, Polonia, în cadrul proiectului "MOVE IT like Lublin", finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Primăria municipiului Chișinău. Scopul vizitei a fost de a familiariza experții polonezi cu starea actuală a sistemului de transport public din

Chișinău și de a împărtăși cele mai bune practici europene în domeniu.

Delegația a fost alcătuită din reprezentanții Autorității de Transport Public (ZTM) din Lublin. Aceștia au fost invitați la Chișinău cu scopul de a face cunoștință cu situația actuală a sistemului de transport public urban și de a împărtăși cele mai bune practici europene în domeniu.

Pe agenda vizitei s-au regăsit o serie de ședințe cu Unitatea de Implementare a Proiectului, conducerea Primăriei mun. Chișinău și ai Direcției Generale Mobilitate Urbană. De asemenea, reprezentanții delegației au avut câteva întruniri la întreprinderile municipale Regia Transport Electric Chișinău și Parcul Urban de Autobuze. Experții din Lublin au venit cu o serie de recomandări în legătură cu posibilitățile de îmbunătățire a infrastructurii actuale, premisele extinderii flotei de vehicule, implementarea unui sistem inteligent de

gestionare a traficului, posibilitățile de instalare a panourilor informative la stațiile de așteptare și eficientizare a consumului de energie a unităților de transport.

De asemenea, discuțiile au acoperit o gamă largă de subiecte legate de acțiunile realizate și cele planificate în cadrul proiectului „MOVE IT like Lublin”, cum ar fi dezvoltarea parcărilor de tip "park and ride", crearea Centrului de Monitorizare a Traficului, elaborarea Planului de Mobilitate Urbană Durabilă a orașului și introducerea sistemului de e-ticketing în troleibuzele și autobuzele din Chișinău.

 UE-Moldova:
Împreună mai puternici

"Suntem profund recunoscători partenerilor noștri din Lublin pentru acest schimb de experiență. Au fost zile extrem de dinamice, cu recomandări esențiale pentru dezvoltarea unui sistem de transport public mai avansat, eficient și prietenos cu mediul, care să îndeplinească cu succes nevoile călătorilor și să contribuie în mod semnificativ la îmbunătățirea calității vieții în oraș.

Obiectivul nostru comun rămâne același: să oferim o experiență cât mai plăcută călătorilor și să ne implicăm activ la dezvoltarea sustenabilă a orașului",

a subliniat Olga Lozan, managerul proiectului „MOVE IT like Lublin”.

Specialiști din cadrul Direcției Generale Mobilitate Urbană și Întreprinderilor Municipale de Transport din Chișinău – instruiți în domeniul mobilității urbane sustenabile

Pentru a spori capacitățile instituționale ale autorităților municipale de gestionare și modernizare a transportului public urban, respectând normele și practicile UE în domeniul mobilității urbane, un grup format din ingineri, electroniști și specialiști din

cadru Direcției Generale Mobilitate Urbană și Întreprinderilor Municipale de Transport, au efectuat o nouă vizită de studiu în perioada 15-20 octombrie 2023, în orașul Lublin, Polonia.

Scopul acestei vizite a fost asimilarea practicilor europene de succes în domeniul transportului public. Iar orașul Lublin din Polonia servește drept exemplu elocvent al eficienței și calității sistemului de transport public, reprezentând un model pentru dezvoltarea similară a sistemului de transport în municipiul Chișinău.

Pe parcursul aflării la Lublin, specialiștii din cadrul Direcției Generale Mobilitate Urbana,

Î.M. Regia Transport Electric Chișinău și Î.M. Parcul Urban de Autobuze au participat la instruirii specializate în domeniul transportului public și mobilității urbane, au testat sisteme avansate de gestionare a sistemului de transport și au efectuat vizite la Autoritatea de Transport Public din Lublin (ZTM), Centrul municipal de monitorizare a traficului rutier, Gara Metropolitană etc.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Experții din Lublin au oferit delegației de la Chișinău informații esențiale despre infrastructura transportului public din oraș, inclusiv despre stațiile de încărcare, managementul resurselor logistice și întreținerea vehiculelor, prezentându-le cele mai recente inovații și proiecte implementate.

Totodată, reprezentanții de la Chișinău împreună cu reprezentanții din Lublin au împărtășit viziunile privind dezvoltarea transportului cu emisii scăzute și zero de CO₂, considerat viitorul mobilității urbane.

Edineț se transformă într-un oraș inteligent cu sprijinul UE

În municipiul Edineț, se desfășoară cu succes implementarea soluțiilor tehnologice inteligente pentru modernizarea sistemului de iluminat public și dezvoltarea unui sistem de supraveghere publică.

Iluminatul nu va fi doar modern, ci și inteligent, reglând automat intensitatea luminii în funcție de necesități.

În Grădina Publică Vasile Alecsandri, proiectul de instalare a unui sistem modern de iluminat stradal a demarat cu succes. Lucrările subterane necesare pentru rețeaua de alimentare cu energie electrică au fost deja finalizate, iar în curând vor fi montați stâlpii metalici zincăți care vor găzdui surse de iluminat cu tehnologie LED.

De asemenea, vor fi instalați doi stâlpi de iluminat la intrările în oraș, echipați cu panouri informative, senzori de mediu

și camere pentru citirea plăcuțelor de înmatriculare ale vehiculelor. La trecerile de pietoni vor fi montați piloni de iluminat pietonal și camere de supraveghere. Această tehnologie modernă nu numai că va contribui la sporirea siguranței, dar va oferi și facilități suplimentare vizitatorilor Grădinii Publice Vasile Alecsandri.

În paralel, proiectul de modernizare a fost extins și pe strada Independenței și pe Șoseaua Bucovinei din municipiul Edineț.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Termenul estimat pentru finalizarea acestor lucrări este la începutul lunii decembrie a acestui an, demonstrând angajamentul pentru îmbunătățirea infrastructurii și a calității vieții în oraș.

Primăria examinează, de asemenea, posibilitatea de a transforma strada Casa Mare din Grădina Publică Vasile Alecsandri într-o rută inovatoare, care va conecta eficient stațiile de autobuz de pe strada Independenței și Șoseaua Bucovinei. Această rută va fi accesibilă pentru bicicliști, pietoni și persoanele cu dizabilități de mobilitate, reprezentând un pas important în dezvoltarea mobilității urbane durabile.

În efortul de modernizare, au fost deja instalate stații de așteptare pentru transportul public, toate aceste stații vor fi echipate cu sisteme de informare pentru a oferi date actualizate cu privire la programul de transport și rutele disponibile. Cele 17 stații inteligente vor oferi și facilități suplimentare, precum adăpost de la intemperii și camere video pentru siguranța pasagerilor.

Aceste inițiative au ca scop sporirea siguranței în trafic și îmbunătățirea fluxului de vehicule în municipiul Edineț, reprezentând o dezvoltare semnificativă pentru comunitate și pentru mobilitatea urbană.

Luna filmului european 2023 la Chișinău

Cele mai remarcabile filme europene produse în 2023 au ajuns la Chișinău. Pentru prima dată, Republica Moldova a găzduit unul dintre cele mai prestigioase evenimente cinematografice europene, "Luna Filmului European", marcând astfel un moment de reper în cinematografie.

Chișinău a devenit unul dintre cele peste 45 de orașe europene în care publicul a avut posibilitatea să privească pelicule care au participat la festivaluri internaționale de

film precum Cannes, Berlin sau Locarno, inclusiv filme câștigătoare! Printre acestea se numără și câștigătorul din acest an al premiului Palme d'Or la Festivalul de Film de la Cannes. Fiind principalul centru de informare al Uniunii Europene în Moldova, Europe Café este co-organizator al evenimentului și invită publicul să cunoască mai bine cultura și arta cinematografică europeană. Vă invităm să aflați mai multe despre poveștile din spatele celor cinci filme proiectate în cadrul "Lunii Filmului European".

„Anatomy of a Fall” (Franța) – câștigător Palme d’Or, Cannes Film Festival 2023, regizoare: Justine Triet. Thriller-dramă de producție franceză, din 2023, pe scenariul scris de Justine Triet și Arthur Harari. În peliculă apare actrița Sandra Hüller în rolul unei scriitoare acuzată de moartea soțului ei, care încearcă să-și demonstreze nevinovăția.

„20,000 Species of Bees” (Spania) – câștigător Silver Bear, Berlinale Film Festival 2023, regizoare: Estibaliz Urresola Solaguren. Film-

dramă de producție spaniolă, din 2023, scris și regizat de Estibaliz Urresola Solaguren în lungmetrajul ei de debut. Pelicula spune povestea Luciei, o fetiță de opt ani, care este în căutarea identității. Rolul principal e jucat de Sofía Otero care, la vârsta de doar 9 ani, a luat premiul pentru cea mai bună actriță la Berlinale.

„Blackbird Blackbird Blackberry” (Georgia) – câștigător Best Film Award, Sarajevo Film Festival 2023, regizoare: Elene Naveriani. Lungmetraj de ficțiune, lansat în 2023.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Filmul prezintă istoria unei femei de 48 de ani, Etero originară dintr-un sat georgian, care își caută calea spre fericire în pofida prejudecăților societății.

„Slow” (Lituania) – câștigător Directing Award, Sundance Film Festival 2023, regizoare: Marija Kavtaradze. Film dramă-romance, scris și regizat de Marija Kavtaradzė. Pelicula povestește despre intimitatea dintre Elena și Dovydas, o dansatoare și un traducător din limbajul semnelor – o relație care răstoarnă stereotipurile și noțiunile convenționale de cuplu.

„Nu aștepta prea mult de la sfârșitul lumii” (România) – câștigător Special Jury Prize, Locarno Film Festival 2023, regizor: Radu

Jude. Coproducție între România, Croația, Franța și Luxemburg. O comedie cu umor negru, lansată în 2023, scrisă și regizată de Radu Jude. Ilinca Manolache o joacă pe protagonista filmului, care este angajată de o companie multinațională din București în scopul de a găsi eroi și eroine pentru un spot publicitar despre siguranța la locul de muncă.

Luna Filmului European la Chișinău a fost organizată la inițiativa Centrului Național al Cinematografiei din Republica Moldova în parteneriat cu proiectul „Comunicare strategică și suport pentru mass-media în Republica Moldova” și Europe Café, finanțat de Uniunea Europeană.

Uniți prin artă. O expoziție aniversară de neuitat

La cea de-a treia aniversare, Europe Café, în colaborare cu Librăria & Galeria de Artă Cartego, a onorat cultura locală, subliniind puterea artei de a apropia Moldova de Europa. Vizitatorii celui mai important Centru de Informare al UE au descoperit lumea artei printr-o expoziție distinctivă care a evidențiat artiști din Moldova, fiecare dintre ei promovând autenticitatea, diversitatea și inovația.

Expoziția "Uniți prin artă" a adus în prim plan 30 de lucrări semnate de 14 artiști locali. Vizitatorii Europe Café au descoperit o combinație de opere de artă tradiționale și digitale, fiecare dintre ele invitându-i să exploreze poveștile pe care le prezintă. Colecția a cuprins lucrările artiștilor de pe ambele maluri ale râului Nistru, cu opere recunoscute atât în Moldova, cât și peste hotarele ei. Prezentarea lor colectivă este un testament al diversității artistice bogate din țară, ce transcende granițele, atât în sens literal, cât și figurativ.

The poster is set against a blue background. At the top left is the Europe Café logo, which includes a stylized 'e' and 'c' and the text 'EUROPE CAFÉ' with a small EU flag icon. To its right is the Cartego logo, a yellow circle followed by the word 'Cartego'. The main title 'Uniți prin artă' is written in large, bold, white letters. Below the title is a logo for the '3rd Birthday' exhibition, featuring a stylized building icon and the text '3rd Birthday'. To the right of this is the text 'Expoziția aniversară a Europe Café'. On the right side of the poster is a vertical painting depicting two figures, one in a white shirt and one in a dark shirt, shaking hands. The background of the painting is textured and colorful, with a prominent blue shape.

Adăugând o notă de modernitate, anumite picturi au fost îmbogățite cu capacități de realitate augmentată. Vizitatorii, utilizând aplicația ArtVive - disponibilă pentru descărcare gratuită - au putut anima aceste opere de artă, doar scanându-le cu camerele telefoanelor lor. Aflați mai multe informații despre expoziție și activitățile viitoare pe eu4moldova.eu/europe-cafe.

La Europe Café, credem în puterea artei de a conecta oamenii. Toți cei interesați să trăiască experiențe artistice inedite sunt așteptați în incinta celui mai important centru de informare UE.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Ziua internațională de combatere a discursului de ură – marcată cu reprezentanții instituțiilor pentru egalitatea de șanse

Ziua internațională pentru combaterea discursului de ură a fost marcată în Albania printr-un seminar regional, care a reunit reprezentanți ai instituțiilor din Balcanii de Vest și Europa de Est. Acest eveniment a avut ca scop discutarea modalităților de abordare a cazurilor de discriminare, discurs de ură și infracțiuni motivate de prejudecată,

precum și facilitarea accesului la justiție pentru victime. Evenimentul a fost organizat ca parte a cooperării pe care Consiliul Europei a stabilit-o cu Uniunea Europeană, în special în cadrul programelor [Facilitatea Orizontală pentru Balcanii de Vest și Turcia](#) și [Parteneriat pentru Buna Guvernare](#).

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

La eveniment au participat reprezentanții din Republica Moldova, din cadrul Consiliului pentru Egalitate și Oficiul Avocatului Poporului, care au împărtășit experiența privind subiectele abordate și au făcut schimb reciproc de bune practici, identificând, în același timp, provocările comune și posibilitățile de cooperare viitoare cu omologii din țările Parteneriatului Estic și din Balcanii de Vest, privind combaterea discriminării, discursului de ură și a infracțiunilor motivate de prejudecată.

Instituțiile de egalitate au mandate diverse și se află în prima linie pentru a aborda cazurile individuale de discriminare și discurs de ură în context local, însă împărtășesc provocări similare în abordarea unor astfel de fenomene în societate și atunci când oferă căi de redresare. În timpul discuțiilor, participanții la seminar au împărtășit angajamentul comun de a îmbunătăți combaterea discursului de ură și schimbul reciproc de bune practici, identificând în același timp provocările comune în oferirea suportului pentru victimele discursului de ură.

[Ziua Internațională de Combatere a Discursului de Ură](#) este marcată în fiecare an pe 18 iunie pentru a crește gradul de conștientizare cu privire la riscurile pe care le prezintă discursul de ură pentru drepturile

omului, democrația și statul de drept și pentru a lua măsuri colective pentru a pune în aplicare principiile Recomandării Consiliului Europei privind combaterea discursului de ură.

[Recomandarea Comitetului de Miniștri privind Combaterea Discursului de Ură](#) este mai relevantă ca oricând, iar măsurile juridice și non-juridice necesită acțiuni imediate din partea autorităților naționale, a organelor de egalitate, a mass-mediei, a societății civile, a intermediarilor din internet, a mediului academic și a altor părți interesate importante. Printr-o abordare cuprinzătoare și bazată pe drepturi, putem combate discursul de ură și putem promova o cultură a drepturilor omului în întreaga Europă.

Acest eveniment a fost organizat în cadrul programului Uniunii Europene/Consiliului Europei «Parteneriat pentru Buna Guvernare III 2023-2026», proiectul PGG III – «Promovarea egalității și nediscriminării: către societăți mai reziliente și mai incluzive» și a programului Uniunii Europene/Consiliului Europei «Facilitatea Orizontală pentru Balcanii de Vest și Turcia III 2023-2026», acțiunea «Promovarea egalității și combaterea rasismului și intoleranței în Balcanii de Vest».

Impactul urii asupra vieții victimelor a fost abordat în cadrul Bibliotecii Vii la tema discriminării

Un eveniment tematic privind sensibilizarea și combaterea discriminării a fost desfășurat în contextul săptămânii Consiliului Europei în Republica Moldova în formatul Biblioteca Vie - sesiuni de storytelling care au reflectat cazuri și situații de discriminare și ură împotriva a trei grupuri vulnerabile. Experiențele și poveștile reale au fost împărtășite și prezentate de următoarele "Cărți Vii":

» **Maria Scorodinschi** – o victimă a violenței domestice, care și-a împărtășit povestea de viață privind supraviețuirea urii și violenței încă din copilărie. Maria a devenit un model de referință al luptei împotriva violenței domestice și a fost inclusă în lista BBC a celor mai inspiraționale 100 de femei din lume.

» **Albina Ciuprin și Anhelina Culic** – și-au împărtășit povestea cu privire la prejudecățile împotriva persoanelor LGBTI, bazate pe propriile experiențe de discriminare și ură pe criterii de orientare sexuală.

» **Natalia Radița** – o femeie Romă care s-a confruntat cu discriminarea în privința dreptului la muncă, precum și cu discursul de ură și intoleranța în calitate de candidată la alegerile locale, pe motivul etniei sale.

După sesiunile de relatare, participanții la eveniment - reprezentanții instituțiilor statului și actorii non-guvernamentali din domeniul anti-discriminării, precum și comunitatea internațională din Republica

Moldova, au făcut schimb de impresii și viziuni asupra istoriilor auzite, punând accent pe provocările care trebuie abordate în prevenirea și combaterea discriminării, discursului de ură și a crimelor motivate de prejudecată și posibilele soluții pentru îmbunătățirea mecanismelor de răspuns în Republica Moldova.

În concluziile Bibliotecii Vii, a fost evidențiată importanța continuării și a creșterii cooperării și schimburilor între toți actorii relevanți, pentru ca în final victimele discriminării să se bucure de o mai bună protecție, în special cele din grupurile vulnerabile din Republica Moldova.

Acest eveniment a fost organizat în iulie 2023, în cadrul proiectului „Combaterea discriminării, discursului de ură și a crimelor motivate de prejudecată în Republica Moldova”, parte a programului comun al Uniunii Europene și Consiliului Europei „Parteneriat pentru Buna Guvernare”, cofinanțat de Uniunea Europeană și de Consiliul Europei și implementat de Consiliul Europei.

Colaborare pentru o mai bună combatere a rasismului în Balcanii de Vest și în regiunea Parteneriatului Estic

Un seminar de două zile a avut loc în Vlorë, Albania, pentru a aborda problema critică a combaterii rasismului și a discriminării rasiale în Balcanii de Vest și în țările Parteneriatului Estic. Evenimentul a avut drept scop ca reprezentanții ambelor regiuni, în special beneficiarii aflați pe calea aderării la Uniunea Europeană, să facă schimb de bune practici și să-și armonizeze abordarea în combaterea discriminării, urii și rasismului.

La eveniment au participat reprezentanții din Republica Moldova, din cadrul Consiliului pentru Egalitate, Oficiului Avocatului Poporului și a Agenției Relații Interetnice, care au împărtășit experiența privind subiectele abordate și au făcut schimb reciproc de bune practici, identificând, în același timp, provocările comune și posibilitățile de cooperare viitoare cu omologii din țările Parteneriatului Estic și din Balcanii de Vest, privind combaterii rasismului și a discriminării rasiale.

Seminarul a reunit peste 50 de reprezentanți ai guvernelor și instituțiilor de promovare a egalității. Aceștia au discutat în special despre necesitățile în vederea adaptării legislațiilor și politicilor locale pentru a se alinia la standardele europene, inclusiv [Planul de acțiune al UE pentru combaterea rasismului](#), precum și recomandările relevante ale [Comisiei Europene împotriva Rasismului și Intoleranței](#) și alte standarde relevante.

Vorbitorii din Uniunea Europeană și de la Consiliul Europei au prezentat instrumentele și standardele disponibile în acest domeniu, precum și exemple concrete privind inițiativele de suport pentru beneficiari, inclusiv consolidarea capacităților instituționale, analiza lacunelor legislative și oferirea de sprijin în elaborarea legilor aliniată la standardele europene.

Ei au subliniat, de asemenea, importanța unei cooperări strânse între beneficiari, pentru a promova egalitatea, pentru a facilita accesul la justiție, educație și servicii de calitate pentru victimele discursului de ură și ale infracțiunilor motivate de prejudecată, cu scopul final de a construi o societate rezilientă.

În acest sens, participanții au convenit, de asemenea, asupra rolului esențial și a impactului organizațiilor societății civile în combaterea discriminării, a rasismului și a urii, lucru subliniat în special în Planul de acțiune al UE pentru combaterea rasismului.

Acest eveniment a fost organizat în cadrul programelor comune ale Uniunii Europene/ Consiliului Europei [Parteneriat pentru Buna Guvernare](#) și [Facilitatea Orizontală pentru Balcanii de Vest și Turcia](#).

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Săptămâna Consiliului Europei a fost marcată în Republica Moldova

Ca parte a activităților care marchează cea de-a 28-a aniversare a aderării țării la Consiliul Europei și a cooperării în domeniul democrației, drepturilor omului și statului de drept, proiectul comun al Uniunii Europene și Consiliului Europei „*Combaterea discriminării,*

discursului de ură și a crimelor motivate de prejudecată în Republica Moldova”, a organizat, în cooperare cu Inspectoratul General al Poliției, un flash-mob cu scopul de a sensibiliza publicul privind drepturile și libertățile fundamentale.

Plutonul de cavalerie al Inspectoratului Național de Securitate Publică a participat la această activitate, abordând necesitatea egalității și importanța combaterii urii și a promovat mesajul "Blochează Ura. Distribuie iubirea" în rândurile publicului larg.

Scopul proiectului este de a contribui la o mai bună protecție a drepturilor grupurilor vulnerabile și minorităților, precum și să consolideze capacitatea autorităților statului, a specialiștilor din domeniul juridic și de aplicare a legii, a societății civile etc., de a adapta cadrul și practicile interne în conformitate cu standardele europene și internaționale și de a aplica aceste

standarde pentru combaterea discriminării, a discursului de ură și a infracțiunilor motivate de prejudecată în Republica Moldova. Cooperarea cu Inspectoratul General al Poliției are un impact pozitiv asupra activității zilnice a polițiștilor, dar și asupra societății în ansamblu. Activitățile de consolidare a capacităților și cursurile de formare pentru ofițerii de poliție contribuie la consolidarea competențelor acestora de comunicare cu cetățenii și de îndrumare a acestora atunci când caută căi de remediere a discriminării, precum și în cazurile care implică grupurile vulnerabile – când se solicită gestionarea tensiunilor sau a violenței.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Îmbunătățirile în domeniul promovării egalității și nediscriminării necesită sensibilizarea și cooperarea tuturor actorilor relevanți, de la autoritățile și instituțiile statului, autoritățile de aplicare a legii la organizațiile societății civile și toți cetățenii – acest eveniment, împreună cu alte activități organizate în cadrul [săptămânii Consiliului Europei](#), a fost un pas înainte în această direcție.

Această acțiune a fost organizată ca parte a programului comun al Uniunii Europene și Consiliului Europei "[Parteneriat pentru Buna Guvernare](#)", o inițiativă comună pentru consolidarea bunei guvernări în regiunea Parteneriatului Estic.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Organizații ale societății civile din țările Parteneriatului Estic s-au implicat în dialogul pe anti-corupție la Conferința Regională din Moldova

În perioada 4-5 octombrie în municipiul Bălți a avut loc un eveniment de importanță regională intitulat "Rolul Organizațiilor

Societății Civile (OSC) în buna guvernare, transparență și lupta împotriva corupției."

În cadrul evenimentului desfășurat pe parcursul a două zile, participanții, atât din rândul autorităților publice, cât și al organizațiilor societății civile, au purtat discuții cu privire la evoluțiile regionale, progresele și provocările asociate promovării valorilor democratice. De asemenea, în cadrul discuțiilor, vorbitorii s-au concentrat asupra modului în care corupția influențează stabilitatea unei națiuni, importanța transparenței în procesul decizional și colaborarea dintre societatea civilă și autorități.

În cadrul unei dezbateri dedicate organizațiilor de tineret, reprezentanți din Georgia, Moldova și Ucraina au vorbit despre rolul important al tinerilor în prevenirea corupției.

Pe parcursul dialogului lor, acești delegați au subliniat mai multe concluzii și recomandări cheie.

În primul rând, a devenit evident că corupția reprezintă o preocupare de prim ordin pentru tinerii din cele trei țări - Georgia, Moldova și Ucraina. În plus, s-a ajuns la un consens asupra importanței integrității în construirea societăților puternice și prospere. Participanții au subliniat, de asemenea, rolul crucial al transparenței în procesele organizațiilor de tineret și în mecanismele de luare a deciziilor. Mai mult decât atât, au reiterat faptul că transparența reprezintă o bază esențială pentru asigurarea funcționării eficiente a acestor instituții vitale, pentru a cultiva încrederea între părțile interesate și pentru a avansa în atingerea obiectivelor comune.

Participarea organizațiilor de tineret a fost posibilă cu sprijinul proiectului EU4Youth ce se axează pe implicarea și abilitarea tinerilor, lansat în iulie 2023.

Această activitate a fost organizată cu sprijinul proiectelor „Consolidarea Societății Civile în țările Parteneriatului

Estic” și „Consolidarea Statului de Drept și a Mecanismelor Anticorupție în Republica Moldova”, cofinanțate de Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ) și Uniunea Europeană, și implementate de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Rolul organizațiilor societății civile în procesul de aderare la UE devine tot mai important

La 26 octombrie 2023, proiectul finanțat de UE „**Sprijin pentru dialogul politic structurat, coordonarea implementării Acordului de asociere și îmbunătățirea procesului de aproximare legală**”, la inițiativa și în strânsă cooperare cu Cancelaria de Stat, a organizat o masă rotundă pentru **organizațiile societății civile** cu tema: „Negocierile

de aderare la UE și rolul organizațiilor societății civile”. Evenimentul a fost susținut îndeaproape și de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene și Delegația UE în Republica Moldova. Evenimentul a mobilizat peste 60 de reprezentanți ai organizațiilor societății civile și ai instituțiilor de stat, care au participat activ la masa rotundă.

Una dintre cele 9 recomandări ale Comisiei Europene în Avis privind acordarea statutului de țară candidat Republicii Moldova se referă la sporirea implicării societății civile în procesele decizionale la toate nivelurile.

Prima parte a mesei rotunde a urmărit creșterea cunoștințelor colective și a oferit informații cu privire la aspectele-cheie ale procesului de aderare la UE a Republicii Moldova și la etapele următoare ale

negocierilor de aderare, cu accent pus pe lecțiile învățate din Slovenia, Muntenegru și Serbia.

În a doua parte a evenimentului, reprezentanții Cancelariei de Stat au susținut o prezentare cu privire la platformele consultative permanente ale autorităților publice centrale, concentrându-se pe provocările aferente implicării semnificative a OSC în consultările publice și în procesul decizional.

A treia parte a mesei rotunde a explorat rolul societății civile în procesul de aderare la UE, concentrându-se asupra cazurilor Serbiei și Muntenegrului, care dispun de mecanisme diferite de implicare a organizațiilor societății civile în procesul general de aderare la UE și în activitatea a celor 35 de grupuri de lucru responsabile în special de negocierea capitolelor de aderare la UE.

Evenimentul și-a propus să devină un catalizator pentru discuțiile privind sporirea implicării civice în integrarea în UE a Republicii Moldova și unirea eforturilor de creștere a capacității unei mici administrații publice de a face față sarcinilor complexe asociate procesului de aderare, prin sporirea

transparenței, vizibilității și asumarea sentimentului de ownership de către societatea civilă.

Schimbul de opinii și experiențe va contribui la identificarea celor mai bune practici și direcții de acțiuni în vederea accelerării participării mai active a organizațiilor societății civile la procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Proiectul finanțat de UE „Sprijin pentru dialogul politic structurat, coordonarea implementării Acordului de asociere și îmbunătățirea procesului de aproximare legală” își propune să ofere sprijin autorităților din Republica Moldova pentru avansarea în procesul de aderare la UE.

Eforturi comune în combaterea discursului de ură, a sexismului și a altor forme de violență bazată pe gen în alegerile din Republica Moldova

Peste 60 de persoane, care reprezintă organe electorale, autorități locale, organizații neguvernamentale, actori în domeniul antidiscriminării, mass-media și potențiali alegători, s-au reunit la o masă rotundă cu scopul de a construi o platformă comună de discuții privind importanța prevenirii și combaterii discursului de ură, a sexismului și a altor forme de violență pe bază de gen, care s-a desfășurat în ajunul campaniei electorale dedicate alegerilor locale generale din 5 noiembrie 2023.

În cadrul mesei rotunde au fost prezentate cele mai recente instrumente și metodologii elaborate de Consiliul Europei, cum ar fi: Ghidul privind prevenirea și combaterea sexismului la nivel local în Republica Moldova, Metodologia de monitorizare a discursului și comportamentului sexist în

mass-media tradițională și nouă (online) din Republica Moldova, în special în perioada electorală, [Ghid](#) pentru evaluarea și prelucrarea cazurilor de discurs de ură, Codul de conduită revizuit pentru concurenții electorali și instituțiile mass-media, precum și materiale și videoclipuri care au drept scop sensibilizarea împotriva impactului urii, discriminării și sexismului în campania electorală.

Participanții și participantele la eveniment au convenit asupra importanței cooperării continue și al unirii eforturilor pentru eradicarea discriminării, discursului de ură, sexismului și asigurării drepturilor egale pentru toți, precum și a unei vizibilități, împuterniciri, responsabilități și participări egale în procesul electoral și nu numai – în toate sferile vieții private și publice.

Acest eveniment a fost organizat de Consiliul Europei și UN Women Moldova, în parteneriat cu Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova și finanțat de Uniunea Europeană, Consiliul Europei și Suedia. Masa rotundă face parte dintr-o inițiativă comună a proiectului UE/CoE „[Combaterea discriminării, discursului de ură și a crimelor motivate de prejudecată în Republica Moldova](#)” (parte a programului comun al Uniunii Europene și Consiliului Europei [Parteneriat pentru Buna Guvernare III](#)), proiectului CoE „[Îmbunătățirea practicilor electorale în Republica Moldova, faza III](#)”, și proiectului CoE al Congresului „[Consolidarea culturii dialogului și a guvernării locale deschise și etice](#).”

Ghidul “Combaterea discursului de ură în media audiovizuală din Republica Moldova” disponibil acum în engleză, română, rusă

Numărul cazurilor de discurs de ură și discriminare în spațiul public și mass-media din Republica Moldova este în creștere, potrivit rapoartelor de monitorizare ale organizației neguvernamentale Asociația Promo-LEX.

Ghidul “Combaterea discursului de ură în media audiovizuală din Republica Moldova” își propune să asiste Consiliul Audiovizualului și autoritățile relevante din țară, să identifice cazurile de discurs de ură în media și să

combată eficient formele inacceptabile de exprimare în domeniul public, în special în serviciile media audiovizuale. Acest ghid a stat la baza adoptării metodologiei de monitorizare a discursului de ură de către Consiliul Audiovizualului din Republica Moldova, aprobată la 26 mai 2023.

Ghidul “Combaterea discursului de ură în media audiovizuală din Republica Moldova” poate fi citit acum în [Engleză](#), [Română](#) și [Rusă](#).

Această publicație a fost elaborată ca parte a programului comun al Uniunii Europene și al Consiliului Europei “[Parteneriat pentru Buna Guvernare](#)”, co-finanțat de Uniunea Europeană și Consiliul Europei și implementat de Consiliul Europei.

Schimbarea atitudinilor negative față de persoanele LGBTI din Republica Moldova prin intermediul artei

În perioada 06-11 Octombrie 2023 a fost desfășurată cea de-a 5-a ediție a Festivalului Coming Out Day, un eveniment tematic cu scopul de a aduce mai multă conștientizare pentru îmbunătățirea drepturilor omului ale persoanelor LGBTI în Republica Moldova, având drept scop combaterea homofobiei, transfobiei și bifobiei prin evenimente artistice și culturale.

Festivalul a reunit persoane LGBTI, inclusiv artiști Queer, și publicul larg din Republica Moldova, pentru a arăta viața, valorile și interesele persoanelor LGBTI și pentru a evidenția faptul că ura, prejudecățile și stereotipurile au un impact negativ asupra dreptului la nediscriminare al persoanelor

LGBTI, care este esențial pentru protejarea demnității umane a celor vizați de discursurile de ură și infracțiunile motivate de prejudecată.

Festivalul a inclus o expoziție fotografică, Festivalul de Film LGBT+, o lecție publică despre istoria reprezentării Queer în cinematografia Europei de Est, expoziție de pictură, o lansare de carte, toate aceste activități având în calitate de subiect central "Coming Out-ul". Totodată, a avut loc o discuție între părinți și copiii LGBTI, facilitată de un psiholog specializat, axată pe trecerea prin Coming Out și modalitățile de sprijin reciproc mai eficiente între părinții și copiii care trec prin acest proces.

Pentru Consiliul European, protecția drepturilor persoanelor LGBTI în țările sale membre a fost întotdeauna una dintre prioritățile-cheie în domeniul antidiscriminării. Activitățile de cooperare ale Consiliului European se axează pe recomandările Comisiei Europene împotriva Rasismului și Intoleranței (CERI), inclusiv pe cea mai recentă [Recomandare](#) privind combaterea intoleranței și discriminării împotriva persoanelor

LGBTI, dar se bazează, de asemenea, pe jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, pe prevederile Convenției Europene a Drepturilor Omului și pe [Recomandarea Comitetului de Miniștri](#) privind măsurile de combatere a discriminării pe criterii de orientare sexuală sau identitate de gen.

Ca rezultat important al acestei activități, Coming Out Day Fest a fost un pas înainte

În deschiderea unui spațiu comun pentru discuții, schimburi și dialog între publicul larg cu persoanele LGBTI, prin încurajarea comunicării prin intermediul artei și culturii, pentru prevenirea și combaterea discriminării în societatea moldovenească. În acest sens, discuțiile practice și activitățile de sensibilizare în cadrul festivalului sunt semnificative pentru a contribui la o mai bună protecție a comunității LGBTI din Republica Moldova împotriva discriminării și urii.

Acest eveniment a fost organizat în cooperare cu [Genderdoc-M](#), cu suportul proiectului UE/CoE [Combaterea discriminării, discursului de ură și a crimelor motivate de prejudecată în Republica Moldova](#) (parte a programului comun al Uniunii Europene și Consiliului Europei [Parteneriat pentru Buna Guvernare](#)), și Unitatea CoE privind [Orientarea Sexuală și Identitatea de Gen](#).

Laboratorul bunelor practici de anticorupție: OSC-urile din regiunea centru, în vizită la organizațiile din regiunea nord

15 organizații ale societății civile care desfășoară activități de prevenire a corupției la nivel local, în centrul țării, au continuat schimbul de bune practici în prevenirea corupției. De această dată, au mers la colegii lor din regiunea de nord.

Vizita a fost organizată în cadrul proiectului „Consolidarea Statului de Drept și a Mecanismelor Anticorupție în Republica Moldova”, co-finanțat de Uniunea Europeană și Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ) și implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Partener al proiectului în Regiunea de Dezvoltare Centru este Centrul CONTACT, care implementează proiectul „Societatea civilă împotriva corupției”.

Organizațiile gazde din regiunea nord au fost Asociația Obștească „Agro-Cons” din orașul Drochia, „Asociația Femeilor de Afaceri din Sectorul Rural” din orașul Rîșcani și Asociația Obștească „Mileniul III” din s. Chișcăreni, r-nul. Sîngerei.

În cadrul acestor întâlniri, organizațiile au povestit despre eforturile lor în prevenirea

corupției la nivel de regiunea nord, practicile au adus unele rezultate dar și greutățile cu care s-au confruntat.

În vara 2023, Centrul CONTACT a organizat [o altă vizită de studiu pentru organizațiile din regiunea centru care au realizat un schimb de practici cu organizațiile din regiunea sud.](#)

Menționăm că în anul 2022, 15 organizații neguvernamentale din regiunea centru au inițiat proiecte de prevenirea corupției la nivel local. Mai multe detalii despre aceste proiecte locale puteți accesa [aici](#).

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Resurse informaționale noi pentru reprezentanții societății civile și apărătorii drepturilor omului, puse la dispoziție cu suportul Uniunii Europene

Cum a arătat mediul în care au activat organizațiile societății civile (OSC-urile) și Apărătorii Drepturilor Omului (ADO) din Republica Moldova? sau Cu ce tipuri de atacuri s au confruntat anul trecut? – răspunsurile la aceste întrebări se regăsesc în publicația „[Radiografia atacurilor asupra organizațiilor societății civile și apărătorilor drepturilor omului din Republica Moldova](#)”, elaborată de [Centrul de Resurse Juridice din Moldova](#) (CRJM). Scopul radiografiei este de a documenta informațiile și evenimentele prin care se deteriorează mediul de activitate al OSC-urilor și al ADO.

Eforturile de monitorizare și documentare a atacurilor au fost necesare în contextul în care numeroase OSC-uri independente devin ținta acțiunilor de discreditare și denigrare, în special după ce acestea au susținut procesele de reformă. În această publicație, echipa CRJM a prezentat, în

ordine cronologică, atacurile împotriva organizațiilor din sectorul neguvernamental, împotriva organizațiilor media și împotriva ADO.

Prin atacuri, autorii radiografiei au în vedere declarațiile și acțiunile politicianilor, publicarea articolelor în anumite mass-media cu o reputație îndoielnică sau intervențiile publice, inclusiv în mediul online, care „prezintă sectorul non-profit drept organizații ce promovează interesele țărilor străine, care slujesc intereselor partidelor politice sau irosesc milioane pentru reforme inutile”. În categoria atacurilor contra ADO se înscriu și ironizările pe seama activității lor, exprimate adesea pe rețelele de socializare, dar și defăimarea imaginii sau încercările de a-i intimida cu scopul de a-i face să renunțe la poziția civică și la determinarea pentru promovarea drepturilor fundamentale ale omului.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Echipa CRJM realizează astfel de radiografii a atacurilor asupra OSC-urilor și ADO din anul 2016, iar ediția actuală a fost elaborată în cadrul proiectului „[Scut pentru apărătorii drepturilor omului – Sprijin apărătorilor drepturilor omului în Republica Moldova](#)”, implementat de CRJM în parteneriat cu Asociația EcoContact și Comisia Internațională a Juriștilor – Instituții Europene, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene.

O altă resursă informațională utilă pentru OSC-uri și ADO, creată în cadrul aceluiași proiect, este [infograficul despre Raportorul Special al ONU pentru apărătorii drepturilor omului](#).

În acest material este explicat cum poate fi sesizat Raportorul Special, ce trebuie să includă o sesizare către acesta, cum are loc procesul de evaluare a sesizării, dar și ce poate face Raportorul Special. Ambele resurse, elaborate și puse la dispoziție în format online, au rolul de a ajuta OSC-urile și cetățenii în general să înțeleagă natura fenomenului de denigrare a celor activi din punct de vedere civic și social, dar și să cunoască mai bine mecanismele de raportare a încălcărilor drepturilor omului, disponibile la nivelul structurilor ONU.

15 organizații ale societății civile și-au consolidat cunoștințele în domeniul monitorizării și analizei cheltuielilor bugetare la nivel local și central

În perioada iulie-septembrie 2023, cele 15 organizații ale societății civile, beneficiare în cadrul proiectului „Societatea Civilă pentru Integrarea Europeană”, au participat la 5 instruirii tematice legate de monitorizarea și analiza cheltuielilor bugetare. Scopul principal al instruirilor a fost să consolideze capacitățile OSC-urilor de a sprijini și promova alinierea priorităților bugetare la agenda de europenizare la nivel național și local, dar și a spori implicarea acestora în procesele decizionale.

Tematicile centrale asupra cărora s-au concentrat instruirile au fost: conceptele generale privind participarea civică în procesul bugetar la nivel local și central,

instrumentele de bază în monitorizarea bugetară, rolul activităților de advocacy; corelarea procesului bugetar cu agenda de europenizare; definirea, descifrarea și monitorizarea cheltuielilor bugetare în domeniile sociale, sectoarele economice și sectorul justiției.

Instruirile s-au axat atât pe aspecte teoretice, cât și practice. Astfel, participanții au avut oportunitatea de a exersa, alături de experții din domeniu, punerea în aplicare a instrumentelor de analiză a datelor privind cheltuielile bugetare, au analizat studii de caz de la nivel central și local, toate acestea menite să contribuie la o mai bună înțelegere a subiectelor prezentate.

În urma feedback-ului de evaluare a sesiunilor de instruire, participanții au apreciat calitatea instruirilor drept una foarte înaltă (nota medie acordată fiind 4.6 din 5), indicând faptul că cunoștințele și competențele acumulate vor fi utile și relevante pentru a desfășura cu succes activitățile curente și viitoare ale organizațiilor pe care le reprezintă.

Reprezentanții celor 15 organizații ale societății civile, parteneri locali ai proiectului, au obținut expertiza necesară pentru a se implica mai activ în procesul bugetar și pentru a coopera cu actorii relevanți, inclusiv autoritățile locale și cele centrale, pentru a formula și promova necesitățile comunității și cetățenilor.

În următoarele luni, aceste organizații vor beneficia de mentorat din partea experților pentru a elabora 30 de rapoarte de analiză ce vizează modul planificării și execuției cheltuielilor bugetare în diverse domenii, precum proiecte de infrastructură locală și regională, servicii sociale, și vor veni cu recomandări concrete, contribuind la asigurarea unui proces bugetar transparent, eficient și în corespundere cu prioritățile agendei de asociere.

Instruirile s-au desfășurat în cadrul Proiectului „Societatea Civilă pentru Integrarea Europeană”, finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat de Fundația „Friedrich Ebert”, care este implementat de Centrul Analitic Independent Expert-Grup, în calitate de partener principal, în parteneriat cu Institutul pentru Politici și Reforme Europene, AO Institutum Virtutes Civilis (IVC) și Friedrich Ebert Stiftung Moldova.

Cea de-a douăsprezecea reuniune a Platformei Societății Civile Uniunea Europeană – Republica Moldova a avut loc în septembrie

În data de 1 septembrie 2023, la Chișinău, a avut loc cea de-a douăsprezecea reuniune a Platformei Societății Civile Uniunea Europeană – Republica Moldova, în cadrul căreia s-a discutat pe marginea îndeplinirii celor 9 recomandări ale Comisiei Europene pentru deschiderea negocierilor de aderare la UE a Republicii Moldova. De asemenea, în cadrul ședinței Platformei au fost analizate și evaluate realizările

Republicii Moldova pe fiecare din cele nouă recomandări, apreciindu-se progresele înregistrate, totodată, subliniindu-se importanța conjugării eforturilor tuturor actorilor interesați în vederea îndeplinirii angajamentelor ce vizează domeniul justiției și combaterea corupției, precum și avansarea implementării tuturor capitolelor Acordului de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova.

Drept rezultat al dezbaterilor, membrii Platformei Societății Civile Uniunea Europeană – Republica Moldova au adoptat o declarație comună prin care salută avansarea reformelor de către autorități, cooperarea cu instituțiile UE, dar în același timp, membrii platformei reiterează apelul adresat Guvernului Republicii Moldova de a invita reprezentanți ai societății civile să facă parte din cele 35 de grupuri de lucru responsabile de negocierile capitolelor de

aderare la UE și să intensifice cooperarea cu societatea civilă în avansarea țării pe calea europeană. Declarația include, de asemenea, recomandări prin care poate fi grăbit procesul de implementare a Acordului de Asociere, una din recomandările cheie fiind, accelerarea armonizării legislației cu acquis-ul UE. Totodată, în declarația comună se face apel către autoritățile moldovenești să asigure o organizare corectă, echidistantă și incluzivă a procesului electoral pentru

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

viitoarele alegeri locale, programate pentru noiembrie 2023, și este încurajată Republica Moldova să continue cu hotărâre agenda sa de reforme orientate spre consolidarea democrației și a statului de drept.

Reuniunile Platformei Societății Civile Uniunea Europeană – Republica Moldova, reprezintă un dialog deschis și interacțiune constructivă între reprezentanții societății civile, autorități și oficialii europeni. Subiectele pe care s-au axat discuțiile din cadrul celei de-a douăsprezecea reuniune, au vizat progresele și provocări în reformarea sectorului justiției, implementarea angajamentelor privind dimensiunea drepturilor omului, consolidarea egalității de gen și combaterea violenței împotriva femeilor, precum și evaluarea progreselor

înregistrate de Republica Moldova în implementarea Acordului de Asociere și a recomandărilor Comisiei Europene privind aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Oficialii europeni și-au exprimat sprijinului puternic și continuu al Uniunii Europene pentru eforturile Republicii Moldova de îndeplini toate recomandările Comisiei Europene. Schimbul de perspective și experiențe va contribui la identificarea celor mai bune practici și a direcțiilor de acțiune pentru accelerarea lansării negocierilor de aderare la Uniunea Europeană a Republicii Moldova.

Mai multe detalii despre reuniune și declarația integrală prezentată în cadrul evenimentului este disponibilă pe: euromonitor.md.

La Strășeni a fost creat în premieră serviciul social Echipa Mobilă pentru persoanele cu dizabilități severe

Cel puțin 25 de persoane cu grad de dizabilitate sever și accentuat din raionul Strășeni primesc lunar îngrijiri și consultații la domiciliu de la specialiștii serviciului social Echipă Mobilă, creat cu sprijinul Uniunii Europene și al Fundației Soros Moldova.

Din Echipa Mobilă fac parte un psiholog, un kinetoterapeut și un asistent social, care vizitează periodic beneficiarii, conform unui plan individual. Persoanele cu dizabilități sunt ajutate să-și sporească gradul de autonomie personală și să-și îmbunătățească astfel calitatea vieții.

Prezent la eveniment, Alexei Buzu, Ministrul Muncii și Protecției Sociale, s-a referit la importanța serviciului nou creat, menționând că prin acesta sunt auzite mai bine vocile persoanelor cu dizabilități.

„Autoritățile centrale sunt partenerii de încredere ai organizațiilor societății civile în identificarea intervențiilor necesare pentru dezvoltarea serviciilor sociale mai bune în țară. Serviciul Echipă Mobilă este un exemplu, în acest sens. Cu toții ne dorim să avem servicii sociale mai bune, accesibile, centrate pe nevoile beneficiarilor.

Rămânem deschiși să răspundem în continuare oricărei idei care să contribuie la dezvoltarea serviciilor sociale și la îmbunătățirea condițiilor de viață și a incluziunii persoanelor vulnerabile din raionul Strășeni”,

a menționat la evenimentul de lansare a serviciului Alexei Buzu.

Serviciul a fost dezvoltat de Asociația Obștească „Alianța pentru Dolna” și Direcția Generală Asistență Socială Strășeni, care îl va finanța și gestiona în continuare.

„Consiliul Raional Strășeni a sprijinit crearea acestui serviciu și a identificat surse pentru finanțarea lui, întrucât este unul foarte necesar pentru raion. Avem 550 de persoane cu grad de dizabilitate sever și accentuat, iar Ehipa Mobilă este deosebit de utilă în special pentru beneficiarii care trăiesc în localitățile îndepărtate de centrul raional”,

**a spus președintele raionului Strășeni,
Viorel Jardan.**

Proiectul „Organizațiile societății civile acționează pentru servicii sociale mai bune”, în cadrul căruia sunt dezvoltate 40 de servicii sociale în diferite localități ale Republicii Moldova, se desfășoară pe parcursul a 42 de luni, are un buget total de 3.375.000 de euro și este finanțat de Uniunea Europeană, cofinanțat și implementat de Fundația Soros Moldova, în parteneriat cu Keystone Moldova și AO Institutum Virtutes Civilis.

La Chișinău a fost lansat un serviciu de terapie ocupațională pentru copiii cu nevoi speciale

Un serviciu de terapie ocupațională și o sală multifuncțională pentru prestarea acestui serviciu au fost lansate la sediul Centrului „Tony Hawks” din Chișinău, cu sprijinul Uniunii Europene și al Fundației Soros Moldova. Terapia ocupațională cuprinde un set de activități și exerciții cu aplicarea individualizată a mijloacelor asistive, care ajută copiii cu nevoi speciale să se dezvolte, să învețe și să se joace, să participe la activitățile zilnice și, astfel, să-și crească șansele la o viață independentă.

Un specialist în terapie ocupațională folosește cunoștințe și tehnici din mai multe domenii: medicină, psihologie și sănătate mintală, asistență socială, ergonomie și design universal, evaluează abilitățile cognitive și cele de comunicare ale copilului, funcțiile senzoriale, capacitatea de a se organiza și de a-și regla comportamentul, precum și abilitățile de adaptare la diferite medii și situații. În baza evaluării, sunt stabilite obiectivele terapiei și este întocmit un plan de intervenție individualizat, care constă din exerciții, jocuri și alte activități specifice.

Specialiștii Centrului „Tony Hawks”, care vor presta serviciul de terapie ocupațională, au fost pregătiți și ghidați de experți internaționali, datorită proiectului „Organizațiile societății civile acționează

pentru servicii sociale mai bune”, finanțat de Uniunea Europeană, cofinanțat și implementat de Fundația Soros Moldova în parteneriat cu IP Keystone Moldova și AO Institutum Virtutes Civilis.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

„Proiectul de creare a acestui serviciu a apărut din necesitatea de a lărgi gama de servicii destinate copiilor cu nevoi speciale și de a îmbunătăți calitatea vieții lor prin facilitarea jocului și a studiilor. Ne-am propus să acordăm atenție nu doar recuperării medicale, dar să venim cu idei practice și să acordăm ajutor în adaptarea condițiilor fizice ale mediului, să facilităm mobilitatea, deplasarea, accesibilitatea fizică și informațională prin acomodări și dotări specifice”,

a spus, la lansarea serviciului, Diana Covalciuc, medic pediatru, directoare a Centrului „Tony Hawks

Serviciul de terapie ocupațională va fi prestat într-o sală multifuncțională, reconstruită și amenajată cu sprijinul mai multor donatori, inclusiv ambasadele Statelor Unite și Marii Britanii la Chișinău, Clubul Internațional al Femeilor, dar și Uniunea Europeană și Fundația Soros Moldova.

Serviciul de Terapie Ocupațională de la Centrul „Tony Hawks” este unul dintre cele 40 de servicii sociale create în cadrul proiectului „Organizațiile societății civile acționează pentru servicii sociale mai bune”, finanțat de Uniunea Europeană, cofinanțat și implementat de Fundația Soros Moldova în parteneriat cu IP Keystone Moldova și AO Institutum Virtutes Civilis.

Programul de instruire pentru noile angajate ale Serviciului regional integrat din Ungheni pentru victimele violenței sexuale

În perioada 13 – 20 octombrie 2023, a fost desfășurat programul de instruire pentru noile angajate ale Serviciului regional integrat din Ungheni pentru victimele violenței sexuale.

Timp de cinci zile, echipa multidisciplinară din Ungheni, formată din juriste, psihologe și asistente sociale a fost instruită pentru a răspunde mai eficient cazurilor de violență sexuală, centrată pe necesitățile victimelor.

În cadrul instruirii, specialistele au avut ocazia să își consolideze capacitățile privind noțiuni și concepte generale despre mecanismul violenței în bază de gen, masculinitatea toxică, percepții și stereotipuri despre rolurile și responsabilitățile femeilor și bărbaților, formele violenței sexuale, cauzele violenței sexuale și impactul acestui fenomen asupra comunității.

Pe parcurs, împreună cu formatorii/-oarele, au avut ocazia să elucideze procedurile de organizare și funcționare a Serviciului regional integrat, atribuțiile membrilor/-elor echipei de intervenție în cazurile de violență sexuală și conclucrarea eficientă cu specialiștii/-stele din sectorul social, medical, legal.

Serviciul regional integrat pentru victimele violenței sexuale a fost creat cu sprijinul financiar al Uniunii Europene și este un serviciu care acordă victimelor adulte ale violenței sexuale din raioanele Ungheni, Nisporeni, Călărași, Fălești, Telenești și Sângerei servicii medicale, legale, consiliere psihologică, consiliere juridică și audieri în condiții sigure.

Pilotarea Serviciului integrat regional pentru victimele violenței sexuale e desfășurată de Centrul Internațional „La Strada Moldova”, cu sprijinul UN Women Moldova.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

INSTITUȚII ȘI GUVERNARE

La Strasbourg a avut loc reuniunea plenară a Comisiei Europene pentru Eficiența Justiției

În perioada 15-16 iunie la Strasbourg a avut loc reuniunea plenară a Comisiei Europene pentru Eficiența Justiției (CEPEJ). Evenimentul a oferit posibilitate echipei de proiect și delegației moldovenești de a participa personal și de a se familiariza mai aproape cu activitățile Secretariatului CEPEJ

și ale grupurilor sale de lucru pe teme precum evaluarea eficienței și calității sistemelor judiciare, managementul timpului judiciar, justiția cibernetică, reducere a restanțelor și inteligență artificială cu participarea reprezentanților statelor membre și observatoare ale CEPEJ.

Republica Moldova a fost reprezentată de Secretarul de Stat al Ministerului Justiției, Directorul Agenției de Administrare a Judecătoria și un membru al Consiliului Superior al Magistraturii, ceea ce a permis echipei de proiect să poarte discuții

suplimentare cu privire la implementarea activităților Proiectului în derulare. Reprezentanții delegației Republicii Moldova au prezentat publicului și situația actuală în domeniul reformei justiției din țară.

 UE-Moldova:
Împună mai puternici

Reprezentanți ai Guvernului Republicii Moldova s-au familiarizat cu mecanismele de coordonare a procesului de integrare europeană în Macedonia de Nord și Serbia

În perioada 26-29 septembrie 2023, proiectul finanțat de UE: „Sprijin pentru dialogul politic structurat, coordonarea implementării Acordului de asociere și îmbunătățirea procesului de aproximare legală”, în strânsă colaborare cu Centrul de Armonizare a

Legislației din cadrul Cancelariei de Stat, a organizat o vizită de studiu în Macedonia de Nord (Skopje) și Serbia (Belgrad) cu privire la procesul de integrare la UE pentru reprezentanții guvernului Republicii Moldova.

Cincisprezece reprezentanți ai Cancelariei de Stat, Centrului de Armonizare a Legislației, Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene și ai Ministerului Justiției s-au familiarizat în detaliu cu mecanismele de coordonare a procesului de integrare europeană în Macedonia de Nord și Serbia, cadrul juridic și instituțional al acestora (principalele instituții de coordonare și sarcinile acestora, relațiile cu alte autorități publice) și procesul negocierilor de aderare, experiențele procesului de screening, precum și structura pentru negocieri și competențele acestora.

Ambele țări selectate reprezintă un pas înainte față de Moldova. Serbia se află în mijlocul procesului de negociere, în timp ce Macedonia de Nord tocmai a început negocierile. Prin urmare, oportunitatea de a obține informații din primă sursă nu numai cu privire la modul în care sunt organizate aceste două țări comparabile, ci și cu privire la detaliile referitoare la următorii pași în procesul de aderare pe care Republica Moldova le va experimenta în lunile următoare, este foarte oportună și va fi foarte utilă pentru activitatea administrației publice care se află în epicentrul acestor procese.

 UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Experiența împărtășită de ambele țări a indicat faptul că procesul de integrare europeană este un proces complex și amplu, care necesită o coordonare solidă pentru a asigura coerența și eficiența în punerea în aplicare a obligațiilor și cerințelor care derivă din agenda UE. Experiența acestor țări a accentuat în mod specific experiența existentă a tuturor țărilor candidate actuale și anterioare în cursul procesului lor de

aderare la UE, în care coordonarea afacerilor UE a început în cadrul Ministerului Afacerilor Externe și, din cauza volumului imens de activități aferente reformelor interne, sarcinile au fost transferate ulterior către alte instituții speciale (Secretariat/Biroul pentru Afaceri Europene sau Ministerul Integrării Europene) dedicate exclusiv coordonării procesului de aderare la UE, inclusiv negocierilor.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Alte subiecte în acest context au fost axate pe documentele de planificare utilizate pentru transpunerea acquis-ului UE, coordonarea fondurilor UE și sprijinul pentru dezvoltare, organizarea unui serviciu centralizat de traducere a legislației naționale și alte documente relevante pentru procesul de aderare la UE în limba engleză, rolul misiunii UE în procesul de aderare.

De asemenea, au avut loc discuții, cu privire la

rolul Parlamentului și la necesitatea esențială care decurge din procesul de aderare la UE de a institui o comisie permanentă specifică pentru integrarea în UE, separată de cea responsabilă de politica externă.

În cadrul vizitei de studiu, s-a pus un accent deosebit pe rolul esențial al societății civile și al altor părți interesate (comunitatea de afaceri) în procesul de aderare la UE.

Delegația s-a întâlnit, de asemenea, cu reprezentanți ai Comunității transporturilor, o organizație internațională activă în domeniul mobilității și transporturilor, cu sediul la Belgrad, unde Moldova are statut de observator, pentru a discuta despre sprijinul potențial în vederea alinierii sistemului de transport la acquis-ul UE în domeniul transporturilor și pregătirea terenului pentru aderarea deplină la UE în viitor.

Proiectul finanțat de UE „Sprijin pentru dialogul politic structurat, coordonarea implementării Acordului de asociere și îmbunătățirea procesului de aproximare legală” își propune să ofere sprijin autorităților din Republica Moldova pentru avansarea în procesul de aderare la UE.

„Raportul analitic privind nevoile și capacitățile de traducere ale Republicii Moldova în procesul de integrare la UE” – prezentat publicului interesat

În data de 13 septembrie 2023, proiectul finanțat de UE „Sprijin pentru dialogul politic structurat, coordonarea implementării Acordului de asociere (AA) și îmbunătățirea procesului de aproximare legală” la inițiativa și în strânsă cooperare cu Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, a organizat o masă rotundă cu tema: „Traducerea ca parte

a procesului de armonizare legislativă”. Evenimentul a fost susținut îndeaproape de Cancelaria de Stat și de Delegația UE în Moldova. Acesta a mobilizat peste 50 de reprezentanți ai instituțiilor de stat și ai asociațiilor de traduceri, care au participat activ la masa rotundă.

Ca urmare a statutului de țară candidat al Republicii Moldova la aderarea la UE, Guvernul a înființat 35 de grupuri de lucru responsabile de coordonarea capitolelor de aderare la UE, a început pregătirea Planului Național de Aderare (PNA) și își continuă eforturile de armonizare a legislației naționale cu acquis-ul UE.

Transpunerea eficientă necesită utilizarea adecvată și consecventă a terminologiei UE. În plus, chiar dacă limba română este o limbă oficială a UE și, prin urmare, Republica Moldova nu trebuie să se angajeze în efortul imens de organizare a traducerii acquis-ului UE, există o nevoie tot mai mare de a organiza traducerea legislației naționale și a altor documente relevante pentru procesul de integrare europeană în limba engleză.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

În acest sens, masa rotundă a prezentat principalele constatări și recomandări din „Raportul analitic privind nevoile și capacitățile de traducere ale Republicii Moldova în procesul de integrare la UE”, elaborat de proiect, cu scopul de a facilita discuția privind instituirea unui sistem de traducere adecvat.

În acest scop, a fost expusă o prezentare generală a cerințelor majore pentru traducerea de calitate, cu principalele aspecte care trebuie abordate, cum ar fi: organizarea procesului de traducere, elaborarea terminologiei, resursele umane, asigurarea calității și sprijinul IT.

Masa rotundă a explorat sistemele stabilite și lecțiile învățate în statele membre ale UE în perioada de aderare, precum și în unele țări candidate.

O sesiune specifică a fost dedicată analizei capacităților și situației actuale din Republica Moldova în ceea ce privește capacitățile interne/guvernamentale, precum și piața traducerilor și oferă recomandări pentru stabilirea unui sistem, capacități instituționale și coordonarea procesului de traducere. Au fost prezentate două opțiuni pentru înființarea serviciului de traducere în Moldova (sistemul centralizat și descentralizat) și a fost prezentat un plan pas cu pas pentru organizarea procesului de traducere.

După prezentare, au urmat discuțiile pline de viață, concentrate în principal pe avantaje, dezavantaje, precondiții și riscuri specifice. Schimbul de opinii și experiențe va contribui la identificarea celor mai bune practici și a direcțiilor de acțiune în vederea stabilirii unui proces organizat de traducere în limba engleză a legislației naționale și a altor documente relevante pentru procesul de aderare la UE.

Proiectul finanțat de UE „Sprijin pentru dialogul politic structurat, coordonarea implementării Acordului de asociere (AA) și îmbunătățirea procesului de aproximare legală” își propune să ofere sprijin autorităților din Republica Moldova pentru avansarea în procesul de aderare la UE.

Recensământul de PROBĂ 2023: participarea populației în recensământul național din 2024 este crucială pentru eficiența politicilor sociale și de dezvoltare a Republicii Moldova

Circa 22 mii de locuințe din 11 localități din Republica Moldova au fost vizitate în recensământul de probă – arată datele Biroului Național de Statistică (BNS). 95% din persoanele chestionate susțin că atât întrebările, cât și procesul de recenzare le-a fost explicat clar și în mod accesibil. Acestea, dar și alte concluzii ale recensământului de

probă au fost prezentate astăzi de către BNS în cadrul unui eveniment organizat ca parte a proiectului „Sprijin pentru Biroul Național de Statistică în desfășurarea Recensământului populației și locuințelor din 2024”, finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat de către Fondul Națiunilor Unite pentru Populație (UNFPA).

Recensământul de probă reprezintă o etapă esențială în procesul de pregătire a Recensământului Populației și Locuințelor, planificat pentru anul 2024. În acest context, Biroul Național de Statistică a reiterat că informația colectată în cadrul RPL este confidențială și va fi utilizată strict în scopuri statistice. Reprezentanții autorităților și ai partenerilor de dezvoltare au îndemnat populația să fie receptivă și să participe la Recensământul din anul 2024, subliniind importanța crucială a concordanței datelor

din cadrul recensământului național din 2024 cu situația reală. Aceste date sunt esențiale pentru eficiența politicilor de dezvoltare socială și economică a Moldovei.

Recensământul populației și locuințelor (RPL) de probă s-a desfășurat în perioada 28 august – 10 octombrie 2023, datele fiind colectate de către recenzori prin interviuri față în față, cu ajutorul tabletelor, fiind aplicată metoda CAPI (interview personal asistat de computer).

Printre provocările identificate în cadrul RPL de probă se regăsesc: reticența cetățenilor, mai ales a celor din mediul urban, de a participa la recensământ; numărul prea mare de întrebări din chestionar; reticența de a prezenta datele personale din buletinul de identitate (IDNP) și informația cu privire la locul de muncă; dificultăți în determinarea corectă a statutului de rezidență al persoanelor recenzate (rezidenți permanenți ori chiriași); dar și insuficiența personalului calificat implicat în procesul de colectare a datelor.

Astfel, pentru îmbunătățirea procesului de recenzare în conformitate cu standardele internaționale, experții au înaintat o serie de recomandări, printre care se numără: informarea amplă a populației pentru a spori încrederea și necesitatea recensământului; angajarea personalului calificat și instruirea

acestui; optimizarea softurilor de colectare a datelor; revizuirea conținutului din chestionare și altele.

Scopul recensământului de probă este testarea instrumentelor ce vor fi utilizate în procesul de colectare a datelor și pregătirea Recensământului național al Populației și Locuințelor, planificat pentru anul 2024. Astfel, în cadrul RPL de probă recenzorii au testat funcționalitatea softurilor, au estimat timpul necesar pentru desfășurarea unui interviu, precum și au evaluat nivelul de receptivitate al populației de a participa la recensământ.

În medie, durata unui chestionar a fost de 20-40 de minute. Aproximativ 7 din 10 persoane au declarat că durata recenzării a fost una rezonabilă. 33% dintre cei care au participat la sondaj au menționat că unele întrebări au fost deranjante.

Recensământul Populației și Locuințelor se desfășoară o dată la 10 ani, fiind cel mai important exercițiu statistic național care oferă tabloul complet al țării. Datele colectate în urma recensământului vor oferi informații esențiale și de calitate pentru elaborarea

politicilor publice, naționale și locale, atât în domeniul economic, cât și social, necesare pentru dezvoltarea umană.

RPL de probă a fost realizat din sursele bugetului de stat, cofinanțat de Uniunea Europeană și Fondul ONU pentru Populație.

Uniunea Europeană și Consiliul Europei lansează un proiect comun pentru a sprijini reforma justiției în Republica Moldova

Pe 17 octombrie 2023 a fost lansat proiectul comun al Uniunii Europene și al Consiliului Europei „[Suport pentru reforma justiției în Republica Moldova](#)”, în cadrul unei conferințe dedicate. În cadrul asistenței continue acordate autorităților Republicii Moldova, proiectul va acorda asistență tehnică în scopul sporirii independenței, profesionalismului și transparenței sectorului judiciar și va sprijini implementarea

reformeii justiției în Republica Moldova în conformitate cu standardele europene și angajamentele țării.

Proiectul se va desfășura până în noiembrie 2026, cu un buget de 2,7 milioane de euro. Beneficiarii proiectului sunt: Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, Institutul Național al Justiției și Curtea Constituțională.

Veronica Mihailov-Moraru, Ministra Justiției a Republicii Moldova, a menționat în cuvântul său de salut:

„Acest proiect este esențial, în contextul reformei justiției în Republica Moldova”.

Delegația Uniunii Europene și Consiliul Europei deopotrivă cu reprezentanții autorităților naționale, partenerii internaționali de dezvoltare precum și a organizațiilor societății civile s-au reunit într-un panel de discuții privind diverse aspecte ce vizează independența justiției și standardele europene relevante în contextul reformei în desfășurare.

Sprrijin pentru îmbunătățirea regulamentului intern al Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la selectarea inspectorilor și inspectorului șef pentru inspecția procurorilor

Consiliul Europei în cooperare cu Consiliul Superior al Procurorilor a organizat o consultare de expert cu participarea membrilor Consiliului Superior al Procurorilor și consultantului Consiliului Europei Razvan Horațiu RADU. Obiectivul evenimentului a fost de a discuta constatările și recomandările

formulate în raportul de evaluare a proiectului de regulament elaborat de Consiliul Superior al Procurorilor privind organizarea și modul de desfășurare a concursului pentru selectarea inspectorilor în cadrul Inspecției procurorilor.

“...sunt stabilite o serie de criterii clare privind principiile de organizare și modul de derulare cu etapele aferente. Astfel, proiectul de regulament prevede care sunt condițiile de înscriere, termenele, modalitatea de desfășurare a interviului, garanțiile de transparență, modalitatea și criteriile de evaluare etc.

Înregistrarea interviului și afișarea lui pe pagina web a Consiliului Superior al Procurorilor reprezintă un plus de transparență. Aceasta oferă și o bază factuală în cazul în care există eventuale contestații.”

a menționat domnul RADU în raportul de evaluare sus-menționat.

Membrii Consiliului Superior al Procurorilor au declarat, în cadrul evenimentului, că vor lua în considerare recomandările formulate în raportul de evaluare, în procesul de finalizare și adoptare a regulamentului.

Consultarea de expert a fost organizată în cadrul proiectului comun UE-CoE „Suport pentru reforma justiției în Republica Moldova”.

Atelier de lucru la scară largă privind implementarea noului Cod Vamal, organizat cu suportul UE

De Ziua Funcționarului Vamal, marcată anual la 4 septembrie, peste 180 de angajați ai Serviciului Vamal, alături de conducerea de vârf a Ministerului Finanțelor au participat la atelierul de lucru „Sporirea nivelului de conștientizare privind implementarea noului Cod Vamal”, activitate organizată cu sprijinul Misiunii Înalților Consilieri ai Uniunii Europene.

Evenimentul s-a axat pe noul Cod Vamal al Republicii Moldova, adoptat în august 2021, obiectivul cărui este uniformizarea și armonizarea legislației vamale naționale cu cea a Uniunii Europene. Pentru a asigura sporirea gradului de conștientizare, în cadrul atelierului de lucru un accent deosebit a fost pus pe aspectele comparative între legislația vamală actuală și noua legislație, care va intra în vigoare la data de 1 ianuarie 2024.

De asemenea, cei prezenți au aflat mai multe despre noua Strategie de comunicare a Serviciului Vamal, elaborată cu suportul Misiunii Înalților Consilieri UE, al cărei scop principal este dezvoltarea și implementarea canalelor eficiente de comunicare interne și externe și consolidarea Serviciului Vamal, ca o entitate orientată spre prestarea unor servicii publice de înaltă calitate, profesioniste, de încredere și imparțiale.

Misiunea Înalților Consilieri ai Uniunii Europene va sprijini, de asemenea, o serie de evenimente de informare organizate în comun cu Serviciul Vamal pentru a crește gradul de conștientizare în rândul actorilor principali, cu privire la implementarea noului Cod Vamal – evenimentul respectiv marcând începutul acestui proces.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Echipa Înalților Consilieri UE se extinde în domeniul justiție și procuratură, și managementul finanțelor publice

În luna septembrie și octombrie curent, echipei Misiunii Înalților Consilieri UE s-au alăturat doi noi experți: Gabriela Scutea în calitate de Consilier pentru justiție și procuratură, și Janis Jankovskis în calitate de Consilier pentru managementul finanțelor publice.

Gabriela Scutea este fostul procuror general al României, ocupând această funcție din februarie 2020 până în februarie 2023. Anterior ea a ocupat funcții de nivel înalt la Ministerul Justiției (Secretar de Stat) și Ministerul Afacerilor Externe (ministru consilier – Înalt Reprezentant al Ministerului Justiției în relațiile cu UE), precum și funcții de conducere la nivel înalt în Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. Doamna Scutea va oferi consiliere Ministerului Justiției și Procuraturii Generale.

Janis Jankovskis, din Letonia, are peste 20 de ani de experiență profesională în analiza MFP, consiliere în materie de politici și sprijin pentru consolidarea capacităților, dintre care 16 ani ca expert cheie în programe de sprijinire a ministerelor finanțelor și a entităților guvernamentale în planificarea bugetului și pregătirea planurilor bugetare pe termen mediu în țări precum Albania, Azerbaidjan, Macedonia de Nord, Bosnia și Herțegovina,

Bulgaria, Turkmenistan, Tadjikistan, Ucraina, Uzbekistan și Republica Moldova. În țara sa natală, Janis a ocupat funcția de șef al Agenției pentru Programe Structurale Rurale și de consilier al ministrului Finanțelor.

În misiunea sa actuală, dl Jankovskis va oferi consiliere în materie de politici Ministerului Finanțelor și, în special, va oferi asistență în implementarea Strategiei de dezvoltare a managementului finanțelor publice 2023-2030, inclusiv în elaborarea, monitorizarea și evaluarea planurilor anuale de acțiuni pentru implementarea în timp util a acestora.

Odată cu noii consilieri, actuala Misiune a atins numărul de 12. Detalii despre fiecare dintre Înalții Consilieri pot fi găsite la <https://www.eu-advisers.md/ro/category/mission-2023-2025/eu-high-level-advisers/>.

Misiunea actuală a început în ianuarie 2023 și va dura până în ianuarie 2025.

Campanie de sensibilizare cu privire la implementarea Strategiei de dezvoltare a managementului finanțelor publice, lansată cu sprijinul UE

Pe 26 septembrie, Ministerul Finanțelor, împreună cu Misiunea Înaltilor Consilieri ai Uniunii Europene, a lansat o campanie de sensibilizare, care cuprinde o serie de ateliere de lucru privind implementarea Strategiei de dezvoltare a managementului finanțelor publice (MFP) 2023-2030. Primul eveniment s-a axat pe componenta „Politici fiscale și vamale și administrarea veniturilor” și a reunit peste 70 de participanți: reprezentanți ai Ministerului Finanțelor, Delegației UE, comunității de afaceri, societății civile, parteneri de dezvoltare și mass-media.

În deschiderea evenimentului, Ministra Finanțelor Veronica Sirețeanu a declarat că

„Strategia de dezvoltare a managementului finanțelor publice este documentul care conține un cadru cuprinzător, consistent și credibil pentru îmbunătățirea eficacității cheltuielilor publice, disciplinei fiscale, sustenabilității datoriei și finanțelor publice. În următorii opt ani, Strategia va constitui baza pentru continuarea progresului și a modernizării în domeniul finanțelor publice. Discuțiile lansate astăzi și pe care le vom avea pe fiecare din componentele Strategiei demonstrează deschiderea pe care o manifestăm față de opinia și contribuția Dumneavoastră.”

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova, Jānis Mažeiks a menționat:

„Reforma Managementului Finanțelor Publice este, fără îndoială, crucială pentru dezvoltarea țărilor în curs de aderare, iar experiența noastră a arătat, de asemenea, că pentru a crea sprijin pentru reforma Managementului Finanțelor Publice este foarte important să menținem instituțiile, societatea civilă și cetățenii bine informați cu privire la pașii ce urmează.”

În cadrul atelierului de lucru, Înaltul Consilier UE în domeniul politicii vamale și fiscale, Rosario De Blasio a vorbit despre importanța Strategiei de dezvoltare a managementului finanțelor publice, ca un document strategic care urmărește creșterea eficienței, performanței și transparenței finanțelor publice, continuând astfel lanțul logic al reformelor inițiate și implementate în ultima perioadă, în contextul procesului de integrare europeană a Republicii Moldova. Referindu-se la componenta „Politici fiscale și vamale și administrare a veniturilor”, Înaltul Consilier

UE a subliniat că politicile fiscale și vamale trebuie să fie orientate spre crearea unui sistem fiscal național integrat în spațiul UE, care să garanteze că atât cetățenii, cât și întreprinderile achită impozitele într-un mod simplu, corect și echitabil. O realizare majoră în acest sens a fost adoptarea noului Cod Vamal, care va intra în vigoare la 1 ianuarie 2024. Strategia de dezvoltare a MFP va asigura în continuare progresul spre obiectivul de integrare europeană, prin promovarea alinierii reglementărilor privind TVA și accize la Directivele UE, introducerea unor facilități fiscale și vamale eficiente și bine direcționate și reducerea costurilor administrative pentru întreprinderi și instituțiile guvernamentale.

Evenimentul a marcat începutul unei campanii de informare de șapte sesiuni care va acoperi fiecare dintre cele șapte componente ale Strategiei de dezvoltare a MFP: Analiza macroeconomică și cadrul bugetar, Elaborarea și planificarea bugetului, Executarea bugetului, contabilitatea și raportarea, Controlul financiar public intern, Politici fiscale și vamale și administrarea veniturilor, Achiziții Publice și Transparența finanțe publice.

 UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Misiunea Înalților Consilieri UE sprijină o campanie de mediatizare privind stagiile plătite în instituțiile publice

În premieră, Guvernul Republicii Moldova lansează oportunitatea studenților de a efectua stagii de practică plătite în instituțiile de stat – Cancelaria de Stat, Administrația Prezidențială, ministerele și agențiile de resort. Pentru mediatizarea inițiativei, în unele dintre marile universități au fost organizate mai multe evenimente de informare – Universitatea de Stat din Moldova, Academia de Studii Economice și Universitatea Liberă Internațională din Moldova.

În cadrul primului eveniment de la Universitatea de Stat din Moldova, Irina Cruceru, Manager de programe în cadrul Delegației UE în Republica Moldova, a

menționat programul similar implementat de Misiunea Înalților Consilieri UE timp de doi ani, subliniind rezultatele pozitive ale acestuia – unii dintre absolvenții Programului fiind deja angajați în serviciul public – și încurajând tinerii să folosească această oportunitate. Oficialul a menționat că tinerele talente sunt mai ales necesare în administrația publică acum, când țara trece printr-o transformare majoră pe drumul său spre aderarea la UE.

Ana Calinici, Secretarul de Stat al Cancelariei de Stat, a oferit detalii despre Program, inclusiv reglementarea acestuia, procesele de aplicare și selecție, instituțiile disponibile pentru a găzdui stagiarii.

Misiunea Înalților Consilieri UE a asigurat sprijinul pentru campania de sensibilizare a Programului prin producerea materialelor informative necesare și prin participarea la evenimentele de prezentare.

Campania de mediatizare a culminat la 27 octombrie cu evenimentul oficial de lansare a Programului, desfășurat la Casa Guvernului

cu tinerii selectați în Program.

Trei dintre stagiarii selectați sunt absolvenții Programului comun de stagii al Uniunii Europene și Guvernului Republicii Moldova din acest an. Le urăm succes tuturor stagiarii și reiterăm sprijinul Misiunii pentru creșterea capacității administrative în Republica Moldova.

Împreună mai puternici

EUBAM se alătură eforturilor Moldovei, Ucrainei și României pentru a îmbunătăți capacitatea de traversare a frontierei pe Coridoarele Solidarității

La 24 octombrie, șeful EUBAM, Sławomir Pichor, a participat la o întâlnire trilaterală la Giurgiulești cu înalți oficiali din ministerele infrastructurii din Moldova, Ucraina și România, precum și reprezentanți ai serviciilor vamale și de frontieră. Scopul

a fost abordarea dezvoltării punctelor de trecere a frontierei Reni – Giurgiulești – Galați și modalitățile de îmbunătățire a capacității principalelor coridoare de transport rutier din Ucraina, prin Moldova, către România, în Regiunea Inferioară a Dunării.

Autoritățile au început cu o vizită de informare la PTF Reni, unde partea ucraineană a prezentat un sumar informativ al sistemului electronic de cozi pentru camioanele din Ucraina, care facilitează trecerea frontierei, precum și planurile pentru reabilitarea și modernizarea PTF Reni.

În continuare, în Portul de Stat Giurgiulești, delegațiile Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova, prezidate de secretarul de stat în domeniul transporturilor, Mircea Păscăluță, viceministrul pentru dezvoltarea comunităților, teritoriilor și infrastructurii al Ucrainei, dl Serhii Derkach, și secretarul de stat al Ministerului Transporturilor și

Infrastructurii al României, Ionel Scrioșteanu, au condus negocieri și discuții trilaterale cu scopul identificării soluțiilor operaționale pentru îmbunătățirea capacității de trecere a frontierei. Participanții s-au concentrat, de asemenea, pe diverse măsuri, valorificând beneficiile procedurii comune de tranzit și a controlului comun/coordonat la frontierele Ucraina - Moldova și Moldova - România.

La rândul său, șeful EUBAM a împărtășit opiniile sale privind dispersarea cozilor la frontiera din zona Reni - Giurgiulești - Galați și sprijinirea lanțului de aprovizionare rapidă, oferind asistență suplimentară din partea EUBAM în acest sens.

 UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Serviciul Vamal al Republicii Moldova și Inspectoratul de Stat extind cooperarea pentru asigurarea siguranței produselor

La 2 octombrie, s-a făcut un pas semnificativ în protejarea siguranței produselor care intră pe piața Republicii Moldova. Serviciul Vamal al Republicii Moldova și Inspectoratul de Stat pentru supravegherea produselor nealimentare și Protecția Consumatorilor și-au extins planul de acțiuni de cooperare.

Această extindere se fundamentează pe principiile stabilite la începutul acestui an, când EUBAM a facilitat planul inițial în ianuarie, iar obiectivul său principal este consolidarea parteneriatelor și consolidarea măsurilor de siguranță pentru produsele care intră pe piața moldovenească.

Un moment crucial în această călătorie a fost aprobarea unanimă a unui proiect pilot axat pe importul de jucării la postul vamal intern Chișinău 2 (fost Cricova). Inițial desfășurat pe o perioadă de șase luni și încheiat pe 3 octombrie, acest proiect pilot s-a remarcat ca un succes răsunător. În consecință, acesta a fost extins la trei posturi vamale interne suplimentare.

Acest efort de cooperare are promisiunea de a insufla un sentiment sporit de securitate în rândul cetățenilor moldoveni în calitate de consumatori. În plus, aceasta aduce Republica Moldova cu un pas mai aproape de alinierea la standardele stricte de sănătate și siguranță susținute de Uniunea Europeană, în conformitate cu angajamentele Republicii Moldova în cadrul DCFTA (zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător).

 UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Autoritatea Națională de Integritate implementează o nouă abordare în Managementul Calității pentru instituțiile publice din Moldova

În calea dezvoltării instituționale, Autoritatea Națională de Integritate (ANI) din Moldova a făcut un pas semnificativ în direcția îmbunătățirii operațiunilor sale și promovării transparenței. Mulțumită Uniunii Europene și Ministerului Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare, care cofinanțează acest proiect transformator implementat de GIZ Moldova, ANI este acum prima instituție din Moldova care adoptă modelul european de Management al Calității - Cadru Comun de Evaluare (CAF). Implementarea modelului CAF a avut loc în perioada iulie - septembrie 2023, prin intermediul unei serii de ateliere de lucru și a inclus un exercițiu complex de autoevaluare

facilitat de experții CAF. În etapa finală, la sfârșitul lunii septembrie 2023, ANI a organizat un workshop final de două zile pentru a-și dezvolta foaia de parcurs în dezvoltarea instituției. Scopul workshop-ului a fost să stabilească priorități și să dezvolte un Plan de Acțiuni pentru implementarea CAF, care va ghida eforturile ANI în anii următori. Acest plan se concentrează pe mai multe domenii cheie: managementul performanței, comunicarea și implicarea angajaților și a părților interesate, managementul resurselor și capitalizarea transparentă a rezultatelor. Prin adoptarea principiilor în toate aceste domenii, ANI deschide calea îmbunătățirii eficienței și încrederii în operațiunile sale.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Deci, ce este CAF-ul și de ce este atât de important pentru ANI și întregul sector public din Moldova? CAF-ul este un model prietenos cu utilizatorul de Management Total al Calității adaptat organizațiilor din sectorul public european. Acesta pune un accent puternic pe leadership, planificare și implicarea activă a personalului pentru a îmbunătăți performanța organizațională. În esența sa, CAF-ul încurajează colaborarea, utilizarea eficientă a resurselor și îmbunătățirea proceselor. De asemenea, efectuează o analiză cuprinzătoare a performanței, luând în considerare responsabilitățile unice pe care organizațiile din sectorul public le au în servirea populației.

Cu Planul de Acțiune dezvoltat, ANI se pregătește pentru un proces transformator planificat pentru 2024-2025. În acest timp, se vor implementa o serie de activități menite să aducă îmbunătățiri tangibile. Angajamentul ANI față de acest model nu numai că îi plasează pe o cale către excelență, ci îi poziționează și ca pionieri în

Moldova.

Acest pas este mai mult decât o decizie strategică; este o dovadă a dedicării ANI față de respectarea statului de drept și combaterea corupției. Prin adoptarea CAF-ului, iau o poziție proactivă în misiunea lor de a asigura integritatea, transparența și responsabilitatea în operațiunile lor. Eforturile ANI vor servi ca exemplu, demonstrând impactul pozitiv al adoptării celor mai bune practici în managementul sectorului public.

În Republica Moldova, unde integritatea și responsabilitatea sunt principiile fundamentale care ne ghidează către calea europeană, eforturile ANI stabilesc un precedent puternic. Pe măsură ce se angajează în acest parcurs de auto-îmbunătățire, ei nu ridică doar propriile standarde, ci și inspiră un viitor mai bun pentru întreg peisajul administrației publice din Moldova. Acesta este un pas înainte pe care toți îl putem celebra, deoarece ne aduce mai aproape de un guvern mai corect, mai transparent și mai responsabil.

Centrul Național Anticorupție extinde echipa de voluntari anticorupție și dezvăluie noua identitate vizuală pentru aceștia

Centrul Național Anticorupție (CNA) a întâmpinat recent 25 de noi voluntari anticorupție dedicați combaterii corupției și promovării integrității. Aceștia vor lucra la proiecte educaționale pentru a ajuta tinerii să înțeleagă importanța integrității și responsabilității în societate.

În cadrul evenimentului, CNA a prezentat o identitate nouă și proaspătă pentru voluntarii săi anticorupție. Scopul noii identități vizuale pentru voluntarii anticorupție CNA este de a crea o identitate credibilă, recunoscută și profesionist concepută, care să transmită încredere, unitate și scopul combaterii corupției, fiind în același timp captivantă pentru a inspira sprijinul și implicarea publicului. Această nouă identitate, inclusiv sigle și uniforme, a fost dezvoltată cu sprijinul Uniunii Europene și al Ministerului Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare prin proiectul "Consolidarea Statului de Drept și a Mecanismelor Anticorupție în Republica Moldova", implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ). Uniunea Europeană, Guvernul German, organizațiile anticorupție și societatea civilă

lucrează împreună pentru a informa oamenii despre efectele dăunătoare ale corupției și cum să o combată eficient. Ei cred că tinerii pot juca un rol vital în promovarea democrației și a statului de drept.

Noii voluntari anticorupție ai CNA sunt așteptați să fie lideri în această misiune. Ei vor fi activ implicați în eforturile țării de a asigura mai multă transparență și responsabilitate. Ei vor inspira alții să se alăture luptei împotriva practicilor corupte și să pledeze pentru corectitudine.

Pe lângă prezentarea noii identități, voluntarii au avut prima lor sesiune de pregătire privind funcțiile CNA. Au avut chiar ocazia să participe la un concurs pentru a-și testa cunoștințele în domeniul corupției, cu premii pentru câștigători.

Începând cu anul 2016, CNA a lansat mișcarea de voluntariat și a primit acreditare din partea Ministerului Educației și Cercetării. În 2018, au început recrutarea voluntarilor anticorupție cu vârste cuprinse între 14 și 22 de ani, iar acum, în 2023, au 74 de membri activi, inclusiv doi refugiați ucraineni, în echipa lor diversificată și dedicată.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

"Suntem mândri să avem astfel de tineri dedicați în echipă și așteptăm cu nerăbdare impactul pozitiv pe care acești voluntari îl vor avea în lupta continuă împotriva corupției.

Dedicarea și munca lor vor face cu siguranță din Moldova un loc mai bun pentru toți",

**a menționat dl. Ion Pruteanu, Șeful
Direcției Educație Anticorupție la CNA.**

Proiectul Twinning “Îmbunătățirea serviciilor de date spațiale în Republica Moldova conform standardelor UE” a ajuns la finalul implementării

Lunile septembrie și octombrie ale anului 2023 marchează finalizarea implementării proiectului Twinning “Îmbunătățirea serviciilor de date spațiale în Republica Moldova conform standardelor UE”, finanțat de Uniunea Europeană.

Finalizarea cu succes a proiectului Twinning “Îmbunătățirea serviciilor de date spațiale în Republica Moldova conform standardelor UE” a fost marcată de evenimentul de încheiere, desfășurat la 17 octombrie 2023, la Chișinău, Republica Moldova. Proiectul a fost implementat pe parcursul a 38 de luni, în perioada septembrie 2020 – octombrie 2023.

Principalul beneficiar al proiectului Twinning a fost Agenția Relații Funciare și Cadastru a Republicii Moldova, în timp ce beneficiarii indirecti au fost instituțiile publice, mediul academic și agenții economici din țară, care operează cu date spațiale în activitatea lor zilnică. Implementarea a fost realizată de un consorțiu format din trei state membre ale UE, cu Administrația Geodezică de Stat din Croația (SGA) ca partener principal, Oficiul Central de Geodezie și Cartografie din Polonia (GUGiK) și Agenția de Întreprinderi din Țările de Jos (RVO) – în calitate de parteneri juniori, în timp ce Agenția Centrală de Finanțare și Contractare din Croația (CFCA) a asigurat managementul administrativ și financiar. Instituțiile partenere ale statelor membre UE au oferit Agenției Relații Funciare și Cadastru asistență tehnică și profesională în procesul de armonizare a legislației cu Directiva UE INSPIRE și regulamentele/norme de

implementare asociate acesteia, precum și au asigurat consolidarea capacităților instituționale ale Agenției Relații Funciare și Cadastru și ale altor entități publice în domeniul infrastructurii naționale de date spațiale (INDS).

La evenimentul final, dl Ivan Danii, Director general al Agenției Relații Funciare și Cadastru a Republicii Moldova, și-a exprimat recunoștința față de Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova pentru sprijinul continuu și necondiționat pe care l-a oferit Agenției începând cu anul 2014. El a subliniat că s-au obținut rezultate impresionante și toate activitățile planificate ale proiectului au fost implementate cu succes, în ciuda tuturor circumstanțelor globale. Dl Danii a subliniat rolul important pe care acest proiect finanțat de UE l-a jucat pentru dezvoltarea INDS în Republica Moldova, deoarece cele mai bune cunoștințe,

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

experiențe și expertize au fost împărtășite de experții statelor membre în vederea îmbunătățirii calității datelor spațiale, dezvoltării serviciilor de rețea, intensificării cooperării și consolidării capacităților instituționale în cadrul entităților publice din Republica Moldova, care sunt responsabile de date spațiale conform legislației privind INDS.

Dna Maria Ovdii, Lider de proiect din partea Țării Beneficiare, a subliniat cooperarea excelentă cu SGA, GUGiK, RVO și CFCA.

„Acest proiect este o continuare a cooperării noastre de succes de lungă durată, în timpul căruia colegii noștri din Croația, Polonia și Țările de Jos au devenit partenerii și prietenii noștri pe termen lung. Apreciem foarte mult sprijinul și angajamentul lor pe care ni le-au oferit în efortul nostru de a adera la Uniunea Europeană. Sub îndrumarea și recomandările lor, ne străduim să aplicăm cele mai înalte standarde europene în activitatea noastră și să ne construim propriul potențial și credibilitate în societatea geo-informațională din Republica Moldova”,

a declarat doamna Ovdii.

Cu un număr total de 46 de activități, principalele rezultate ale proiectului au fost: cadrul legal INDS a fost actualizat și documentele de dezvoltare strategică au fost elaborate. În paralel, cu sprijinul experților statelor membre, ARFC a dezvoltat geoportalul INDS, ca punct unic de acces la datele spațiale și a desfășurat numeroase sesiuni de instruire pentru a spori profesionalismul colegilor lor din diferite ministere și agenții, care lucrează cu seturi de date spațiale și servicii. Împreună cu alte

instituții publice din Republica Moldova, ARFC a implementat un proiect pilot pentru testarea și punerea în practică a ghidurilor de standardizare a datelor spațiale, elaborate de experții statelor membre. Pentru acest proiect pilot, zona Ungheni a fost selectată atât la nivel municipal, cât și la nivel raional, întrucât acest oraș face parte din Programul „EU4Moldova: Regiuni-cheie”, cu scopul de a realiza sinergie între proiecte. În total, peste 60 de entități publice centrale și locale din sectorul academic și privat au participat la diferite activități de consolidare a capacităților și de învățare continuă în domeniul datelor spațiale. Prin desfășurarea activităților menționate, a fost posibilă o adaptare mai puternică a proceselor de lucru la standardele europene și au fost consolidate capacitățile operaționale ale Agenției Relații Funciare și Cadastru și altor entități publice.

La evenimentul de încheiere au participat reprezentanți din partea Agenției Relații Funciare și Cadastru, instituțiilor partenere ale statelor membre ale UE, Delegației UE în Republica Moldova, ambasadelor Croației, Poloniei și Țărilor de Jos, precum și numeroase instituții publice din Republica Moldova care se ocupă de date spațiale.

Proiectul a fost finanțat de Uniunea Europeană în valoare de 1.8 milioane de euro.

Suplimentar, Agenția Relații Funciare și Cadastru a Republicii Moldova (ARFC) și Administrația Geodezică de Stat a Republicii Croația (AGS) au semnat, la 05 octombrie curent, un Memorandum de Înțelegere și Cooperare pentru consolidarea relațiilor și colaborarea în domeniile geodeziei, cartografiei, infrastructurii de date spațiale și cadastrului.

În acest sens, Ivan Danii, directorul general al ARFC, și Antonio Šustić, directorul general al AGS, au semnat documentul, care reflectă angajamentul ambelor țări de a dezvolta în continuare parteneriatul între autoritățile omoloage și a iniția acțiuni de amplificare a cooperării și schimbului de informații în domeniul datelor spațiale, de realizare a unor proiecte comune, precum și consolidarea fiecărei organizații.

Părțile semnatare au convenit să dezvolte o conlucrare concentrată pe următoarele domenii: monitorizarea și evaluarea desfășurării activităților, care au impact asupra datelor spațiale, coordonarea atelierelor și seminarelor de interes comun, dezvoltarea propunerilor de proiecte și participarea în cadrul proiectelor, comunicarea, împărtășirea bunelor practici și informații de interes comun. Cele două autorități prin activitățile desfășurate se vor sprijini reciproc și vor contribui la îmbunătățirea calității datelor spațiale și la creșterea eficienței în gestionarea acestora.

  UE-Moldova:
Împună mai puternici

ECONOMIE ȘI DEZVOLTAREA AFACERII

Afaceri dezvoltate de familii vulnerabile cu suportul UE: Maria din Condrătești, mamă a cinci copii, crește pui în incubator

Maria Caraman din satul Condrătești din raionul Ungheni crește pui de găină încă din copilărie, o ocupație pe care a moștenit-o de la părinții și buneii săi. În anul 2021, Maria a pus pe roate o activitate antreprenorială care să aducă venit familiei sale. Datorită

sușinerii financiare și mentoratului din partea programului „EU4Moldova: Regiuni-cheie”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de PNUD și UNICEF, familia sa are un trai decent, acasă.

  UE-Moldova:
Împună mai puternici

De la incubatoare la mâna a doua, la echipament performant

Maria are 50 de ani și a lucrat ca îngrijitoare pentru vârstnici în Italia aproape un an, însă dorul de cei cinci copii și doi nepoți au întors-o recent acasă. Aici s-a gândit să-și dezvolte propria afacere, investind banii agonisiți peste hotare.

„Când am inițiat activitatea, am investit mulți bani în incubatoare vechi, de mână a doua, care nu înregistrau o productivitate mare, iar cheltuielile erau prea mari și venitul prea mic. La un moment dat, mă gândeam să las totul baltă și să mă reîntorc în Italia”,

Își amintește Maria.

Femeia a decis să participe la instruirile despre inițierea micilor afaceri organizate cu sprijinul programului „EU4Moldova: Regiuni-cheie” de Asociația Obștească (AO) de Educație Civică „Viitorul începe azi”. În cadrul acestor instruirii, femeia și-a încropit un plan de afaceri, pe care l-a înscris la un concurs de granturi anunțat de UE și PNUD. A fost foarte entuziasmată să afle că i-a reușit.

Datorită grantului, Maria a reușit să achiziționeze un incubator mare și performant, cu o capacitate de 300 de ouă, care o ajută să obțină o productivitate mai mare și să facă economii la consumul energiei electrice. Dacă cu incubatoarele vechi reușea să scoată 350-400 pui, acum cu incubatorul nou această cifră ajunge la 700.

„Sunt foarte mulțumită de acest incubator. Față de celelalte incubatoare, acesta e mult mai econom. Acum, plătesc mai puțin pentru consumul de energie electrică. Înainte, când lucram cu trei incubatoare mici, plăteam pentru energia electrică în jur de 500 de lei. Acum, am un incubator mai mare, achit pe lună în jur la 300 de lei pentru lumină. Grație lui, am mai mulți pui”,

adaugă Maria, cu zâmbetul pe buze.

Banii obținuți prin mini-grant au mai fost investiți într-o mașină electrică de mărunțit și un tocător de furaje.

Condiții eco pentru pui și o fermă care se extinde

Puii sunt crescuți în condiții ecologice și hrăniți cu grăunțe, grâu, orz și soia, fără alte suplimente alimentare. Acum, femeia are peste 700 de pui sănătoși, pe care îi comercializează în satele din raionul Ungheni. Fiul Chiril și nepoțelul Matei o ajută să facă față grijilor cotidiene.

„Puii mei au toată libertatea și cresc în condiții bio într-un câmp deschis. Acesta este secretul unei afaceri ecologice; păsările au nevoie de apă, hrană și lumină din natură pentru a crește sănătoși. Am vândut toți puii pe care i-am crescut, iar din banii câștigați am început să-mi construiesc o încăpere unde voi crește pui pe timp de iarnă”.

Asistență pentru familiile cu venituri mici

Și alte 12 persoane cu venituri mici – persoane defavorizate, familii monoparentale și familii cu trei sau mai mulți copii – din raionul Ungheni, subregiunea Cula, au beneficiat de sprijin financiar și consiliere pentru a-și putea asigura un trai decent. Sprijinul a fost acordat de UE și PNUD, prin intermediul Asociației Obștești de Educație Civică „Viitorul Începe Azi”.

„Am încercat să dezvoltăm această zonă. Am pus accent pe capacitatea și voința oamenilor de a se implica. Să acționeze, să facă ceva pentru a-și schimba viața”,

afirmă Constantin Stratulat, președintele asociației.

Potrivit studiului „[Piața forței de muncă din raionul Ungheni](#)”, elaborat cu susținerea programului „EU4Moldova: Regiuni-cheie”, circa 30 la sută din populația raionului, cu vârsta cuprinsă între 15 și 64 ani, nu este încadrată în câmpul muncii și nici implicată în procese migraționale.

AO de Educație Civică „Viitorul Începe Azi” este una dintre cele patru organizații non-guvernamentale din Ungheni și Cahul, care a beneficiat de un grant UE-PNUD în valoare de până la 20.000 euro pentru a

ajuta comunitățile să rezolve mai multe probleme cu care se confruntă.

Programul „EU4Moldova: Regiuni-cheie” (2019-2024) susține dezvoltarea social-economică inteligentă, incluzivă și durabilă în regiunile Cahul și Ungheni, pentru a asigura cetățenilor o calitate mai bună a vieții. Programul are un buget total de 23 milioane euro, este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF).

Zeci de hectare de viță de vie din sudul țării, dotate cu stații meteo, cu suportul financiar al Uniunii Europene

Sergiu Tutovan, în vârstă de 59 de ani, este președintele Asociației Producătorilor de Struguri de Masă. În acest an, membrii

asociației au decis să participe la programul Digital Impact, faza 1, și au reușit să obțină finanțare pentru proiectul DigiVitis.

„Reprezentanții Startup City Cahul au fost de câteva ori la plantațiile de viță de vie și au acceptat ideea noastră de a ne oferi un grant pentru procurarea stațiilor meteo și a softurilor cu ajutorul cărora acestea funcționează”,

a declarat Sergiu Tutovan, președintele Asociației Producătorilor de Struguri de Masă.

Astfel, asociația a primit un grant în valoare de 780 de mii de lei în cadrul programului Digital Impact. În total, au fost procurate opt stații meteo pentru opt companii din raioanele Cahul, Taraclia, Cantemir și Leova, care fac parte din Asociația Producătorilor de Struguri de Masă.

„Stațiile meteo sunt controlate cu ajutorul telefonului mobil, prin aplicație, iar datorită lor avem o precizie foarte mare în colectarea datelor. Aici vorbim despre temperaturi, precipitații, umiditate, dăunători sau crearea condițiilor optime pentru germinarea sporilor de boli. Dacă vorbim despre dăunători, sunt instalate capcane cu sistem de monitorizare și atunci când sunt prea mulți, pe telefon îți vine un semnal de alarmă care te avertizează că e timpul să stropești via”,

mai menționează Sergiu Tutovan.

Președintele Asociației afirmă că, datorită acestor stații, agricultorii economisesc atât timp, cât și bani.

„Toată informația îți vine în timp util pe telefon și nu trebuie să te deplasezi în teritoriu în fiecare zi sau la fiecare 2-3 ore. În așa mod poți să iei deciziile operativ, de la distanță”,

a adăugat agricultorul.

Președintele Asociației Strugurilor de Masă consideră că proiectul EU4Moldova: Startup City Cahul aduce numeroase beneficii pentru antreprenorii din sudul țării, așa cum fără digitalizare și noile tehnologii este practic imposibil să ții pasul cu cererea de pe piață, atât a calității, cât și a cantității.

Digital Impact este un program care și-a propus să sprijine inițiativele de digitalizare din sudul țării. Acesta a avut două faze, în cadrul cărora au fost selectate pentru

finanțare 12 proiecte, care au primit sau urmează să primească câte un grant în valoare de cel mult 780 de mii de lei. Fiecare beneficiar al programului a contribuit cu minimum 20% din valoarea totală a proiectului.

Digital Impact este realizat de Fundația Startup Moldova și face parte din Proiectul EU4Moldova: Startup City Cahul, finanțat de Uniunea Europeană și Suedia, implementat de ATIC.

Infrastructură publică modernizată în raionul Leova și Strășeni cu suportul Echipei Europa

Programul EU4Moldova: Comunități Locale bifează încă o realizare în atingerea obiectivelor ce vizează îmbunătățirea infrastructurii publice locale în raioanele Strășeni și Leova.

În acest context, Agenția Austriacă pentru Dezvoltare (ADA) și reprezentanții autorităților publice locale din satele Căpriană, Gălești, Scoreni din raionul Strășeni, și satul Hănăsenii-Noi, Sîrma și Școala Profesională din raionul Leova au discutat asupra proiectelor finale de execuție tehnică pentru fiecare localitate, document realizat în cadrul proiectului destinat dezvoltării infrastructurii publice locale.

Documentele precedează șirul de întâlniri și discuții avute între reprezentanții ADA, primarii satelor beneficiare și compania

contractă pentru proiectarea schiței de lucru. La realizare documentelor s-a ținut cont de necesitățile localităților, gradul de dezvoltare infrastructurală, atingerea cotei maxime de acoperire a necesităților, durabilitatea și perspectiva conexiunii cu alte proiecte de viitor ale comunelor.

În urma implementării acțiunilor trasate, satele menționate vor beneficia de:

- » Extinderea și modernizarea rețelelor de canalizare,
- » Conectarea mai multor gospodării la resursa de apă;
- » Îmbunătățirea sistemului de sanitație și astfel reducerea poluării râurilor și afluenților ce traversează satele cu ape uzate.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Dezvoltarea și îmbunătățirea infrastructurii publice locale reprezintă unul din obiectivele programului, acțiuni ce sunt în concordanță cu Strategia de aprovizionare cu apă și sanitație a Republicii Moldova pentru perioada 2014-2030.

Programul EU4Moldova:Comunități Locale este finanțat de Uniunea Europeană și guvernul Germaniei, Austriei și Poloniei, Agentia Austriaca pentru Dezvoltare fiind responsabilă de implementarea proiectelor ce vizează îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii publice locale.

EU4Accountability susține integrarea europeană a Moldovei prin schimbul de bune practici dintre societatea civilă și autoritățile locale din România

Grație sprijinului Uniunii Europene, în luna septembrie și octombrie, reprezentanți ai societății civile și ai autorităților locale din zece raioane ale Republicii Moldova - au efectuat câteva vizite de studiu la Iași, Sibiu și Botoșani, (România) pentru schimb de experiență și preluare de bune practici în domeniul bugetării participative, dezvoltării comunitare și responsabilității sociale.

ALDA și GEN Moldova au organizat această vizită de studiu la Iași, pentru a afla despre

dezvoltarea întreprinderilor sociale în România, cadrul legal și cooperarea cu autoritățile locale, precum și despre impactul social și economic al acestora. Programele locale în domeniul serviciilor sociale, incluziunii și integrării grupurilor dezavantajate în piața muncii, lobby, advocacy și finanțare pentru dezvoltarea ONG-urilor, au fost subiectele prezentate organizațiilor societății civile (OSC) și autorităților publice locale (APL) din Republica Moldova pentru a le spori cunoștințele.

Vizita la Centrul pentru Refugiați, susținută de Fundația Serviciilor Sociale Bethany, a permis un schimb activ de bune practici cu reprezentanții societății civile din raioanele Strășeni, Florești, Ștefan-Vodă, Cimișlia, care s-au aflat în prima linie a crizei provocate de invazia rusă în Ucraina. Participanții au discutat despre provocările legate de serviciile de integrare, de sprijin psihologic și de traducere oferite de voluntarii din cadrul centrului, precum și despre adaptarea sprijinului la nevoile beneficiarilor.

Vizita la Consiliul Județean Iași a oferit posibilitatea de a afla informații despre

legislația și mecanismele de finanțare publică a sectorului neguvernamental, precum și cele mai bune practici ale proiectelor transfrontaliere. Reprezentanții Primăriei Municipiului Iași au subliniat importanța dezvoltării de parteneriate la nivelul comunității locale și au evidențiat exemple de programe municipale care sprijină proiecte culturale și de tineret.

Procesele de bugetare participativă sunt gestionate de Biroul Local pentru Democrație Participativă, care dezvoltă proiecte și lucrează prin intermediul Centrelor de Cartier din Iași.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Reprezentanții societății civile și ai autorităților locale din Cahul, Comrat, Fălești, Glodeni și Rîșcani au realizat studiul la Sibiu, cu sprijinul PIN Moldova și asociația obștească Moștenitorii. În timpul vizitei în Mărginimea Sibiului, participanții s-au întâlnit cu administrația din regiune, cu primarii comunelor din regiune și cu activiști civici, care le-au oferit mai multe informații despre administrația locală și despre instrumentele pe care le folosesc pentru a interacționa cu societatea.

Delegația moldovenești i s-a arătat modul în care comunitatea este implicată în dezvoltarea strategiilor sociale, de sănătate, de tineret, sportive, culturale și educaționale. Pe lângă metodele tradiționale care permit administrației locale să asigure transparența decizională, cum ar fi publicarea pe site-ul consiliului, documente relevante pentru

deciziile luate, funcționarii publici asigură un proces de implicare a populației în consultări publice prin intermediul Platformei Consiliului Consultativ Civic, focus-grupuri, dezbateri publice, precum și a aplicației mobile Sibiu City App, care permite consultarea unui număr mare de cetățeni. Potrivit autorităților, această varietate de instrumente interactive permite cetățenilor să participe mai activ la procesul de elaborare a strategiilor de dezvoltare.

Rolul nostru este de a sprijini toate proiectele care contribuie la dezvoltarea comunităților și la păstrarea și promovarea culturii, obiceiurilor și tradițiilor locale. Avem nevoie de comunități sănătoase din punct de vedere economic și social, le-a spus Vlad Vasiliu, vicepreședintele Consiliului Județean Sibiu, oaspeților din Republica Moldova.

În cadrul vizitei la Botoșani, delegația a fost salutată de Sorin Cornilă, prefectul județului Botoșani, care i-a felicitat pe toți participanții la această întâlnire pentru realizarea acestui proiect și a apreciat înalt colaborarea dintre reprezentanții societății civile de pe ambele maluri ale Prutului, menționând că este o colaborare consolidată care se bazează pe înțelegerea reciprocă a valorilor comune.

Aceste activități sunt desfășurate în cadrul proiectului EU4Accountability - Societatea civilă împuternicită pentru o mai mare responsabilitate socială în Moldova, care are scopul de consolidare a capacităților organizațiilor societății civile din Moldova de

a-și juca mai bine rolul de actori ai guvernării și de a spori responsabilitatea socială a administrației publice locale și centrale din Moldova.

Proiectul "EU4Accountability", se derulează în perioada 2022-2024, este finanțat de Uniunea Europeană, este implementat de un consorțiu format din trei organizații: Asociația Europeană pentru Democrație Locală, Parteneriatul European pentru Democrație și People in Need Moldova, se extinde în 10 raioane (Cahul, Comrat, Cimișlia, Fălești, Florești, Glodeni, Râșcani, Strășeni, Ștefan Vodă, Telenești) și prevede un buget total de 1,6 milioane de euro.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

„Poveste” – o nouă întreprindere socială creată de o organizație neguvernamentală cu suportul Uniunii Europene

La începutul verii 2023, [10 organizații neguvernamentale au primit un suport financiar din partea Uniunii Europene pentru crearea sau dezvoltarea a 10 întreprinderi sociale pe teritoriul Republicii Moldova](#), inclusiv în regiunea transnistreană.

Crearea și dezvoltarea întreprinderilor sociale constituie activitatea de bază a

proiectului „Valorificăm potențialul societății civile pentru promovarea și dezvoltarea antreprenoriatului social în Republica Moldova”, implementat de Fundația Est-Europeană în parteneriat cu Centrul Contact și Keystone Moldova, cu susținerea financiară a Uniunii Europene și cofinanțare din partea Suediei.

Servicii logopedice, arte, lucru manual, pregătirea de școală pentru copiii din Anenii Noi

În decembrie 2022, organizația neguvernamentală „Federația familiilor pentru unificare și pace în lume din Moldova” a deschis în Anenii Noi o afacere socială „Centrul de dezvoltare pentru copii – Poveste”.

În cadrul acestui centru, copiii de la 3 la 7 ani au acces la servicii logopedice, arte, lucru manual, pregătirea pentru școală și multe alte activități de dezvoltare personală, iar pentru a asigura oportunități și pentru copiii din familii vulnerabile, inclusiv copii refugiați din Ucraina, în cadrul întreprinderii sociale aceștia vor beneficia gratuit de toate aceste servicii.

Sabina Nadejdin este managera noii întreprinderi sociale. Sabina spune că suportul financiar obținut îi va ajuta să pornească și să lanseze cu succes noua întreprindere socială, totuși, fiind o afacere, vor identifica metode prin care să obțină venituri necesare pentru a continua activitatea.

„Orașul Anenii-Noi este mare și chiar și părinții din localitățile din vecinătate găsesc toate posibilitățile ca să ajungă la noi, pentru a le oferi copiilor lor aceste servicii”,

adaugă Sabina.

Din decembrie 2022, 72 de copii au beneficiat de serviciile oferite de centru, iar până la sfârșitul anului, întreprinderea estimează un număr de aproape 150 de copii beneficiari.

„În Anenii Noi nu prea sunt asemenea oportunități, cum sunt în capitală”

Scopul pentru următorii ani este să ofere servicii de calitate, necesare, pentru cât mai mulți copii.

„În Anenii Noi nu prea sunt asemenea oportunități, cum sunt în capitală de exemplu, și astfel soluționăm și o problemă socială locală, să lărgim numărul de angajați și beneficiari, să devenim cunoscuți și apreciați pentru calitatea serviciilor noastre”,

precizează managera întreprinderii sociale.

„Vreau să fiu un model pentru copiii mei. Învăț și la 47 de ani”

După oferirea granturilor pentru crearea întreprinderilor sociale, cele 10 organizații urmează un curs de instruire complex, care să-i ajute să-și lanseze și dezvolte afacerile sociale.

În acest context, Centrul CONTACT, în calitate de partener al proiectului, a organizat primele module de instruire în cunoașterea cadrului legal cu privire la activitatea de antreprenariat social și dezvoltarea unui plan de afacere.

Sabina Nadejdin a fost printre participanții la aceste instruirii.

„Pentru ca activitatea și întreprinderea noastră să aibă rezultate și impact, inclusiv un venit, este important să avem un plan de afacere eficient. Să știm cum este corect. Unii colegi au trecut prin asemenea instruirii, însă eu nu. Și pentru că voi și responsabilă de noua întreprindere socială este important să cunosc cum pot dezvolta aceste servicii, inclusiv să avem venituri mai mari”,

spune Sabina.

La fel ca și Sabina, alte 30 de persoane din cadrul a 10 organizații necomerciale care vor fi implicate în activitatea întreprinderilor sociale nou create, beneficiază de instruirii în acest domeniu.

Olesea Vulpe este una dintre expertele selectate pentru instruirea participanților.

„Am conceptualizat un program de 4 zile pentru 2 categorii de persoane: un grup de persoane care au deja un plan de afacere și atunci ne gândim să-i ajutăm să-l dezvolte, pentru a avea venit și profit. În celălalt grup sunt acele persoane care nu au experiență în elaborarea planurilor de afacere, sunt la început de cale și iată pe ei în vom ajuta să înțeleagă ce este un plan și cum să-l elaboreze”,

precizează experta.

În cadrul programului de instruire, au fost prezentate și câteva instrumente online interesante și utile pentru elaborarea planurilor de afacere, care permit unui număr mai mare de persoane să aibă acces la un plan de afacere de la distanță. Aceste instrumente, spun experții, sunt utilizate pe larg în România și aduse recent în țara noastră.

Instruirile sunt oferite în cadrul proiectului „Valorifică potențialul societății civile pentru promovarea și dezvoltarea antreprenoriatului social în Republica Moldova”, implementat de Fundația Est-Europeană în parteneriat cu Centrul Contact și Keystone Moldova, cu susținerea financiară a Uniunii Europene și cofinanțare din partea Suediei.

Turul afacerilor sociale a continuat și în 2023, cu suportul UE

În Republica Moldova sunt întreprinderi și afaceri sociale care pot fi exemplu pentru viitorii antreprenori și organizațiile societății civile care doresc să contribuie la dezvoltarea economică incluzivă și durabilă a țării. În acest sens, Centrul CONTACT, în parteneriat Fundația Est-Europeană și Asociația Businessului European a continuat și-n 2023 turului național al întreprinderilor sociale.

În vara 2023, 20 de reprezentanți ai întreprinderilor sociale și organizații ale societății civile au vizitat, timp de 2 zile, întreprinderile sociale: Centrul de dezvoltare pentru copii „Poveste” din orașul Anenii Noi (aflați [istoria lor aici](#)), întreprinderea socială „Eco Life For You”, Stupina „Darul Albinelor” din satul Cimișeni, raionul Criuleni, întreprinderea socială „Popasul Dacilor” din Cobîlea, raionul Șoldănești și întreprinderea socială „Ilinca Service” din orașul Orhei.

Întreprinderea socială „Ilinca Service” din orașul Orhei

Întreprinderea „Ilinca Service” este fondată de organizația neguvernamentală „Filantropia Creștină” care activează în orașul Orhei și este cunoscută pentru munca și activitățile filantropice, de sprijin, oferite grupurilor vulnerabile din comunitate.

Din 2015, până acum, organizația a oferit servicii educaționale, cursuri de integrare

socio-profesionale și dezvoltare personală pentru peste 300 de femei și bărbați din comunitate. Alte 50 de persoane, oameni ai străzii, beneficiază pe timp de noapte de posibilitatea de a face un duș, de a primi o haină curată și de a dormi pe timp de noapte. De asemenea, oferă servicii pentru femeile victime ale violenței și persoanele în etate.

Pentru a avea resurse necesare de a răspunde la nevoile beneficiarilor, organizația a creat o

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Întreprindere socială numită „Ilinca Service” care oferă comunității posibilitatea de a învăța cum se coase și brodează o haină națională. În cadrul afacerii sociale, au fost create 5 locuri de muncă, iar alte peste 100 de persoane au primit suport la angajarea în câmpul muncii.

Întreprinderea socială „Popasul Dacilor” din Cobîlea, raionul Șoldănești

La muzeul din satul Cobîlea ne-a întâlnit Svetlana Mantea, fondatoarea organizației neguvernamentale „Bella Getica”. Organizația își propune să dezvolte comunitatea și să creeze condiții de trai decent pentru oamenii din localitate.

Sala din muzeu poate fi utilizată pentru conferințe, sunt camere pentru cazarea vizitatorilor, care este o sursă de venit pentru serviciile organizației destinate persoanelor vulnerabile din localitate. „Avem o întreprindere socială care oferă servicii de alimentație gratuită pe timp de iarnă pentru persoane cu dizabilități și pensionari. Circa 30-40 de persoane pe perioada rece sunt hrănite gratuit cu un prânz cald”, adaugă Svetlana. Întreprinderea socială mai oferă și servicii de alimentare la comandă, astfel au reușit să deschidă 6 locuri de muncă pentru oamenii din localitate.

Și nu se opresc aici, în viitor planifică să dezvolte și servicii de cazare pentru persoanele în etate din comunitate, pentru că, spun ei, doar așa se poate dezvolta o comunitate, îngrijind unul de celălalt.

În rezultatul vizitelor, antreprenorii sociali au avut posibilitatea de a stabili unele parteneriate dar și de a se inspira pentru a-și dezvolta propriile afaceri.

Turul a fost organizat în cadrul proiectului „Societatea civilă contribuie la dezvoltarea

economică incluzivă și durabilă a țării” implementat de Fundația Est-Europeană în parteneriat cu Centrul CONTACT și Asociația Businessului European, cu susținerea financiară a Uniunii Europene și cofinanțarea Suediei.

Campanie de informare cu privire la noul Cod Vamal pentru mediul de afaceri din regiuni, lansată la Briceni

Peste 40 de oameni de afaceri din regiunile de nord ale țării au participat, pe 24 octombrie, la prima sesiune de informare a campaniei de mediatizare cu privire la prevederile noului Cod Vamal, implementată în comun de Serviciul Vamal și Misiunea Înaltilor Consilieri UE.

În cadrul evenimentului, specialiștii Serviciului Vamal și Înaltul Consilier UE în domeniul politicii vamale și fiscale, Rosario de Blasio, au familiarizat participanții cu informații despre controlul vamal, regimurile vamale, valoarea în vamă, proveniența mărfurilor, veniturile vamale.

Modificările care vor fi introduse odată cu intrarea în vigoare a noului Cod Vamal reprezintă un subiect de interes pentru operatorii economici, rezidenții zonelor economice libere, brokerii vamali și specialiștii în domeniul vamal, iar sesiunile de informare sunt organizate pentru a contribui la o mai bună înțelegere a implementării noilor prevederi, dar și pentru un schimb de informații și opinii pentru îmbunătățirea serviciilor oferite mediului de afaceri.

În cadrul ședinței, reprezentanții Serviciului Vamal au menționat că odată cu armonizarea procedurilor vamale cu cele ale UE, mediul de afaceri va avea parte de o serie de beneficii prin utilizarea instrumentelor și tehnologiilor moderne de control vamal, interacțiunea cu funcționarii vamali fiind

redușă și implementarea unui sistem de activitate fără hârtie și complet automatizat. Sesiunile de informare vor continua la Bălți (31 octombrie), Cahul (2 noiembrie), Comrat (7 noiembrie), Ungheni (9 noiembrie), Căușeni (14 noiembrie) și Chișinău (16 noiembrie).

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Uniunea Europeană oferă patru milioane de euro pentru consolidarea încrederii dintre cele două maluri ale Nistrului

Uniunea Europeană continuă sprijinul pentru îmbunătățirea cooperării între comunitățile de pe ambele maluri ale râului Nistru prin inițiative comune care implică partenerii locali, organizațiile societății civile (OSC-uri) și alte părți interesate.

În concordanță cu fazele anterioare, a șasea etapă a programului Uniunii Europene „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD, va contribui la apropierea localităților de pe cele două maluri. Proiectul are un buget de patru milioane de euro și se va desfășura până la sfârșitul anului 2025, axându-se pe următoarele componente principale:

- I. Dezvoltarea economică și crearea de noi locuri de muncă;
- II. Cooperarea tematică trans-riverană între organizațiile societății civile de pe ambele maluri ale râului;
- III. Dezvoltarea comunității și sprijinul pentru infrastructura socială la scară mică;
- IV. Promovarea patrimoniului cultural.

Curând va fi lansată o a cincea componentă care va susține apropierea celor două maluri în sectorul sănătății și asistenței sociale. Componenta va fi derulată de alți parteneri de implementare.

Programul „Măsuri de Promovare a Încrederii” va contribui la îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților de pe cele două maluri ale Nistrului și la consolidarea

cooperării pentru dezvoltarea afacerilor, sporind competitivitatea întreprinderilor mici și micro. Cu susținerea programului, vor fi create cel puțin 50 de locuri de muncă în

20 de IMM-uri (10 de pe fiecare mal), care vor primi sprijin în dezvoltarea capacităților și vor beneficia de oportunități de susținere personalizate pentru afacerile lor.

În plus, dezvoltarea locală în 12 comunități de pe ambele maluri va fi susținută prin formarea capacităților și acordarea de servicii de consultanță specializate, precum și prin implementarea a cel puțin șase proiecte de infrastructură socială (cu finanțare de aproximativ 92.000 de euro fiecare).

Aproximativ 40 de OSC-uri de pe ambele maluri vor coopera în cadrul proiectelor comune de dezvoltare care abordează necesitățile de ordin socio-economic ale ambelor maluri. Va fi continuat sprijinul pentru cele șase platforme tematice trans-riverane ale OSC-urilor, platforme create în fazele anterioare ale programului „Măsurile de Promovare a Încrederii” (educație, cultură, sport, sănătate, mediu și turism), care unesc în prezent peste 600 de membri - OSC-uri specializate, profesioniști de pe ambele maluri.

Pe dimensiunea de patrimoniu cultural, vor fi reabilitate/conservate patru situri cu monumente istorice de pe ambele maluri ale râului Nistru (cu finanțare de aproximativ 74.000 de euro fiecare), devenind destinații turistice atractive atât pentru turiștii locali, cât și pentru cei străini.

În decursul celor 15 ani de implementare a programului UE „Măsurile de Promovare a Încrederii” a fost oferit sprijin multidimensional pentru proiecte de afaceri, sănătate și mediu, infrastructură socială, dezvoltare a societății civile și patrimoniu cultural.

Începând cu anul 2009, programul „Măsurile de Promovare a Încrederii” a sprijinit 720 de companii de pe ambele maluri ale râului Nistru, creând peste 1.900 de locuri de muncă. În același timp, au fost realizate peste 125 de proiecte de infrastructură socială, cum ar fi reparații ale școlilor, grădinițelor sau a caselor de cultură situate pe cele două maluri ale râului Nistru, inclusiv 12 proiecte dedicate protejării patrimoniului cultural, prin conservarea sau restaurarea monumentelor istorice.

Congresul Rețelei Naționale LEADER abordează perspectivele de sustenabilitate a dezvoltării rurale în Moldova

La 13 octombrie, peste 180 de reprezentanți ai Grupurilor de Acțiune Locală (GAL-uri) din Moldova, autorități naționale și parteneri de dezvoltare care susțin abordarea LEADER în Moldova, inclusiv Delegația Uniunii Europene și Ambasada SUA, s-au întrunit la prima ediție a Congresului Rețelei Naționale LEADER pentru a aborda provocările cu care se confruntă comunitățile rurale din Moldova și a crea sinergii pentru viitoarele oportunități de dezvoltare. Evenimentul a oferit o platformă pentru networking și

a stimulat activitatea de cooperare între actorii cheie din domeniul dezvoltării rurale, inclusiv Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare din Moldova (MAIA), Agenția pentru Intervenție și Plăți în Agricultură (AIPA), Rețeaua Națională LEADER (RNL) și GAL-urile din Moldova. Astfel, participanții au făcut schimb de bune practici și au promovat inițiativele de succes implementate de GAL-uri, explorând în același timp soluții inovatoare pentru dezvoltarea rurală.

În timpul evenimentului, membrii GAL-urilor au participat la ateliere tematice interactive, abordând aspecte legate de dezvoltarea instituțională a GAL-urilor și de abordarea multi-fond pentru implementarea Strategiilor de Dezvoltare Locală (SDL). GAL-urile au explorat oportunități de a-și diversifica

parteneriatele și de a identifica noi surse de finanțare prin participarea în diverse proiecte locale și transfrontaliere. În același timp, participanții au abordat necesitatea elaborării unor planuri de dezvoltare instituțională și utilizarea instrumentelor digitale pentru a asigura transparență și a

 UE-Moldova:
Împreună mai puternici

păstra memoria instituțională a GAL-urilor.

Evenimentul a oferit oportunitatea de a împărtăși principalele rezultate ale Programului LEADER, gestionat de MAIA și AIPA, care până în iunie 2023 a sprijinit implementarea a 632 de proiecte locale, evidențiind astfel rolul cheie al abordării LEADER în stimularea dezvoltării comunităților, promovarea oportunităților economice și conservarea patrimoniului cultural în zonele rurale.

În acest context, Solidarity Fund PL în Moldova a anunțat despre o nouă oportunitate de

finanțare pentru 10 GAL-uri, care vor primi suport în valoare de 500.000 EUR pentru a se dezvolta și a deveni modele reprezentative ale abordării LEADER în Moldova. Această activitate va fi implementată în cadrul Fondului de Dezvoltare Rurală 3.0., ca parte a programului "EU4Moldova: Comunități Locale". Prin valorificarea potențialului GAL-urilor și susținerea profesionalizării acestora, Solidarity Fund PL în Moldova are ca scop crearea unui mediu favorabil pentru GAL-uri, care va susține angajamentul și implicarea dedicată a acestora față de abordarea LEADER și dezvoltarea comunităților locale.

Până în prezent, abordarea LEADER în Moldova este implementată de 52 de Grupuri de Acțiune Locală care acoperă 492 de unități administrativ-teritoriale și 811 localități și care oferă oportunități de dezvoltare economică și socială pentru 1,14 milioane de locuitori din zonele rurale.

Evenimentul a fost organizat în cadrul programului "EU4Moldova: Comunități Locale", finanțat de Uniunea Europeană, Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Cooperarea Austriacă pentru Dezvoltare (ADC) și Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Polone - ajutor polonez; și implementat în comun de Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, Agenția Austriacă pentru Dezvoltare (ADA) și Solidarity Fund PL (SFPL) în Moldova.

 UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Săptămânile Diplomației UE pentru Climă și Energia verde au fost marcate în Republica Moldova pe parcursul lunii septembrie

Săptămânile Diplomației UE pentru climă și energie verde au fost marcate în Republica Moldova în perioada 6-24 septembrie 2023. Cunoscute anterior sub denumirea de Săptămânile Europene a Diplomației pentru Climă, ediția din acest an a avut ca temă „o tranziție energetică globală corectă”.

Săptămânile Diplomației UE pentru climă și energie verde se axează pe intensificarea la nivel mondial a răspândirii eficienței energetice și a surselor regenerabile de energie. Activitățile organizate în acest context au avut ca scop prezentarea bunelor practici de îmbunătățire a eficienței energetice și de accelerare a răspândirii energiilor regenerabile.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Totodată, în cadrul ediției din acest an, accentul a fost pus și pe promovarea egalității de gen prin punerea în evidență a poveștilor femeilor din Republica Moldova care contribuie la combaterea schimbărilor climatice, la realizarea de acțiuni de economisire a energiei și la ecologizarea planetei noastre. Astfel, trei dintre postările de pe rețelele de socializare au evidențiat participarea și leadership-ul femeilor și fetelor în promovarea diplomației verzi.

În cadrul Săptămânii Diplomației UE pentru climă și energie verde, patru evenimente au fost organizate de proiectele finanțate de UE. Inițiativa a inclus o amplă campanie pe rețelele de socializare care a reflectat subiecte importante, cum ar fi combaterea schimbărilor climatice, protejarea mediului înconjurător, promovarea unui mediu mai sănătos și așa mai departe.

Unul dintre evenimentele organizate în cadrul Săptămânii Diplomației UE pentru climă și energie verde a fost Festivalul „Sun Dă-i Fest”. Festivalul a fost organizat la 10 septembrie, în cadrul căruia a fost prezentată sustenabilitatea energetică în Republica Moldova. Evenimentul a inspirat mii de oameni să abordeze problemele de mediu și să utilizeze cu mai multă determinare sursele alternative de energie.

Ajuns la cea de-a șaptea ediție, Sun Dă-i Fest 2023 a fost organizat în contextul Săptămânii Diplomației UE pentru energie verde, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene, de către Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și în parteneriat cu Ministerul Energiei.

Ediția din acest an a reunit antreprenori, companii private și de stat, asociații obștești și adepți ai sustenabilității pentru a promova o planetă mai curată, mai luminoasă și mai sănătoasă.

În cadrul evenimentului, participanții au avut ocazia să exploreze și să experimenteze nenumărate aspecte ale sustenabilității, inclusiv energiile alternative, reutilizarea și economisirea resurselor.

„Președinta Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, a declarat că anul trecut, pentru prima dată în istoria sa, Europa a produs mai multă energie electrică din soare și vânt decât din gaz. Avem nevoie de o acțiune și de o ambiție sporită la nivel mondial în ceea ce privește limitarea creșterii temperaturii la 1,5°C pentru a reduce în mod substanțial impactul schimbărilor climatice. O planetă cu zero emisii nete până în 2050 este obiectivul final al Uniunii Europene”,

a declarat Solomon Ioannou, Manager de Program, Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova.

În cadrul festivalului au avut loc ceremonii de premiere a câștigătorilor concursului UE-PNUD „Economisirea energiei în imagini” și a concursului de articole de presă privind dezmințirea miturilor din sectorul energetic. Aceste concursuri au stimulat implicarea și creativitatea participanților în domeniul energiei curate și durabile.

La Sun Dă-i Fest a fost amenajată și o alee a energiei durabile și o expoziție impresionantă care a prezentat cele mai recente tehnologii și inovații în domeniul energiei solare, eoliene, hidroenergetice și a altor surse de energie verde. Producătorii de tehnologii energetice nepoluante au demonstrat cum funcționează panourile fotovoltaice, colectoarele solare, cazanele pe biomasă, pompele geotermale etc. Participanții au interacționat direct cu experții și au descoperit soluții concrete pentru a-și spori eficiența energetică și a-și reduce amprenta de carbon.

Târgul cu meșteșugari și producători locali, care au expus spre vânzare obiecte decorative, bijuterii, tablouri create din produse naturale și multe altele, a oferit vizitatorilor ocazia de a descoperi și susține produsele ecologice locale și de a înțelege importanța comerțului sustenabil.

Sun Dă-i Fest s-a încheiat cu un concert de muzică live susținut de Dara, Felicia Dunaf, „Hotel Cosmos”, Satoshi și trupa românească oaspete „Om la Lună”.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Uniunea Europeană investește jumătate de milion de euro prin intermediul PNUD pentru instalarea panourilor fotovoltaice în cinci spitale raionale

Uniunea Europeană investește 500 mii de euro prin intermediul PNUD pentru instalarea panourilor fotovoltaice cu capacitatea totală

de 600 kW pe acoperișurile a cinci spitale. Acestea sunt situate în raioanele Florești, Nisporeni, Ștefan Vodă, Cahul și Călărași.

Instalarea panourilor fotovoltaice vine drept răspuns la criza energetică prin care trece Republica Moldova și a costurilor mari suportate de instituțiile medicale.

Panourile de pe cele cinci spitale vor produce anual 780 MWh energie electrică verde, vor reduce costurile spitalelor cu peste 20 milioane lei anual și vor diminua emisiile de CO₂ cu 437 tone anual.

„Proiectul dat ne va aduce economii, chiar până la 50% pe energia electrică. Bani economisiți îi vom readresa pentru alimentația pacienților și condiții mai bune pentru aceștia. Beneficiar nu este spitalul, ci toți cei 6000 de pacienți care beneficiază anual de asistență medicală spitalicească în incinta spitalului raional Ștefan Vodă. În plus, ca instituție medicală, este important că suntem prietenoși mediului”,

a declarat Victor Pelin, Director interimar al Spitalului raional Ștefan Vodă.

„Tot utilajul medical din instituția noastră este pe bază de curent electric. Odată cu venirea sezonului rece, noi vom avea un beneficiu, deoarece apa este încălzită tot pe bază de curent electric. Aceste panouri ne vor aduce un beneficiu, și anume în micșorarea cheltuielilor la factura de energie electrică”,

spune Nadejda Ulinici, Directoarea Spitalului raional Nisporeni.

La Nisporeni au fost instalate 242 de panouri fotovoltaice, cu o capacitate de 140 kW.

Panourile fotovoltaice au fost instalate cu sprijinul programului „Abordarea impactului crizei energetice în Republica Moldova”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de PNUD Moldova.

Cu un buget de 13 milioane de euro alocat de Uniunea Europeană, programul „Abordarea impactului crizei energetice în Republica Moldova”, implementat de PNUD, a sprijinit crearea platformei compensatii.gov.md și va lansa o campanie de înlocuire a electrocasnicelor vechi cu unele noi și eficiente energetic. Programul finanțează instalarea de panouri fotovoltaice în gospodării casnice și câteva spitale, precum

și schimbarea sistemelor de încălzire centralizată în mai multe blocuri pe sisteme de distribuție pe orizontală, mult mai eficiente.

În plus, programul prevede sprijin pentru transpunerea celui de-al treilea pachet energetic al UE atât în legislația primară, cât și în cea secundară, precum și transpunerea a o serie de directive și regulamente ale pachetului „Energie curată pentru toți europenii”, care abordează performanța energetică a clădirilor, sursele regenerabile de energie, eficiența energetică, buna guvernare și proiectarea pieței de energie electrică.

Cu suportul Uniunii Europene, peste 1.000 de elevi și profesori de la Liceul Teoretic „Dimitrie Cantemir” din mun. Bălți beneficiază de condiții de studiu îmbunătățite

Pe 21 septembrie 2023, la Bălți a avut loc [inaugurarea clădirii Liceului Teoretic „Dimitrie Cantemir”](#), care a beneficiat de măsuri de sporire a eficienței energetice. Evenimentul s-a desfășurat în contextul

Săptămânilor Diplomației UE pentru Climă și Energia Verde, desfășurat în acest an sub genericul „Construind viitorul: energie ecologică, regenerabilă și șanse egale”.

Liceul a fost renovat și eficientizat energetic în urma realizării a 11 măsuri investiționale, inclusiv termoizolarea clădirii, instalarea sistemelor de colectare și drenare a apelor pluviale, de ventilare și anti-incendiu, inventar sanitar. A fost construită o cale de acces pentru persoanele cu necesități speciale și a fost modernizată bucătăria instituției. Cele 25 de unități de panouri fotovoltaice instalate vor acoperi consumul de energie

electrică a liceului echivalent consumului de energie pentru trei luni din sezonul de iarnă. Valoarea totală a proiectului „Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic „Dimitrie Cantemir” din mun. Bălți constituie aproximativ 24 milioane lei, din care 23,8 milioane lei reprezintă finanțarea Uniunii Europene și peste 130 mii lei – cofinanțarea din partea Primăriei municipiului Bălți.

Măsura investițională „Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic „Dimitrie Cantemir” este finanțată de Uniunea Europeană și implementată de Agenția de Dezvoltare Regională Nord în cadrul proiectului „Construcția infrastructurii de aprovizionare cu apă și canalizare, precum

și de eficiență energetică în clădirile publice”. Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ Moldova) în parteneriat cu Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale. Bugetul total al proiectului este de 39,8 milioane euro.

MEDIU

ȘI CLIMĂ

Delegația Uniunii Europene, Statele Membre ale UE și partenerii de dezvoltare ai UE marchează Ziua Mondială a Curățeniei în Republica Moldova

La Ziua Mondială a Curățeniei, ediția 2023, s-au alăturat Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova și Statele Membre ale UE, inclusiv reprezentanți ai instituțiilor UE și ai partenerilor de dezvoltare ai UE cu sediul în țară.

În acest an, campania a început în Republica Moldova cu o acțiune de salubritate în satul Oxentea, situat în raionul Dubăsari, pe malul

râului Nistru. Peste 120 de persoane s-au alăturat pentru a curăța localitatea Oxentea. La finalul evenimentului, diplomați, angajați, elevi ai gimnaziului și locuitorii din zonă, care curățat împreună parcul din Oxentea, au adunat zeci de saci – gunoiul colectat fiind separat în hârtie, plastic, sticlă pentru o reciclare ulterioară mai ușoară.

  UE-Moldova:

Împună mai puternici

„Curățarea unui sat este la fel de importantă ca și promovarea unei planete mai curate. Acesta este motivul pentru care Uniunea Europeană întreprinde acțiuni atât pentru a proteja mediul ambiant, cât și pentru a genera mai puține deșeuri și mai puțină poluare. Astăzi, la Oxentea, am demonstrat cu toții că, prin efort comun, putem schimba în bine locul unde trăim, muncim sau studiem. Cu această ocazie, vă invit să susțineți cu toții această inițiativă apropierea casei dumneavoastră și să participați alături de membrii familiei, de prieteni și de întreaga comunitate. Haideti să facem din această inițiativă un stil de viață, un obicei util!”

a declarat Jānis Mažeiks, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova.

Campania dedicată Zilei Curățeniei în Republica Moldova este derulată la nivel național de către Centrul Național de Mediu (CNM).

Ziua Mondială a Curățeniei este un program anual de acțiune socială desfășurat la nivel mondial, care are drept scop combaterea crizei mondiale a deșeurilor gestionate greșit, inclusiv a problemei deșeurilor marine. Ziua Mondială a Curățeniei reunește milioane de voluntari, guverne și organizații, în 197 de țări și teritorii, pentru a combate criza globală a deșeurilor gestionate greșit și pentru a contribui la crearea unei lumi noi, mai ecologice.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Programul de Dezvoltare cu Emisii Reduse a fost aprobat, Moldova fiind cu un pas mai aproape de o economie fără carbon

Uniunea Europeană și PNUD au sprijinit Guvernul Republicii Moldova la elaborarea primului [Program de Dezvoltare cu Emisii Scăzute](#) (PDER). Programul, care intră în vigoare la 1 ianuarie 2024, sistematizează politici și planuri de acțiune sectoriale care

urmăresc atingerea obiectivelor de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră expuse în Contribuția stabilită la nivel național (NDC) actualizată raportată în martie 2020 la Convenția-cadru a ONU privind schimbările climatice, CONUSC.

CNDA a fost la rândul său elaborat cu sprijinul Uniunii Europene prin intermediul proiectului EU4Climate, implementat de PNUD.

Republica Moldova a fost a patra țară din lume care a elaborat CNDA, angajându-se să reducă emisiile de gaze cu efect de seră cu 70% față de anul de referință 1990.

Conform Programului, către anul 2030, emisiile de gaze cu efect de seră (GES) urmează să se reducă față de anul 1990:

- » în sectorul energetic, cu 81%;
- » în sectorul transporturi, cu 52%;

- » în sectorul clădiri, cu 74%;
- » în sectorul industrial, cu 27%;
- » în sectorul agricol, cu 44%;
- » în sectorul deșeuri, cu 14%.

În perioada 1990-2020, emisiile totale de GES în Republica Moldova au scăzut cu cca 69,8%, până la 13,662 Mt CO₂ echivalent, ca urmare a crizei economice. După ce a scăzut la maxim până în anul 2000, în următorii 20 de ani emisiile au crescut cu 24,6% și este nevoie de intervenții de politici în fiecare sector al economiei pentru a le putea reduce.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Astfel, programul propune construcția a 600 MW surse eoliene și fotovoltaice; generarea energiei electrice și termice pe biogaz - 50 MW; reducerea pierderilor de energie în sistemul de transport și distribuție etc.

În sectorul transport se prevede electrificarea acestuia și reducerea consumului de combustibili fosili cu 1%; în sectorul clădiri reabilitarea a peste 5 milioane de metri pătrați de locuințe, reabilitarea sistemelor de încălzire, instalarea centralelor termice pe biomasă cu o capacitate totală de 250 MW și generarea a 2,7% din necesarul de energie termică de pompele de căldură.

Pentru a păstra planeta în condiții bune de trăit, țările lumii s-au angajat să mențină încălzirea globală sub 2°C, iar pentru aceasta către anul 2050 statele urmează să devină neutre climatic, adică să elimine din atmosferă atât CO₂ cât emit.

În ultimii 130 de ani, temperatura medie anuală în Republica Moldova a crescut cu peste 1,2°C. Drept urmare, secetele, inundațiile de proporții, valurile de căldură, ploile torențiale și alte fenomene climatice extreme au devenit tot mai frecvente. Din cele 38 de episoade de secetă sezonieră, constatate oficial începând cu anul 1945, 12 episoade îi revin perioadei de după anul 2000,

iar 9 dintre acestea au avut un asemenea grad de cuprindere teritorială, încât au fost catalogate ca fiind catastrofale.

Pentru atenuarea schimbărilor climatice se cer eforturi globale comune, iar Republica Moldova, chiar dacă este responsabilă de sub 1% din emisiile globale de GES, este un participant activ la eforturile de reducere a încălzirii globale.

Cu un buget total de 8,8 de milioane de euro, proiectul EU4Climate se desfășoară în perioada 2019-2023 și are următoarele componente: (i) actualizarea Contribuțiilor Naționale Determinate la Acordul de la Paris; (ii) elaborarea strategiilor naționale de dezvoltare cu emisii reduse către anul 2050; (iii) introducerea și consolidarea cadrului de monitorizare, raportare și verificare a emisiilor de gaze cu efect de seră; (iv) alinierea la acquis-ul comunitar în domeniul climei; (v) integrarea dimensiunii de climă în documentele de politici sectoriale, creșterea gradului de conștientizare și elaborarea ghidurilor sectoriale pentru implementarea Acordului de la Paris; (vi) atragerea de investiții în domeniul schimbărilor climatice; (vii) o mai bună planificare a adaptării la schimbările climatice.

Prioritățile Guvernului în domeniul economiei verzi și circulare identificate cu suportul oferit de Uniunea Europeană pentru Mediu „Economia Verde”

Pe data de 12 Septembrie a avut loc Ședința Grupului de lucru Interministerial pentru promovarea economiei verzi și circulare

în Republica Moldova, Comitetul Național de Implementare a proiectului Uniunea Europeană pentru Mediu “Economia Verde”

Prioritățile guvernului în domeniul economiei verzi și circulare, inclusiv celor incluse în proiectul Programului de promovare a economiei verzi și circulare pentru 2024-2028, evaluarea progresului în implementarea EU4Environment în Moldova în 2023 și discutarea activităților EU4Environment în Moldova care vor fi realizate până la finele anului 2023 și asigurarea continuității proiectului au fost obiectivele ședinței Grupului de lucru interministerial pentru promovarea economiei verzi și circulare.

Astfel, scopul Programului de promovare a economiei verzi și circulare pentru 2024-2028 este de a accelera implementarea principiilor economiei verzi și adoptarea conceptului economiei circulare în Republica Moldova, în armonie cu dezvoltarea economică și bunăstarea socială. Viziunea Programului constă în alinierea la obiectivele ambițioase ale Pactului Verde European, la prioritățile stabilite de Strategia Națională de Dezvoltare "Moldova Europeană 2030" pe termen mediu și lung, precum și la proiectul Strategiei de Mediu pentru perioada 2023-2030 și alte documente strategice relevante. Aceasta implică orientarea strategică a Republicii Moldova spre o dezvoltare durabilă, caracterizată prin creștere economică sustenabilă, dezvoltare socială echitabilă, generare de noi locuri de muncă și responsabilitate față de mediul înconjurător.

Ședințele Grupului de lucru interministerial pentru promovarea economiei verzi și circulare (care acționează și în calitate de Comitet Național de Implementare (NIC) pentru programul EU4Environment) au ca scop analizarea progresului în ecologizarea economiei naționale și discutarea activităților necesare de către părțile interesate în accelerarea acestui proces în Moldova.

Aceste reuniuni sunt susținute de programul EU4Environment, finanțat de UE, ca parte a Rezultatului 1.1 „Economia verde, coerența politicilor și coordonarea intersectorială”, care este implementat de Programul ONU pentru Mediu (UNEP). Datorită sprijinului UE și UNEP, Grupul de lucru interministerial a marcat recent 8 ani de activitate (2015-2023).

Ultima ședință a GL a avut loc la 17 februarie 2023. La 10 iulie 2023 a fost semnat Ordinul comun al Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și al Ministerului Mediului al Republicii Moldova prin care a fost aprobată noua denumire, componența și Regulamentul actualizat al Grupului de lucru interministerial pentru promovarea economiei verzi și circulare.

Grupul de lucru implementează și promovează prevederile Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, Pactului Verde European și Acordului de Asociere Moldova-UE 2021-2027. De asemenea, servește la promovarea decarbonizării economiei, a tehnologiilor și a investițiilor verzi și la asigurarea durabilității strategiilor și programelor în domeniu. Aceasta include coordonarea implementării obiectivelor economiei verzi și circulare ale Republicii Moldova din Strategia de mediu 2023-2030 și a Programului de promovare a economiei verzi și circulare în Republica Moldova pentru 2024-2028 (elaborat cu suportul EU4Environment). GL este responsabil și de coordonarea și facilitarea implementării proiectelor

regionale finanțate de UE, cum ar fi Uniunea Europeană pentru Mediu Economia Verde, a "GREEN Action Programme" (OCDE), precum și a prevederilor Inițiativei pentru Economia Verde de la Batumi (BIG-E) și Declarației ministeriale de la Nicosia (2022).

Grupul de lucru este format din ministere și agenții guvernamentale; asociații de afaceri; instituții de cercetare; precum și organizațiile de mediu și asociațiile obștești. GL colaborează, de asemenea, cu asociații obștești, agenții de dezvoltare regională, autorități locale, mass-media și comunitatea de afaceri.

Grupul de lucru este condus de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării și Ministerul Mediului al Republicii Moldova (copreședinți).

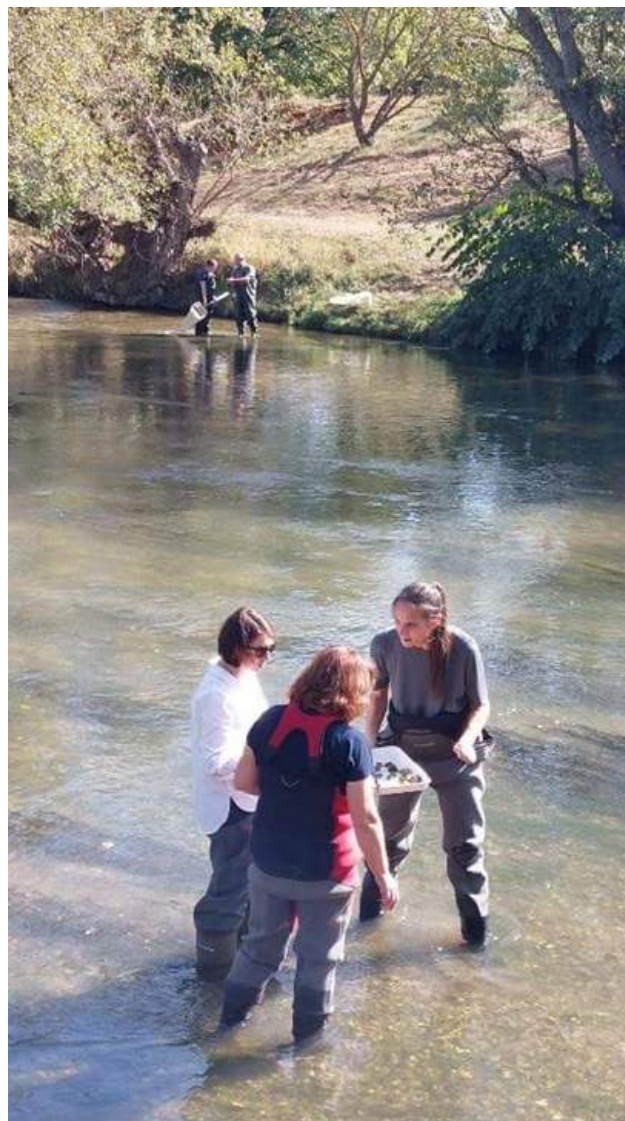
Ședința a reunit participanți, precum miniștri/secretari de stat, membri ai GL/ CNI al EU4Environment în Moldova, reprezentanți ai agențiilor guvernamentale, ODA, APP, AEE, sectorul academic, ONG-uri de mediu, Delegația UE în RM, reprezentanți ai partenerilor de implementare (OCDE, UNEP, UNECE, UNIDO și BM).

A Experții moldoveni în domeniul resurselor de apă s-au familiarizat cu cele mai bune practici ale UE în monitorizarea apei în cadrul unei vizite de studiu la Viena

Cum este organizată monitorizarea apei în Uniunea Europeană și implementată în Austria? Ce proceduri analitice și ce cerințe de raportare solicită Directiva-cadru privind apa? Ce infrastructură de laborator este necesară?

Managerii și experții de laborator de la Agenția de Mediu din Moldova au primit răspunsuri la aceste întrebări într-o vizită de studiu în Austria, care a avut loc în perioada 2-5 octombrie. Vizita este organizată de Umweltbundesamt, Agenția de Mediu Austria (EAA) și Agenția De dezvoltare Austriacă, în cadrul Programului EU4Environment Resurse de apă și Date de mediu și include excursii la locații de prelevare din sudul Vienei, precum și o sesiune de instruire la DWS Hydro-Ökologie GmbH.

Scopul vizitei de studiu este de a consolida cunoștințele cu privire la implementarea corectă a politicilor europene de monitorizare a apei, oferind perspective asupra rutinei și practicilor austriece și să ofere instruire privind activitatea de laboratorului biologic. Programul include întâlniri despre colectarea și raportarea datelor naționale, locale și internaționale despre apă la departamentele de management al apei ale Ministerului Federal pentru Agricultură, Pădurilor, Regiuni și Gospodărirea Apelor și ale orașului Viena, precum și la biroul Comisiei Internaționale pentru Protecția Fluviului Dunărea (ICPDR). De asemenea, experții moldoveni au primit informații despre prelucrarea, interpretarea și stocarea datelor de mediu.

„Transferul nostru de know-how ajută țările din Parteneriatul Estic al UE, cum ar fi Republica Moldova sau Ucraina, să-și îmbunătățească treptat gestionarea apei pentru statutul de candidat la UE. Întrucât cooperarea noastră

există din 2016, confirmăm progrese clare la nivelul instituțiilor responsabile, dar înțelegem și provocările locale pentru realizarea reformelor angajate de fiecare guvern”,

explicită Alexander Zinke de la EAA, liderul acestui program UE.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Declarația trilaterală pentru Prut semnată de Republica Moldova, România și Ucraina

La 20 octombrie, Declarația trilaterală privind cooperarea pentru gestionarea problemelor internaționale de apă din bazinul râului Prut dintre Republica Moldova, România și Ucraina a fost semnată cu ocazia Conferinței internaționale „Uniți pentru justiție. Uniți pentru natură”, care a avut loc la Kiev, Ucraina.

Doamna Iordanca-Rodica Iordanov, ministră mediului a Republicii Moldova, domnul Mircea Fechet, ministrul mediului, resurselor de apă și pădurilor din România și dl Ruslan Strileț, ministrul protecției mediului și resurselor naturale al Ucrainei, au semnat Declarația. Comisarul Uniunii Europene pentru Mediu, Virginijus Sinkevičius, a fost prezent la eveniment și a salutat semnarea documentului.

Râul Prut este unul dintre cei mai lungi trei afluenți ai Dunării, alături de râurile Sava și Tisa. Până la vărsarea în Dunăre, traversează Ucraina, Republica Moldova și România, cu o suprafață totală a bazinului de 28.396 km².

Pe o lungime de 953 km din râul Prut, 711 km formează granița dintre Republica Moldova și România, iar 31 km din râu constituie granița dintre România și Ucraina.

Declarația consolidează cooperarea transfrontalieră cu privire la:

- » armonizarea planurilor naționale de management pentru bazinul râului Prut,
- » monitorizarea apelor comune,
- » managementul inundațiilor și secetei,
- » conservarea biodiversității,
- » avertizare timpurie privind poluarea accidentală a apei,
- » participarea publicului și creșterea gradului de conștientizare,
- » implementarea în comun a proiectelor și programelor.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Un grup de lucru relevant va fi creat sub auspiciul ICPDR (Comisia Internațională pentru Protecția Fluviului Dunărea).

„Suntem cu adevărat mulțumiți de această etapă istorică atinsă după o lungă perioadă de eforturi politice. Prin această acțiune, țările s-au reangajat față de principiile managementului integrat al resurselor de apă în aspectul transfrontalier, astfel cum

sunt prevăzute în Convenția privind protecția și utilizarea cursurilor de apă transfrontaliere și a lacurilor internaționale (Convenția privind apa), ICPDR și Directiva Cadru privind Apa 2000/60/CE”,

a declarat Tamara Kutonova de la Secretariatul Convenției privind Apa.

Elaborarea și semnarea Declarației au fost facilitate de programul EU4Environment Resurse de apă și Date de mediu.

Municipalitățile din Moldova își unesc forțele la nivel de bazin hidrografic pentru a îmbunătăți gestionarea apei

Luni, 25 septembrie, „Asociația de Dezvoltare Intercomunală a Bazinului Nirnova” (ADI) a fost înregistrată oficial la autoritățile naționale și prezentată în cadrul unei conferințe de presă în Parlamentul Republicii Moldova din 17 octombrie.

Este rezultatul mai multor ani de angajament și mobilizare din partea primarilor și a Solidarity Water Europe (SWE), precum și a încrederii și sprijinului autorităților naționale și a partenerilor instituționali (Agenția de Apă Artois Picardie, Agenția de Planificare și Dezvoltare Urbană Saint-Omer, Ambasada Franței în Moldova, Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare). Această Asociație de Dezvoltare Intercomunală (ADI) este prima formă de asociere a municipiilor din Republica Moldova.

O primă asociație de municipii la nivelul bazinului râului Nirnova.

Asociația de Dezvoltare Intercomunală (ADI) „Bazinul râului Nirnova” face parte din ambițiosul proces de reformă inițiat de Republica Moldova pe calea integrării în Uniunea Europeană. Acesta își propune să reunească toate comunele bazinului hidrografic, cuprinzând 30 de sate situate în raioanele Hîncești și Nisporeni (raion), cu o populație de aproximativ 45.000 de locuitori, dintre care majoritatea locuiesc în mediul rural.

Comunitățile membre ale Asociației pentru Dezvoltarea Intercomunală (ADI) se angajează să stabilească în comun un management al resurselor de apă în conformitate cu principiile Managementului Integrat al Resurselor de Apă (IWRM), unde apa este o resursă limitată și vulnerabilă esențială pentru susținerea vieții, mediu și dezvoltare.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Sprijinul UE pentru resursele de apă în Moldova s-a concretizat prin cooperarea timpurie cu acest grup de municipalități.

Programul EU4Environment Resurse de apă și Date de mediu (din 2022) și proiectul EU Water Initiative Plus (2016-2021) s-au angajat la nivelul Asociației de Dezvoltare Intercomunală (ADI) în bazinul râului Nirnova, recunoscând că o mai bună gestionare a apei necesită o gestionare la nivel local.

În cadrul proiectului EU Water Initiative Plus, elaborarea unui Master Plan pentru

Dezvoltarea Serviciilor de Apă și Canalizare, asociat la acea vreme în mod neoficial cu Asociația de Dezvoltare Intercomunală (ADI) din bazinul râului Nirnova și programul EU4Environment Water and Data, a acordat sprijin acestei Asociații pentru selectarea unui operator pentru serviciile de alimentare cu apă și canalizare, în special în sub-bazinul sudic, care a beneficiat de investiții și sprijin pentru incubarea a trei măsuri de implementare aferente Master Planului de Dezvoltare a Serviciului de Alimentare cu Apă și Sanitație.

TRANSFORMARE DIGITALĂ REZILIENTĂ

Raportul EU4Digital: tendințe și oportunități de cooperare privind comerțul electronic în Uniunea Europeană

Programul EU4Digital a publicat un raport actualizat privind nivelul de referință al UE pentru comerțul electronic în Parteneriatul Estic (PaE). Raportul oferă o imagine de ansamblu a comerțului electronic transfrontalier în Uniunea Europeană și a

celor mai bune practici și norme ale UE ca punct de referință pentru evaluarea comerțului electronic transfrontalier din țările partenere din est. Raportul analizează trei domenii-cheie – cadrul juridic, standardele și ecosistemul de comerț electronic.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Raportul a fost realizat în cadrul activităților de accelerare a comerțului electronic din cadrul domeniului tematic [e-Comerț](#) al EU4Digital. Aceste activități au ca scop armonizarea comerțului electronic transfrontalier între țările partenere din est și UE. Raportul de referință actualizat privind comerțul electronic în UE identifică **aspectele cheie** care sunt importante pentru armonizarea comerțului electronic transfrontalier:

» În **domeniul legislației**: protecția consumatorilor și a datelor, livrarea de colete, obligațiile Uniunii Poștale Universale (UPU), securitatea rețelelor și a sistemelor informatice, geoblocarea, răspunderea intermediarilor online și alte domenii.

» În **domeniul standardelor**: dezvoltarea de standarde europene, asigurată de Comitetul European pentru Standardizare (CEN), calitatea serviciilor, interoperabilitatea, datele electronice avansate și declarațiile vamale digitale prealabile pentru articole. Raportul acoperă, de asemenea, aspecte cheie ale interoperabilității între standardele CEN și UPU.

» În **domeniul ecosistemului de comerț electronic**: lanț de aprovizionare transfrontalier, piețe de comerț electronic, impozitare, plăți, logistică.

Sensibilizare și etapele următoare

În conformitate cu actualizările raportului de referință al UE privind comerțul electronic, Programul EU4Digital a găzduit un eveniment online în iunie 2023 pentru a sensibiliza publicul cu privire la subiecte și modificări. În cadrul acestui eveniment, au fost oferite informații semnificative despre peisajul în evoluție al comerțului electronic transfrontalier și au fost explorate oportunitățile de colaborare cu rețeaua [de comerț electronic din Europa](#).

În general, raportul actualizat al EU4Digital privind situația de referință a comerțului electronic în UE oferă o imagine de ansamblu profundă a schimbărilor și provocărilor importante în ceea ce privește analiza, evaluarea și dezvoltarea comerțului electronic transfrontalier în țările partenere din est.

„[Raportul privind comerțul electronic: Raport de analiză a situației de referință a comerțului electronic în UE în domeniile juridic, al standardelor și al ecosistemului de comerț electronic](#)” este disponibil în [biblioteca online](#) a EU4Digital.

Mai multe informații: [Raportul EU4Digital: cele mai recente actualizări, tendințe și oportunități de cooperare în materie de comerț electronic în UE - EU4Digital \(eufordigital.eu\)](#)

Noul raport EU4Digital privind banda largă: conectivitatea și îmbunătățirea sectorului digital în cadrul Parteneriatului Estic

Programul EU4Digital a publicat un raport privind cele mai bune practici ale UE în materie de promovare a benzii largi competitive. Raportul analizează studii de caz din cinci state membre ale UE, împărtășind experiențe pe care țările partenere din est le pot aplica atunci când monitorizează evoluția pieței

de bandă largă și pun în aplicare politici în acest domeniu. Această activitate va permite EU4Digital și țărilor partenere din est să realizeze obiective de conectivitate digitală care să sprijine politica-cheie a Uniunii Europene în materie de conectivitate.

[‘Raportul UE privind cele mai bune practici: promovarea benzii largi competitive’](#) a fost elaborat în cadrul fluxului de activități privind [normele în domeniul telecomunicațiilor](#) al EU4Digital. Analiza se bazează pe experiența politicilor de facilitare a accesului la banda largă și pe cele mai bune practici din Germania, Franța, Lituania, România și Portugalia. Raportul arată că, deși statele membre ale UE analizate facilitează dezvoltarea benzii largi pe baza unor obiective politice uniforme ale UE, politicile

lor de facilitare a benzii largi diferă în funcție de fiecare situație națională.

Elaborarea raportului a făcut parte dintr-un efort mai amplu de înțelegere a situației din țările partenere din est în ceea ce privește disponibilitatea serviciilor de acces la internet în bandă largă fixă și mobilă. Obținerea acestei înțelegeri a fost o prioritate în cea de-a doua fază, cea actuală, a programului EU4Digital.

Înțelegerea situației existente este unul

dintre primii pași esențiali pentru o mai bună conectivitate în regiunea Parteneriatului estic (PaE).

Către o mai bună conectivitate

Conectivitatea a fost un domeniu-cheie al politicii de apropiere a Uniunii Europene și a țărilor partenere din est după Summitul Parteneriatului estic din 2017. După cum s-a stabilit trei ani mai târziu în [Comunicarea comună pentru politica Parteneriatului estic după 2020](#), investițiile în infrastructura digitală reprezintă unul dintre modurile cheie de conectivitate fizică care stau la baza dezvoltării economice și a realizării transformării digitale în Parteneriatul estic. Pentru a realiza obiectivele de conectivitate digitală, programul EU4Digital cooperează îndeaproape cu țările partenere din est –

Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Moldova și Ucraina – începând din 2019.

Pentru a obține o mai bună conectivitate digitală, este esențial să se asigure că piețele de comunicații electronice oferă servicii competitive tuturor cetățenilor și întreprinderilor. În acest scop, EU4Digital se va baza pe noul raport pentru a sprijini autoritățile naționale de reglementare (ANR) din țările partenere din est în realizarea de analize de piață ale piețelor de comunicații electronice legate de banda largă.

Mai multe informații: [Noul raport EU4Digital privind banda largă: Conectivitatea și îmbunătățirea sectorului digital în cadrul Parteneriatului Estic - EU4Digital \(eufordigital.eu\)](#)

Noile activități ale EU4Digital privind e-Vama extind potențialul comercial al țărilor Ucraina-Moldova-România

Programul EU4Digital a dat startul noilor activități ale proiectului pilot e-Vama la 27 septembrie 2023. Noile proiecte-pilot, la care participă autoritățile vamale din Ucraina, Moldova și România, se bazează pe succesele anterioare. Aceste proiecte pilot fac parte dintr-un program mai amplu de activități ale EU4Digital privind [e-Comerțul](#) pentru dezvoltarea comerțului transfrontalier în cadrul Parteneriatului Estic.

În cadrul reuniunii de lansare, EU4Digital a facilitat discuțiile între reprezentanții Direcției Generale Impozitare și Uniune Vamală ([DG TAXUD](#)) a Direcției Generale Vecinătate și Negocierii privind Extinderea ([DG NEAR](#)), ai [Misiunii consultative a UE în Ucraina](#) și ai administrațiilor vamale din cele trei țări participante. Părțile și-au exprimat interesul ridicat pentru continuarea colaborării în vederea eficientizării fluxurilor comerciale prin îmbunătățirea schimbului de date.

Noile proiecte-pilot includ activități trilaterale privind e-Vama între cele trei țări. Aceste proiecte pilot vizează consolidarea schimburilor de date între autoritățile vamale și introducerea unor procese avansate de gestionare a riscurilor vamale, utilizând soluțiile informatice existente.

Proiectele pilot anterioare privind e-Vama dintre Moldova/Ucraina și România au fost bilaterale. Acestea au fost concepute pe baza unei experiențe de peste 11 ani de utilizare a aplicației „[SEED](#)” (Schimbul Sistematic de Date Electronice) în Balcanii de Vest. În martie 2022, [primul proiect pilot e-Vamă](#) a testat schimbul de date între Autoritatea Vamală Română și Serviciul Vamal al Republicii Moldova. Acest test a implicat camioane goale care au traversat granița dintre Leușeni (Moldova) și Albița (România). [În vara anului 2023, un proiect pilot similar](#) a fost realizat între Autoritatea Vamală Română și Serviciul Vamal de Stat din Ucraina, cu camioane goale care au traversat punctul de trecere a frontierei Siret-Porubne (PTF).

În cadrul acestor proiecte-pilot, schimbul de informații despre camioanele goale care treceau frontiera prin punctele de control al frontierei respective s-a realizat în mod automat prin intermediul nodurilor SEED, care au fost stabilite în fiecare dintre infrastructurile digitale ale vămilor participante.

O nouă etapă a proiectelor pilot

În următoarea fază a activităților proiectului pilot e-Vamă, Serviciul Vamal al Republicii Moldova, Serviciul Vamal de Stat al Ucrainei și Autoritatea Vamală Română sunt implicate simultan. Aceasta va contribui la facilitarea comerțului și la raționalizarea exporturilor din Ucraina în contextul programului Coridoare de Solidaritate. Pe lângă acest proiect pilot trilateral, noile activități vor include și alte proiecte pilot bilaterale e-Vamă: Ucraina-România și Moldova-România.

Domeniul de aplicare geografic al proiectelor-pilot include mai multe puncte de trecere a frontierei care leagă Ucraina și Moldova de UE, și anume:

- » Porubne (Ucraina) – Siret (România)
- » Leușeni (Moldova) – Albița (România)
- » Reni (Ucraina) – Giurgiu-lești (Moldova) – Galați (România)

Mai multe informații:

[Noile activități ale EU4Digital privind e-Vama extind potențialul comercial al țărilor Ucraina-Moldova-România - EU4Digital \(eufordigital.eu\)](https://eufordigital.eu)

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

EU4Moldova: Startup City Cahul - încă un tânăr din Cahul și-a digitalizat afacerea grație suportului UE

Stepan Untilov are 31 de ani și gestionează o afacere de familie specializată în producerea și comercializarea mobilierului la comandă. În iarna acestui an, tânărul a decis să participe la programul Digital Upgrade, organizat de EU4Moldova: Startup City Cahul.

„În cadrul acestor instruirii am sesizat mai multe oportunități de dezvoltare a proceselor noastre interne, care ne-ar simplifica activitatea și ne-ar mări viteza de lucru. Iar la final am înțeles că putem să avem și un magazin online cu produsele noastre”,

a menționat Stepan Untilov.

În urma instruirilor, Stepan a aplicat la programul de granturi mici și a beneficiat de 20 de mii de lei pentru elaborarea magazinului online, care va fi lansat în scurt timp. Tânărul afirmă că avea nevoie de acest site pentru moldovenii stabiliți în afara țării.

„Magazinul online îl vedem ca pe un punct de colectare a comenzilor online, pentru că am observat că sunt solicitări din partea moldovenilor de peste hotare. Cu clienții care sunt din Moldova ne întâlnim în showroom, demonstrăm lucrările, dar pentru cei care trăiesc în afara țării nu aveam un mecanism bine pus la punct”,

afirmă antreprenorul.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Stepan spune că, datorită cursurilor la care a participat, a devenit mai responsabil și își gestionează mai eficient activitățile.

„La lecții era un lucru extraordinar de interesant. Aveam un tracker de monitorizare a activităților și, timp de o săptămână, trebuia să îndeplinim scopurile propuse. În următoarea săptămână analizam ce sarcini am reușit să îndeplinim și ce restanțe avem”,

a declarat Stepan.

Potrivit antreprenorului, proiectul Startup City Cahul joacă un rol important în dezvoltarea afacerilor din sudul țării.

„Îmi place că reprezentanții Startup City Cahul încearcă să vadă într-adevăr realitatea din regiunea noastră și adaptează programele conform acestei realități”,

spune tânărul.

În cadrul programului Digital Upgrade, timp de trei luni, reprezentanții IMM-urilor din regiunea Cahul au beneficiat de expertiză și instruire din partea profesioniștilor, pentru a înțelege mecanismele care stau la baza creșterii unei afaceri de succes în mediul online și pentru a elabora strategia de transformare digitală a afacerii. Ulterior, antreprenorii au avut posibilitatea de a aplica la un program de granturi mici. Atât Digital Upgrade, cât și programul de granturi mici, au fost realizate de EU4Moldova: Startup City Cahul, un proiect implementat de ATIC cu suportul financiar al Uniunii Europene în parteneriat cu Suedia.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

EU4Moldova: Startup City Cahul a dat start celei de-a treia ediții a cursurilor de Robotică și Programare

EU4Moldova: Startup City Cahul a dat start celei de-a treia ediții a cursurilor de Robotică și Programare pentru copii și adolescenți. În cadrul lecțiilor, copiii cu vârsta cuprinsă între 5 și 17 ani au posibilitatea să-și dezvolte abilitățile digitale și ingineresti. De asemenea, prin intermediul lecțiilor practice distractive, elevii își mai dezvoltă creativitatea, gândirea logică și învață să lucreze în echipă.

“Ne bucurăm că există interes din partea copiilor și că putem contribui la pregătirea generației viitoare de specialiști. Prin astfel de inițiative, Startup City Cahul își propune să creeze noi oportunități și să dezvolte regiunea de sud a țării, pentru că dacă oamenii de aici vor fi instruiți și vor căpăta chiar de mici competențe digitale, în timp, cu siguranță va fi consolidat și potențialul economic al regiunii”,

a menționat Rodica Negru, Director Adjunct de Proiect.

Noua ediție cuprinde 6 cursuri:

» **Young Mechanic** – copiii de 5 și 6 ani folosesc Seturile LEGO® Education ca pe un instrument eficient de studiu al elementelor de mecanică, construiesc dispozitive nemotorizate și învață cum funcționează tehnologiile din jur

» **MILO** – elevii de 7-9 ani fac primii pași în domeniul roboticii și asimilează bazele limbajelor de programare Scratch și Code Blocks.

» **RoboMaker** – copiii de 10-12 ani învață să programeze roboți care execută 30 de sarcini automatizate, utilizând seturi de motoare, senzori, un controller performant, precum și limbajele de programare Scratch și Python

» **Programare și electronică** – este un curs pentru elevii cu vârsta cuprinsă între 13 și 17 ani, în cadrul căruia își formează abilitățile de bază în programare. Aceștia învață să elaboreze sisteme de securitate, elemente de Smart Home sau mașini autonome

» **Design Grafic** – elevii de 12-15 ani studiază 3 instrumente indispensabile oricărui designer: Photoshop, Illustrator și InDesign

» **Web Development** – la curs participă copiii cu vârsta cuprinsă între 12 și 15 ani. Acesta presupune crearea unei pagini web funcționale, folosind HTML, CSS și JavaScript

Lecțiile sunt predate de experți în domeniul tehnologiei, care ajută copiii să învețe profesiile viitorului. În cadrul primelor două ediții, peste 350 de copii din sudul țării au dezvoltat abilități în cadrul cursurilor de Robotică și Programare. Cursurile sunt desfășurate de Startup City Cahul în parteneriat cu Tekwill Academy Kids și au loc la Centrul de Inovare „Inotek”. Proiectul EU4Moldova: Startup City Cahul este implementat de ATIC și finanțat de Uniunea Europeană în parteneriat cu Ambasada Suediei.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Şase proiecte au fost selectate pentru finanţare în cadrul fazei a II-a a programului Digital Impact Cahul

DIGITAL IMPACT PROGRAM CAHUL 2022-2024

#FAZA2

Şase dintre cele 11 iniţiative care au avansat în etapa a doua a programului Digital Impact Cahul, vor beneficia de granturi pentru digitalizare. În cea de-a doua fază, programul şi-a propus să sprijine, prin finanţare şi mentorat, startup-urile tech care au nevoie de suport pentru a-şi consolida capacitatea de atragere a investiţiilor şi care îşi propun realizarea unui impact pentru regiunea Cahul. Iată cine sunt beneficiarii şi în ce domenii activează:

» Bend.dev (Proiectul Sumboard) – presupune o soluţie inovatoare care permite oricui, chiar şi celor fără cunoştinţe în IT, să creeze rapoarte analitice interactive;

» Euroalun (Proiectul Digitalizarea companiilor agricole din regiunea Cahul) – un proiect care va digitaliza minimum 30 de afaceri agricole din regiune, cu acoperirea a 4 sectoare ale agriculturii:

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

fructe, vinărie, legume și culturi anuale;

» Best of You (Proiectul MEET & EAT) – o soluție inovatoare pentru restaurante, gândită să crească viteza și calitatea servirii. Vor fi dezvoltate meniuri digitale interactive, disponibile în mai multe limbi;

» Rocketminds (Proiectul GoBee) – constă în dezvoltarea unei platforme inovatoare de tranzacționare pentru industria apicolă. Scopul principal al platformei este să faciliteze și să optimizeze procesul de cumpărare și vânzare a produselor apicole;

» Bloombrain (Proiectul Bloomcoding Bootcamp) – își propune să aducă un impact semnificativ în regiunea Cahul prin crearea oportunităților de instruire și de angajare a mai multor persoane la școala digitală de programare pentru copii;

» Ecar Concept (Proiectul Echarge Moldova) – presupune instalarea a 2 stații de încărcare electrică pentru mașini și dezvoltarea unei aplicații pentru șoferii automobilelor electrice care pot ușor naviga informații privind disponibilitatea stațiilor de încărcare la Cahul.

În cadrul fazei 2 a programului, este disponibil un buget total de grant în valoare de 3.900.000 de lei. Companiile selectate beneficiază de finanțare în valoare de cel mult 780 de mii de lei per proiect, iar inițiativele de digitalizare vor fi implementate în fiecare caz prin intermediul unor companii IT terțe. Totodată, fiecare beneficiar al programului va contribui cu cel puțin 20% din valoarea totală a inițiativei de digitalizare.

„Echipa Startup Moldova își asumă responsabilitatea de a gestiona eficient toate aspectele proiectului. Vom monitoriza atent progresul implementării și ne vom asigura că dispunem de toate resursele necesare pentru a îndeplini obiectivele stabilite. Prin toate aceste eforturi și cu dedicarea noastră, ne propunem să aducem o schimbare pozitivă și să contribuim activ la dezvoltarea și prosperitatea regiunii Cahul”, a menționat Artiom Pînzari, coordonator de proiect la Startup Moldova.

Programul Digital Impact este realizat de Startup Moldova ca parte a proiectului EU4Moldova: Startup City Cahul, finanțat de Uniunea Europeană în parteneriat cu Suedia și implementat de Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC (ATIC).

Acest buletin este realizat în cadrul proiectului „Vizibilitatea și asistența UE în Republica Moldova în 2023”. Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Particip GmbH.

Date de contact relevante:

Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova:
Delegation-Moldova@eeas.europa.eu

Echipa editorială:

Svetlana Japalău, Lider de Echipă, Particip GmbH
svetlana.japalau@particip.com

Natalia Ionel, Expert în comunicare strategică, Particip GmbH
natalia.ionel@particip.com

Conținutul acestei publicații este responsabilitatea exclusivă a Particip GmbH și a echipei editoriale, și nu reprezintă sub nici o formă opinia Uniunii Europene.

